

تجلی هنر

دیپلماسی در

تامین منافع ملی

پهروز صادقی روزنامه نگار

افزایش شش‌تابان نرخ انواع ارز و سکه در عرصه پرتلهاب اقتصاد، در کنار بی‌ثمر بودن وعده‌های مکرر دولتمردان برای کنترل و ثبات این بازار، عرصه تجارت و اقتصاد را بحرانی کرده و همگام با آن شرایط دشواری را در معیشت پدید آورده است؛ این در حالی است که رویکرد جدید شریک اقتصادی راهبردی ایران یعنی چین و چرخش سیاست و اقتصاد آن به‌سوی کشورهای عربی منطقه و در رأس آنها عربستان، بر گزاری جلسات رئیس‌جمهور «شی» با برخی سران کشورهای عربی خاورمیانه در «ریاض»، امضای خلاف عرف بین‌المللی، در کنار قراردادهای اخیر چین و آلمان با «قطر» برای برداشت از مخازن گازی مشترک با ایران، چشم‌انداز امیدبخشی را برای آینده نوید نمی‌دهد.

ضمن تاکید بر ضرورت عدم لغزشش کور کورانه به دامان غرب، این موارد ضمن تبیین در هم پیچیدگی روابط تنگاتنگ سیاسی و اقتصادی، روشنگر حقایقت هشدارهای مبنی بر دل‌نیستن و چشم‌ندوختن به وعده‌های حمایتی ششرق و غرب، ضرورت در پیش گرفتن سیاست تفاهم سیاسی و اقتصادی با جهان امروز و گریز از سرشاخ شدن با قدرت‌های دور و نزدیک و نگذاشتن تمامی تخم‌مرغ‌های مان در یک سبد است. سفر رئیس‌جمهوری چین به عربستان و پیامدهای سیاسی و اقتصادی آن به‌منابه چشمه‌ای از هنر دیپلماسی در راستای تأمین منافع ملی یک کشور، نشان داد کشورها روابط چندجانبه با دیگران را فقط و فقط از منظر منافع ملی خود می‌نگرند، نه بر اساس دوستی‌ها و دشمنی‌های ناپایدار و زودگذر! شاید به همین سبب بود که چین تاکنون باوجود انعقاد قراردادهای مختلف‌از اجرای چندین پروژه عمرانی و صنعتی بزرگ در ایران «به بهانه‌هایی» پا پس کشیده است. از دیگر سو، نگاهی به تصمیم‌گیری‌ها و عملکردهای دولتمردان در دهه‌های گذشته، حکایت از آن دارد که سیاست خارجی مادر در ازای این سال‌ها، هرگز نتوانسته گرهی از مشکلات اقتصادی و تجاری کشور بگشاید و برای گذر از مشکلات اقتصادی به‌ویژه توسعه و جذب سرمایه‌گذاری خارجی، بسترهای مناسب را فراهم کند. از رهگذر همین سیاست‌های ناکارآمد و درک نکردن شرایط اقتصاد جهانی بوده که با افزایش دهک‌های کم‌درآمد، رکود صنایع و تمامی مراکز تولید و اشتغال، کمبود و گرانی روبه تزاید مواد اولیه کالاهای تولیدی و پسماند آن تعطیلی بازارهای کم‌بیش و کم‌بیش امروز اقتصاد پیامی جز دل‌نگرانی و نمایش بحران نندارد. همه اینها در حالی است که کشور مان نسبت به تمامی کشورهای منطقه از ویژگی‌ها و توانمندی‌های طبیعی، منابع انرژی و نیروی انسانی تحصیلکرده‌ی بیشتری برخوردار است که می‌تواند زمینه‌ساز توسعه و بهره‌وری طرفین باشد. متأسفانه به‌نظر می‌رسد شرایط کنونی بیش از گذشته سیاست‌ورزان و مسئولان رایبه روزمرگی کشاننده و در حالی که حلقه دوستان در اطرافشان پرواکننده‌تر و چندبر دشمنان روز به روز تنگ‌تر می‌شود، ضمن داشتن بالاترین تورم جهانی، نرخ نامناسب تولید ناخالص ملی، روندرو به تزاید کسری بودجه، افزایش نقدینگی غیر قابل‌مهار و در خدمت واسطه‌گری، مصرف بی‌رویه انرژی و منابع ملی، نرخ رشد پایین، بحران ناکارآمدی و... برخی همچنان رویای قدرتمندی در صحنه‌های جهانی در سر می‌پروراند؛ تا آنجا که برخی مدعی‌اند: «مادر کنار چین و روسیه یکی از قدرت‌های جهانی به‌شمار می‌رویم!» به واقع آیا چنین است؟! این همان چین است که بعد از دوران «مائو» در پی بازنگری خط‌مشی بین‌المللی خود و پذیرش نظم حاکم بر جهان؛ یعنی تقدم اقتصاد بر سیاست، دریافت که تعامل سازنده با جهان لازمه توسعه و رشد اقتصادی بر عدالت اجتماعی مقدم است، در حالی که سابق‌به‌زعم خود در پی ایجاد و آفرینش نظم نوین جهانی بودیم و هرگز درنیافتیم که عدالت بدون توسعه، همان توزیع عادلانه فقر است. این همان چین است که در افتادن با امریکارا قبل از دستیابی به قدرت اقتصادی جهانی، خلاف توسعه دانست و در صدد برآمد با تکیه بر اقتصاد پایدار داخلی بر جهان تاثیر بگذارد و اکنون در پی دستیابی به مقاصد بلندپروازانه خود است، اما ما ابتدا خواستیم جهان را به میل خود تغییر دهیم و سپس خود را بسازیم. در یک کلام چین برای دستیابی به توسعه، شجاعانه اشتباهات گذشته خود را پذیرفت، اما ما همچنان در گرداب توجیه اشتباهات خود اسیریم. اکنون در وضعی قرار داریم که تداوم بحران‌های سیاست خارجی، ناگشوده ماندن گره برجام، فشار تحریم‌ها و مشکلات اقتصادی پسماند آن به‌ویژه آثار هولناک حذف ارز ترجیحی، سیاست‌های نادرست فرهنگی، در کنار مشکل گسست نسلی، به چالش بزرگ سیاست، اقتصاد و معیشت در جامعه دامن زده است. برای برون‌رفت از این شرایط

باید بپذیریم تنها راه پذیرش اشتباهات پیشین و در پیش گرفتن رویکرد تحولات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی متناسب با نیاز روز و هماهنگ با مطالبات جامعه است. همچنان که چین ثابت کرد حفظ منافع ملی بر هر چیز دیگر مقدم است، مسئولان ما نیز باید قدرت اقتصادی را در خدمت سیاست قرار دهند و بپذیرند در جهان سیاست برای حفظ منافع ملی، هیچ دوستی پایدار و هیچ دشمنی همیشگی نیست. در عرصه داخلی نیز باید راه گفت‌وگو با مردم را در پیش گرفت و خطاها را پذیرفت.

خبر

سازمان هواشناسی درباره تداوم آلودگی هوا در تهران و کرج تا روز سه شنبه هشدار سطح نارنجی صادر کرد. به گزارش ایرنا از سازمان هواشناسی، تداوم پایداری جو، آلودگی همراه با انباشت آلاینده‌های هوا در هفته جاری نیز در تهران و کرج ادامه خواهد داشت.

کارشناسان معتقدند؛ نوع مخاطره، سکون هوا، پیش‌بینی افزایش شاخص و کاهش کیفیت هوا خواهد بود. اثر مخاطره نیز افزایش شاخص‌های آلودگی هوا، افزایش غلظت آلاینده‌ها، کاهش کیفیت وضع

آلودگی هوای

پایتخت به

هشدار رسید

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: این میزان از تحقق برنامه‌های توسعه به معنای آن است که اگر کار را راهی می‌کردیم خود به خود ۲۵ درصد اهداف محقق می‌شد، حتی شاید اگر دخالت نمی‌کردیم میزان تحقق برنامه بیش از اینها می‌شد. به گزارش مهر، محمدباقر قالیباف در نشست سراسری دبیران و اعضای شورای مرکزی مجمع جوانان انقلاب اسلامی ضمن تسلیت فرا رسیدن شهادت حضرت زهرا (س)، گفت: در پی همه تحولات این ۴ دهه، امروز می‌بینیم که انقلاب اسلامی و جبهه مقاومت از شبیه‌قاره هند تا حاشیه‌مدیترانه ایستاده و اجازه قدرت‌نمایی به امریکا در منطقه نمی‌دهد.

وی بابیان اینکه ترامپ ادعان کرد که امریکا در فشار حداکثری علیه ایران شکست خورده است، ادامه داد: امروز مادر شرایطی

سخنگوی شورای نگهبان از ایراد شورا به مصوبه مجلس در مورد طرح بررسی دو مرحله‌ای لایحه بودجه سالانه خبر داد.

به گزارش ایرنا، هادی طحان نظیف در نشست خبری با تشریح آخرین نظرات شورای نگهبان درباره مصوبات مجلس، با اشاره به بررسی طرح اصلاح مواد ۱۸۰ و ۱۸۲ در مورد تحکیم سازکار بررسی بودجه‌های سننوائی که اول باید احکام لایحه بودجه در مجلس تصویب شود و بعد از آن جداول بودجه به مجلس ارائه شود، اظهار کرد: این طرح اشکالات و ابهاماتی داشت و حکم مذکور در بندهای الف و

رئیس کل بانک مرکزی، علت افزایش نرخ دلار را در افزایش نرخ بهره در بیش از ۹۰ کشور دنیا، نوسانات فصلی و نا آرامی‌های اخیر در کشور دانست و گفت: افزایش نرخ در بازار آزاد ارز واقعی نیست و حتما تعدیل خواهد شد و ما به عنوان بازارساز برای آن برنامه داریم. وی با اعلام اینکه از ابتدای سال تاکنون ۳۲.۱ میلیارد دلار ارز در سامانه نیما عرضه شده است، گفت: سال گذشته در همین مدت ۱۹۶ درصد بود که نشان از افزایش ۶۴ درصدی عرضه ارز در سامانه نیماست. این نشان می‌دهد که وضعیت ارزی کشور نسبت به سال گذشته بسیار بهتر بوده است. صالح آبادی افزود: نرخ دلار در بازار غیر رسمی از اواخر ۱۳۹۸ افزایش وحشتناکی داشت و در اواسط ۹۹ به ۳۱ هزار و ۵۰۰ تومان تومان رسید. در گذشته در مقطعی نرخ ارز جهش داشت و دوباره کمی کاهش پیدا می‌کرد. اخیرا بخشی از افزایش نرخ ارز به تقویت دلار به دلیل افزایش نرخ بهره در بیش از ۹۰ کشور دنیا به ویژه در امریکا بود. البته ناآرامی‌های ۳ ماه گذشته نیز در بازار ارز

هو در حد ناسالم برای همه گروه‌ها و در صورت عدم مهار منابع آلاینده (ثابت و متحرک) در مناطق پرتردد تا حد بسیار ناسالم اعلام شد. سازمان هواشناسی به کاهش تردد خودروها و کنترل فعالیت واحدهای صنعتی، مدیریت منابع آلاینده، تاکید بر عدم تردد غیرضروری برای همه گروه‌ها، پرهیز از فعالیت فیزیکی و ورزشی در فضای باز و اتخاذ تدابیر مدیریتی لازم برای جلوگیری از افزایش غلظت آلاینده‌ها تا حد بسیار ناسالم توصیه کرده است.

قالیباف با انتقاد از میزان تحقق اهداف برنامه‌های توسعه:

دخالتی در اجرا نمی‌کردیم، اهداف بیشتر محقق می‌شد

مردم ایران قوی باشند». مردم باید قوی باشند نه دولت به معنای عام. اگر مردم قوی باشند دولت هم قوی است. اگر مردم حضور داشته باشند، می‌توانیم در مقابل امریکا و رژیم صهیونیستی بایستیم.

قالیباف با اشاره به صحبت یکی از حاضران مبنی بر اینکه رشد اقتصادی در سال‌های اخیر منفی یا صفر بوده، اظهار کرد: اقتصاد باید مردمی شود. اقتصاد مردمی، اقتصاد خصوصی نیست؛ اقتصاد مردمی، اقتصاد تعاونی نیست و به‌سه طریق اولی اقتصاد دولتی هم نیست.

وی با اشاره به تحقق ۲۵ تا ۳۰ درصد برنامه‌های توسعه سوم،

که در بیشترین فشار اقتصادی هستیم توانستیم ۶۰میلیارد دلار صادرات در بخش‌های مختلف انجام دهیم و این موضوع در فشارهای موجود نشان‌دهنده قدرت و حرکت ایران است؛ اما در مقابل باید بگوییم که در حوزه مسائل داخلی به‌خصوص در دهه‌های اخیر در بخش اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، در روش حکمرانی، به دلیل تضعیف دواصل اعتماد به سنت‌های الهی و مردم‌باوری، دچار مشکلاتی شده‌ایم.

رئیس مجلس شورای اسلامی در تشریح معنای «مردم‌باوری» عنوان کرد: به مردم‌باوری یعنی اینکه قدرت خود را در مردم بینیم. یعنی همان که رهبر معظم انقلاب می‌فرمایند «ایران قوی، ایران قوی به دولت قوی نیست، ایران وقتی قوی است که تک تک

سخنگوی شورای نگهبان:

«بررسی دو مرحله‌ای بودجه» مغایر قانون اساسی است

لایحه بودجه بررسی شود، بررسی لایحه بودجه در شورای نگهبان به‌سال بعد موکول می‌شد. وی همچنین درباره هم‌زمانی بررسی لایحه بودجه و برنامه هفتم اظهار کرد: قانون اساسی ترتیبات خاصی را برای این کار پیش‌بینی نکرده و ما برای بررسی هر مصوبه‌ای ۱۰ روز فرصت داریم و در صورت نیاز ۱۰ روز دیگر تمدید می‌کنیم. وی در پاسخ به سوالی درباره اصلاح قانون انتخابات هم گفت: اصلاح قانون در دستور کار مجلس است و باید دید اساسا تغییری در؟ دطحان نظیف ادامه داد: به تازگی کلیات طرح اصلاح قانون انتخابات در مجلس رد شده بود ولی گویا چهارشنبه هفته گذشته باامضای جمعی از نمایندگان به دستور کار برگشت و امیدواریم

صالح آبادی: وضعیت ارزی از سال قبل بهتر است

بازارساز برای تعدیل نرخ ارز برنامه دارد

است. وی افزود: پایه پولی، پولی است که بانک مرکزی به جامعه تزریق می‌کند، بخشی از آن به خرید ارزهای دولت برمی‌گردد که بانک مرکزی برای خرید آن ریال می‌پردازد و به جامعه تزریق می‌شود.

محمود دوم بدهی دولت به بانک مرکزی و محور سوم بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی‌ست و اوراق دولتی که خریداری می‌شود. رئیس کل بانک مرکزی ادامه داد: ابتدای امسال یک برنامه پولی نوشتیم که تا پایان سال به چه میزان از پایه پولی برسیم. از سال گذشته کمیته پایه پولی و نقدینگی تشکیل دادیم و ماه به ماه رصد و پایش کردیم. یکی از دلایل رشد پایه پولی نتخواه بود که آن را حذف کردیم و جلوی تزریق حدود ۶۰همت تزریق پول پر قدرت به جامعه جلوگیری شد.

کاهش رشد نقدینگی به زیر ۳۰ درصد تا پایان سال
صالح آبادی از کاهش رشد نقدینگی به کمتر از ۳۰ درصد تا پایان سال خبر داد و گفت: روند رشد نقدینگی کاهنده است. روند ۱۲ ماهه نقدینگی در ابتدای دولت سیزدهم ۴۲.۸ درصد بوده که در

ظرفیت غنی‌سازی ایران به ۲ برابر رسید

تاریخ این صنعت رسیده است. معاون رئیس‌جمهوری گفت: سند جامعی برای پیشرفت صنعت و ایجاد ظرفیت بومی در سطح صنایع کشور تدوین شده است که بر اساس آن برنامه‌های سازمان پیش می‌رود.
اسلامی با بیان اینکه انرژی هسته‌ای و تولید برق اتمی صرفه جویی اقتصادی زیادی برای کشور داشته و در کاهش مصرف سوخت فسیلی و تجدید ناپذیر و مشکلات محیط‌زیستی موثر است، گفت: در صورت توجه به این موضوع

«ویژه تر از خبر

آغاز اجرای گام دوم قانون پایانه‌های روشگاهی

توسط ۲۰۰ شرکت بورسی خبر داد و افزود: ۲۰۰ شرکت بورسی شروع به ارسال صورت حساب کردند و طی مدت کمتر از دو ماه بالغ بر ۵۲۰ هزار صورت حساب صادر شده که بالغ بر ۳۰۰ هزار صورت حساب فروش به مصرف‌کننده نهایی بوده است. سایر صورت حساب‌ها نیز در ارتباط با اشخاص تجاری صادر شده است. وی ادامه داد: ارزش صورت حساب‌هایی که صادر شده بالغ بر ۱۲۰ همت بوده ۸۶۰۰ میلیارد تومان ارزش افزوده ثبت شده است. به‌طور کلی بالغ بر ۶۶۸حافظه الکترونیکی دریافت شده است. ۲۰۰ شرکت دیگر نیز در حال آماده‌سازی هستند. رئیس سازمان امور مالیاتی با بیان اینکه صورت حساب‌هایی که برای اشخاص تجاری صادر شده باید به تأیید این اشخاص برسد، عنوان کرد: در واقع در این قانون هم فروشنده صورت حساب صادر می‌کند هم اشخاص تجاری به‌عنوان خریدار تأییدیه می‌دهند. در این راستا ۷۰درصد صورت حساب‌هایی که ارسال شده، تأیید هم شده است. به نام ۲۲ هزار خریدار به صورت حساب صادر شده است. به گفته منظور، اجرای قانون پایانه‌های روشگاهی تا پایان سال آینده تکمیل می‌شود. وی همچنین از ارسال یک اصلاحیه برای اجرای قانون پایانه‌های روشگاهی به مجلس شورای اسلامی نیز خبر داد و گفت: سازمان امور مالیاتی درخواست دارد این قانون تدریجاً اجرا شود.

editor@smtnews.ir

دره‌حیان کارشناسان سازمان هواشناسی کشور از تداوم آلودگی هوا تا اواسط هفته در شهرهای صنعتی و پرجمعیت خبر داده و بر پرهیز از تردد غیر ضروری در فضای باز و فعالیت فیزیکی و ورزشی برای جلوگیری از افزایش غلظت آلاینده‌های تاکید دارند.
کارشناسان سازمان هواشناسی آسمان این روزهای تهران را غبار آلود پیش‌بینی کرده و می‌گویند در پایتخت آسمان آبی‌ری و احتمال بارش پراکنده پیش‌بینی می‌شود.

چهارم، پنجم و ششم، بیان کرد: این میزان از تحقق به معنای آن است که اگر کار را راهی می‌کردیم خود به خود ۲۵ درصد اهداف محقق می‌شد، حتی می‌گوییم اگر در آن دخالت نیز نمی‌کردیم شاید ۳۵ درصد محقق می‌شد و چون دخالت کردیم میزان تحقق ۲۵ تا ۳۰ درصد شد. رئیس مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اینکه در اقتصادی که پیشران آن معلوم نباشد، به جایی نمی‌رسیم، تصریح کرد: ما می‌توانیم ۱۰ مسئله را حل کنیم، اما آن ۱۰ مسئله باید مسائلی باشند که وقتی حل شد، هر کدام ۱۰۰ مسئله دیگر را حل کنند. ما قادریم این کار را انجام دهیم. این کشور سرمایه‌های مادی و سرمایه‌های انسانی مناسبی برای تحقق این دو موضوع دارد و در یک برنامه پنج‌ساله بدون شک می‌توانیم به ثبات اقتصادی برسیم.

قانون اصلاحاتی را که لازم دارد، انجام‌شود و انتخابات سال آینده با قانون جدید برگزار شود. طحان نظیف ادامه داد: شورای نگهبان به‌طرح نقل و انتقال سوابق بیمه یا بازنشستگی بین صندوق‌های بازنشستگی و تجمع سوابق بیمه‌ای اشخاص ایراد گرفت. طرح حمایت از مالکیت صنعتی با وجود اصلاحات صورت گرفته دوباره مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفت. وی گفت: علاوه بر این طرح اصلاح مواد (۷۰۵) تا (۷۱۱) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفت. علاوه بر این طرح نحوه تشکیل و فعالیت تشکل‌های صنفی -تخصصی نیز مورد ایراد شورا قرار گرفته است.

می‌توان منابع خوبی برای توسعه دانش هسته‌ای و کمک به بخش‌های دیگر نظیر پزشکی و کشاورزی تأمین کرد.

البته توجه به سهم بودجه عمرانی سازمان که سال‌ها مغفول مانده است در فصل بودجه نیز یکی از مطالبات ما از دولت و مجلس است.

بایز در مسیر ریلی سوادکوه

عکس: مهر

رشد ۴.۴ درصدی تولید ناخالص داخلی جهان

انرژی، تهدید جدی اقتصاد جهان

مناطق آسیا و امریکای شمالی سال جدید را با تولیدی معادل یا بالاتر از سال قبل آغاز خواهند کرد؛ درحالی‌که اروپا، امریکای لاتین، خاورمیانه و افریقا دیرتر به آن سطح خواهند رسید

رشد ۴.۴ درصدی تولید ناخالص داخلی جهان

اروپا رکورد زد و با وجود اینکه میانگین قیمت‌ها در ۲۰۲۲ کاهش خواهد یافت، ولی همچنان دو تا سه برابر سطح آن در ۲۰۱۹ خواهد بود. هوای سرد نیز اوضاع را بدتر خواهد کرد و به افزایش بیشتر قیمت‌ها منجر خواهد شد. کشورهای تولیدکننده نفت مشتاق متنوع سازی و دوری از تولید انرژی‌های آلاینده هستند، ولی در واقع قصد دارند برنامه خود را از طریق افزایش فروش سوخت‌های فسیلی اجرائی کنند. مصرف نفت و گاز پس از کاهش در اوج همه‌گیری، در ۲۰۲۲ دوباره افزایش خواهد یافت و موجب بالا رفتن انتشار دی‌اکسید کربن خواهد شد. ولی انرژی‌های تجدیدپذیر ارزان‌تر برنده خواهند شد.

جبران کاهش رشد فلزات و معادن

رشد ۴۰ درصدی نرخ کالاهای صنعتی در سال ۲۰۲۱ در طول دهه گذشته بی‌سابقه بوده است. اما اکونومیست پیش‌بینی می‌کند که این رشد نرخ در ۲۰۲۲ به علت کاهش سرعت رشد جهانی و برطرف شدن اختلال زنجیره عرضه، تا حدی جبران خواهد شد. کالاهای سخت مسیرهای مختلفی خواهند داشت. با وجود اینکه نرخ فلزات در سال آینده حدود یک درصد افزایش

کاهش شدید رشد اقتصاد جهانی

کندی شدیدی است که در میانه تهدیدهایی از جمله گونه‌های کووید-۱۹ و افزایش تورم، بدهی و نابرابری‌های درآمد قرار دارد که می‌تواند بهبودی در اقتصادهای درحال توسعه را به خطر بیندازد. طبق اعلام این نهاد، بیساری هم‌گیر در آینده نزدیک عنصری خواهد بود که فعالیت اقتصادی را همان‌طور که گسترش سریع گونه اومیکرون نشان داده است، مختل کند. علاوه بر این، کندی «قابل توجه» رشد اقتصادی در اقتصادهای بزرگی همچون چین و امریکا تأثیر چشمگیری بر تقاضای کالا و خدمات از سوی کشورهای درحال توسعه خواهد داشت.

رشد ۲.۶ درصدی امریکای لاتین

بانک جهانی پیش‌بینی می‌کند منطقه امریکای لاتین پس از بهبودی چشمگیر ۶.۷ درصدی در سال گذشته

چشم‌انداز تورم و تجارت جهان ۲۳-۲۰۲۲

گروه اقتصادهای پیشرفته در امسال برابر با ۲.۵ درصد و برای گروه اقتصادهای درحال توسعه و بازارهای نوظهور برابر با ۳.۶ درصد باشد. در گزارش اخیر IMF، از نرخ رشد اقتصادی پیش‌بینی شده برای امریکا در امسال نیز معادل ۱.۴ واحد درصد کاسته شده و به ۲.۳ درصد تقلیل داده شده است که دلایلی همچون رشد کمتر تولید در اوایل امسال، کاهش قدرت خرید خانوارها و اعمال سیاست پولی سخت‌گیرانه‌تر، برای افت چشم‌انداز رشد اقتصادی این کشور عنوان شده است. افزایش اعمال قرنطینه‌ها به همراه تعمیق بحران املاک و مستغلات در کشور چین باعث شد تا رشد مورد انتظار برای

سخن پایانی

احتمال تجزیه ژئوپلیتیکی نیز خطر مختل شدن تجارت و همکاری جهانی را به دنبال خواهد داشت. در صورت تحقق تهدیدهای فوق، سناریوی بدبینانه برای چشم‌انداز اقتصاد جهان، بروز نرخ تورم بالاتر به همراه کاهش نرخ رشد اقتصاد جهان به ۲.۶ درصد در سال ۲۰۲۲ و ۲.۰ درصد در سال ۲۰۲۳ خواهد بود که جزو گروه کمترین ارقام رشد از سال ۱۹۷۰ تاکنون با سهم ده درصد محسوب می‌شوند. افزایش سطح عمومی قیمت‌ها، رفاه و استانداردهای

اکونومیست در آستانه سال نو میلادی رشد تولید ناخالص داخلی جهان را برای سال ۲۰۲۲ میلادی ۴.۴ درصد پیش‌بینی کرده است. بر اساس این گزارش، رشد در مناطق مختلف جهان متفاوت خواهد بود، به طوری که مناطق آسیا و امریکای شمالی سال جدید را با تولیدی معادل یا بالاتر از سال قبل آغاز خواهند کرد؛ درحالی‌که اروپا، امریکای لاتین، خاورمیانه و افریقا دیرتر به آن سطح خواهند رسید. از سوی دیگر، با برداشته شدن محرک‌ها از سوی دولت‌ها و بانک‌ها، دلار تقویت خواهد شد و نرخ تورم کاهش خواهد یافت. از سوی دیگر، اکونومیست انتظار دارد که برخی بانک‌های مرکزی افزایش نرخ‌های بهره را در سال آینده آغاز کنند. افزایش تقاضا و پایین ماندن عرضه سبب افزایش قیمت‌های انرژی در سال گذشته شد. نفت برنت در سال آینده با میانگین نرخ ۷۹ دلار در هر بشکه به فروش خواهد رسید که تقریباً ۱۰ درصد بالاتر از سال گذشته است. اما پیش‌بینی اکونومیست این است که نرخ بالاتر از این حد نخواهد رفت، چرا که اوپک‌پلاس و دیگر تولیدکنندگان به‌مرو عرضه را افزایش خواهند داد. اما گاز طبیعی داستان دیگری دارد. در ۲۰۲۱ قیمت‌ها در

بانک جهانی در جدیدترین گزارش خود پیش‌بینی کرد که رشد اقتصاد جهانی در سال‌های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ شاهد «کاهش شدید» خواهد بود و از ۵.۵ درصد در سال ۲۰۲۱ به ۴.۱ درصد در امسال میلادی و ۳.۲ درصد در سال آینده خواهد رسید. به گزارش ایرنا به نقل از خبرگزاری افه اسپانیا، بانک جهانی در پیش‌بینی خود پیرامون تحول اقتصاد جهانی تأکید کرد تقاضای مصرف‌کننده در طول همه‌گیری کووید-۱۹ به‌موازات حمایت مالی و پولی که برخی اقتصادها در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ به کار بسته‌اند، از بین خواهد رفت و این مسئله به کاهش نرخ رشد اقتصادی منجر خواهد شد. این نهاد اقتصادی بین‌المللی در بیانیه‌ای اعلام کرد: به دنبال بهبود اقتصادی قوی در سال ۲۰۲۱، اقتصاد جهانی در حال ورود به روند

بعد از مهار نسبی کووید ۱۹، اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۱ شاهد رونق نسبی همراه با تحقق رشد بالای ۶.۱ درصدی بود ولی با تهاجم روسیه به اوکراین، اختلالات در زنجیره‌های تامین و بروز تهدیدهای گوناگون، اقتصاد جهان با شرایط تیره و تاریکی مواجه شد. تولید اقتصاد جهان در فصل دوم سال ۲۰۲۲ به دلیل رکود در اقتصادهای چین و روسیه، کاهش یافت و میزان مخارج مصرف‌کنندگان در امریکا نیز به سطحی کمتر از انتظارات قبلی رسید. اقتصاد جهان که قبل از این در اثر بروز همه‌گیری تضعیف شده بود، با شوک‌های منفی و آسیب‌زننده‌ای متعددی از جمله تورم بالاتر از حد انتظار در سراسر جهان - به‌ویژه

نهادهای بین‌المللی معتقدند؛ چشم‌انداز اقتصاد جهان به‌شدت با تهدیدهایی به سمت رو به پایین متمایل شده است. جنگ در اوکراین می‌تواند منجر به توقف ناگهانی واردات گاز اروپا از روسیه شود. کاهش تورم در شرایطی که بازار کار با تنگنای بیشتر از حد انتظار مواجه شود و یا انتظارات تورمی لنگر نشوند، می‌تواند سخت‌تر باشد. تنگنای شدیدتر مالی جهان نیز ممکن است باعث تشدید استرس بدهی در بازارهای نوظهور و اقتصادهای درحال توسعه شود.

اتلاین به ۱۷ درصد در سال ۲۰۲۲ است. این سهم در سال ۲۰۱۹ حدود ۱۰ درصد بوده است. با وجود این، رشد نسبت به سال گذشته آهسته‌تر خواهد بود؛ چرا که دولت‌ها محدودیت‌های جابه‌جایی شهروندان را کاهش خواهند داد. نهادهای نظارتی به علت نگرانی از فعالیت‌های انحصاری و استفاده ناعادلانه از اطلاعات با غول‌های آنلاین برخورد خواهند کرد. باین‌حال، تولید جهانی آلومینیوم افزایش خواهد یافت. تولید مس هم به همین شکل خواهد بود. معدن جدیدی در پرو با ظرفیت ۳۰۰ هزار تن در سال کار خود را آغاز خواهد کرد. پرو پس از شیلی بزرگ‌ترین تولیدکننده مس جهان است. ولی رسک‌هایی نیز وجود دارد؛ رئیس‌جمهور پرو متعهد شده است منابع معدنی را ملی کند و مالیات معدنکاری را افزایش دهد. قیمت‌های جهانی مس در سال ۲۰۲۲ با ۴ درصد افزایش رو به رو خواهند بود. سیل سرمایه‌گذاری به سمت خودروهای برقی که مس یکی از عناصر اصلی در باتری آنهاست، از علل اصلی این افزایش نرخ محسوب می‌شود.

افزایش سهم خرده‌فروشی‌ها

پیش‌بینی اکونومیست بر افزایش سهم خرده‌فروشی

و آسیای مرکزی شاهد کاهش شدیدتری خواهد بود. به این ترتیب روند بهبودی به سمت سطوح تولید ناخالص داخلی قبل از همه‌گیری، در کشورهای مختلف این منطقه ناموهر خواهد بود و در برخی از آنها این فرآیند بازگشت، زمان بیشتری طول خواهد کشید. به این ترتیب اقتصاد برزیل تا ۱.۴ درصد در سال ۲۰۲۲ کاهش خواهد یافت و در سال ۲۰۲۳ به رشد ۲.۷ درصدی خواهد رسید. همچنین رشد اقتصادی مکزیک ۳ درصد در سال ۲۰۲۲ و ۲.۲ درصد در ۲۰۲۳ کاهش خواهد یافت. در آرژانتین نیز رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۲ شاهد کاهش ۲.۶ درصدی و در ۲۰۲۳، شاهد کاهش ۲.۱ درصدی خواهد بود. اقتصادهای شیلی، کلمبیا و پرو نیز در سال ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ تضعیف خواهند شد.

این اقتصاد نیز در امسال با ۱.۱ واحد درصد کاهش برابر با ۳.۳ درصد اعلام شود. علل اصلی افت ۰.۲ واحد درصدی چشم‌انداز رشد اقتصادی در منطقه یورو و پیش‌بینی نرخ رشد ۲.۶ درصدی برای این منطقه، سرریزهای جنگ در اوکراین و اعمال سیاست‌های پولی سخت‌گیرانه‌تر است. به دلیل اثر پذیری بیشتر اقتصادهای درحال توسعه منطقه اروپا از جنگ اوکراین و روسیه، میانگین رشد اقتصادی مورد انتظار برای امسال این گروه کشورهای برابر با منفی ۱.۴ درصد پیش‌بینی شده که نسبت به رقم متناظر در آوریل همین سال، ۱.۴ واحد درصد بهبود داده شده است.

اینکه از سویی بودجه‌های دولتی به دلیل مقابله با همه‌گیری گسترده قبلی، کاهش یافته و از سوی دیگر به سیاست کلان اقتصادی ضد تورمی نیاز است، لازم است سیاست‌های مزبور از طریق افزایش مالیات‌ها و یا کاهش مخارج دولتی، جبران شوند. اعمال شرایط سخت‌تر پولی بر ثبات مالی تأثیر می‌گذارد و در این میان استفاده عاقلانه از ابزارهای احتیاطی در سطح کلان و انجام اصلاحاتی در چارچوب حل مسئله بدهی، بیش‌ازپیش ضرورت دارد.

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

رشد ۶ درصدی تولید صنعتی

شاخص تولید صنعتی شرکت‌های بورسی در آبان‌ماه نسبت به مدت مشابه سال قبل ۶.۵ درصد رشد کرد تا برای ششمین ماه متوالی شاهد رشد مثبت این شاخص مهم بخش صنعت باشیم.

به گزارش وزارت صمت، بیش از ۲۸۰ شرکت صنعتی پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار و فرابورس که به‌صورت ماهانه گزارش تولید خود را منتشر می‌کنند بیشتر از نصف تولید کشور را در اختیار دارند. لذا با توجه به بررسی آمار این شرکت‌ها می‌توان وضعیت تغییرات تولید صنعت کشور را رصد کرد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که شاخص استخراج‌شده از داده‌های این شرکت‌ها هم‌راستا با شاخص تولید صنعتی کل کشور است. لذا این شاخص در زمانی که شاخص‌های رسمی کل کشور با تأخیر منتشر می‌شوند و تواتر فصلی دارند، می‌تواند جایگزین خوبی برای آن‌ها باشد و وضعیت تغییرات ماهانه صنعت را نشان دهد.

بر اساس آمار پژوهشکده بانک مرکزی، پس از کاهش قابل توجه تولید صنعتی در نیمه دوم سال ۱۳۹۷ و ابتدای سال ۱۳۹۸، رشد تولید این بخش از فصل چهارم ۱۳۹۸ صنعت روند صعودی به خود گرفت و این روند صعودی تا خردادماه ۱۴۰۰ ادامه داشت. در سه فصل تابستان، پاییز و زمستان سال ۱۴۰۰ متأثر از آثار به‌جامانده از سیاست‌های اقتصادی دولت گذشته، روند رشد شاخص تولید صنعتی یک‌روند بدون نوسان در حول‌وحوش صفر بود. اما بهار سال ۱۴۰۱ با به ثمر نشستن سیاست‌های وزارت صمت دولت سیزدهم با رشد مثبت شاخص تولید صنعتی آغاز شد.

این روند مثبت در ماه‌های تابستان نیز ادامه پیدا کرد و شاخص تولید صنعتی در ماه‌های تابستان ۱۴۰۱ بین ۶ تا بیش از ۷ درصد رشد کرد. شاخص تولید صنعتی در نخستین ماه پاییز ۷.۲ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد کرد که بیشترین نرخ رشد در یک سال اخیر بوده است. در آبان ماه رشد شاخص تولید صنعتی به ۶.۵ درصد رسید که همچنان رقم بالایی محسوب می‌شود.

بر اساس گزارش پژوهشکده پولی و بانکی رشد شرکت‌هایی که نهادهای تولید آن‌ها وابستگی شدیدی به واردات داشته با روند صعودی و مثبت بیشتری همراه بوده‌اند.

چون درجه وابستگی به واردات در بین صنایع و حتی شرکت‌های مختلف، متفاوت است، بدیهی است مشکلی مانند تحریم که واردات را مختل می‌کند بر روی صنایع وابسته اثر بیشتری دارد. برای اینکه اثر واردات بر رشد تولید صنایع مشخص شود شرکت‌ها بر اساس درجه وابستگی به واردات (نسبت نهادهای وارداتی) به دو گروه واردات محور شدید و واردات محوری کم تقسیم‌شده‌اند و رشد تولید در این دو گروه در دوره‌های مختلف باهم مقایسه شده است.

در آبان ماه تا اسفندماه ۱۴۰۰ در حالی رشد شرکت‌های با درجه واردات محوری بالا در بازه مثبت ۲.۶ تا ۴ درصد بوده، رشد سایر شرکت‌ها در بازه منفی ۱.۸ تا منفی ۳.۸ درصد بوده و روند نزولی داشته است. در اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۱ درحالی‌که رشد شرکت‌های کمتر وابسته به واردات منفی بوده، رشد تولید شرکت‌های واردات محور به‌طور متوسط بالای ۶ درصد بوده است.

با توجه به وضع محدودیت واردات کالاهای نهایی که جایگزین داخلی دارند، تولید در شرکت‌های واردات محوری که عمدتاً با محصولات وارداتی رقابت می‌کردند و حالا رقیبی ندارند به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای افزایش داشته است. در تابستان ۱۴۰۱ نیز این الگو تکرار شد و درحالی‌که گروه شرکت‌های کمتر وابسته به واردات در این ماه رشد منفی و نزدیک به صفر داشتند، رشد شرکت‌های واردات محور به بالای ۱۰ درصد رسید.

در همراه نیز اختلاف رشد این دو گروه بیشتر شد و درحالی‌که رشد شرکت‌های واردات محور روند صعودی و مثبت داشته و به بالای ۱۵ درصد رسیده است، رشد شرکت‌های دیگر منفی و نزولی بوده است.

تولید، قربانی نخست کمبود انرژی

آرمان خالقی عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت

کمبود حامل‌های انرژی اعم از برق و گاز مشکل هر سال صنایع و تولیدکنندگان است که به فراخور زمان و میزان مصرف، تابستان و زمستان تولید را بسا چالش‌های جدی مواجه می‌کند. گاهی قطعی یک‌باره برق و گاز باعث بروز خسارت‌های فنی به واحدهای صنعتی شده که جبران این آسیب‌ها خود به سرمایه‌ای جدید نیاز دارد. این روند منجر به گلایه و اعتراض فعالان صنعتی شد و دولت نیز برای جلوگیری از ایجاد این خسارت اقدام به ارائه جدول زمان‌بندی قطع گاز و برق کرد. این تنها راهکاری بود که در چند سال گذشته از سوی دولت اعمال شده و مشکل اصلی همچنان پابرجاست. هر سال فعالان صنعتی از مشکلات اقتصادی ناشی از قطع برق و گاز گلایه‌ها دارند و دولت هم در نهایت مصرف‌کنندگان را ترغیب به صرفه‌جویی در مصرف می‌کند. این دور باطل سال‌هاست که ادامه دارد و سال بعد باز همان مشکلات و همان راهکارها تکرار می‌شوند. امسال نیز با آغاز سرما واحدهای صنعتی موظف به استفاده از سوخت جایگزین شده‌اند؛ فرآیندی که علاوه بر تحمیل هزینه برای تغییر تجهیزات و قطعات سوخت‌رسانی خط تولید، مشکل آلودگی هوا را نیز در چندان می‌کند. یکی، دو سال قبل خانه صنعت، معدن و تجارت در حوزه حامل‌های انرژی برای صنایع موضوعی را مطرح کرد مبنی بر الزام بیمه از سوی شرکت‌های خدمات‌رسان حامل‌های انرژی که باید به صنعتگران پرداخت شود. در واقع مشکلی دوگانه رخ داده و به دلیل کمبود گاز، تولید برق هم دچار مشکل شده است. در تدوین قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار پیشنهاد داده شد الزام بیمه برای جبران خسارت واحدهای صنعتی اجرائی شود، زیرا این مشکل (قطعی برق و گاز) به‌طور مزمزم در کشور وجود دارد. قربانی نخست کمبود انرژی، تولید است و برق و گاز شهرک‌های صنعتی در اولویت قطعی قرار دارند. در این زمینه بحث این بود که باتوجه به تامین نشدن انرژی و قطعی‌های طولانی‌یاد اولویت قرار دادن واحدهای صنعتی برای قطعی برق و گاز، به موضوع خسارت‌های واحدهای صنعتی رسیدگی جدی شود. برخی مواقع بدون هشدار قبلی، خاموشی برق و گاز رخ می‌داد که معضلات بسیاری برای تولیدکننده به‌نبال داشت؛ به‌ویژه که این امر ادامه‌دار است. از همین رو اصرار بر این بود که در قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار این موضوع که قطعی‌ها باید از قبل اطلاع داده شود و بدون هشدار قبلی خاموشی رخ ندهد، تجزیه‌شده؛ بنابراین تأکید شد تا جایی که ممکن است قطعی‌ها با اطلاع‌رسانی قبلی باشد، در غیر این صورت، شرکت خدمات‌رسان (آب، برق و گاز) باید خسارت پرداخت کند. قطعی یک‌باره حامل‌های انرژی علاوه بر آسیب زدن به ماشین‌آلات و تجهیزات، منجر به فاسد شدن مواد اولیه و محصولات در خط تولید می‌شود. آسیب‌های قطع حامل‌های انرژی در صنعت نساجی، پلاستیک، مواد غذایی و... جدی و حساس است. به‌عنوان مثال در صنایعی که از کوره استفاده می‌کنند، کوره داغ است و مواد اولیه در آن ذوب می‌شوند و هنگامی که برق یا گاز قطع می‌شود با سرد شدن کوره، این مواد مذاب در داخل کوره منجمد می‌شود. جدا کردن این مواد اولیه منجمد شده بسیار در سراسر است؛ به‌گونه‌ای که با کوره باید مستهلک اعلام شود یا با ابزار آرم‌آرم این مواد مذاب منجمد شده خرد و از کوره جدا شوند. این معضل برای دستگاه‌هایی که مواد پلاستیکی در داخل آنها قرار می‌گیرد هم وجود دارد. برخی قطعات ماشین‌آلات، به‌ویژه هنگام قطعی ناگهانی برق، دچار آسیب جدی می‌شوند؛ مثلا قطعات الکتریکی می‌سوزند. در نتیجه صنعتگران هم خسارت سخت‌افزاری و نرم‌افزاری را دارند، هم بخشی از محصولاتش فاسد شده و از بین می‌رود. مثلاً شیری که در داخل خط تولید است، پس از خاموشی باید کامل دور ریخته شود یا پارچه‌ای که در حال بافته شدن یا رنگ آمیزی است، تبدیل به ضایعات می‌شود و باید دور انداخته شود. اگر به دلیل مشکلات و کمبود حامل‌های انرژی، مدتی تولید متوقف شود، تیراژ متناسب با ظرفیت برنامه‌ریزی شده نبوده و دوباره واحدهای صنعتی با چالش‌های مالی روبرو خواهند شد. کارگر بیکار می‌ماند و واحد تولیدی که تعهد دارد سر زمان مقرر، کالایی را تولید کند و به خط تولید محصول نهایی برساند، از تولید عقب می‌افتد و جریمه می‌شود. سیستم بانکی هم کاری به تولید داشتن یا نداشتن صنعتگر ندارد و سود تسهیلات پرداخت شده را در زمان مقرر طلب می‌کند؛ از این رو باید به موضوع خسارت‌های قبلی در کنار دریافت جریمه رسیدگی شود. مکان‌هایی که در حوزه گاز سرشاخه بوده و در منتهی‌الیه شبکه گازرسانی قرار دارند، مانند شمال غرب یا شمال شرق، فشار گاز کافی ندارند یا در شبکه نیستند، در حالی که شدت سرما در این مناطق به قدری بالا می‌رود که قادر به تامین گاز موردنیاز نبوده و یک تا دو هفته تولید آنها متوقف می‌شود. کسی هم پاسخگوی تعطیلی این واحدهای صنعتی و خسارت‌هایی که به آنها وارد می‌شود، نیست؛ از این رو معتقدم شرکت‌ها بتوانند، گاز و شرکت‌های متولی این امر، با توجه به اهمیتی که این موضوع دارد باید فکری جدی درباره تضمین تامین حامل‌های انرژی واحدهای تولیدی داشته باشند. به‌عنوان مثال در دوره‌ای در اوج شیوع ویروس کرونا، گفته شد برق کارخانه‌هایی در یکی از مناطق کشور قطع شده که برای کشور تامین اکسیژن می‌کردند. البته به‌طور ویژه پیگیری شد که این نوع کارخانجات از قطعی حامل‌های انرژی مستثنی شوند. مثلاً برق کارخانه داروسازی را نمی‌توان قطع کرد؛ بنابراین برای مدیریت مصرف حامل‌های انرژی باید تمام این موارد دیده و خاموشی‌ها هوشمندانه‌تر انجام شود تا خسارت‌های جانبی بزرگ‌تری به‌وجود نیاید.

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

صنعت

افزایش نرخ گاز فقط برای مشترکان پر مصرف

وزیر نفت در حاشیه نشست کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: با تلاش‌های وزارت نفت در شرکت‌های ملی نفت، گاز، پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، می‌توانیم ماه‌های سرد سال را با تدبیر و برنامه‌ریزی‌های لازم پشت سر بگذاریم و چالشی به‌ویژه در بخش خانگی نداشته باشیم. به گزارش مهر به نقل از وزارت نفت، جواد اوچی تصریح کرد: از چند ماه پیش تامین سوخت مایع برای صنایع، کارخانجات سیمان و فولاد تدارک دیده شد تا اگر مجبور شدیم برای این بخش‌ها کاهش

مصرف گاز را اعمال کنیم، آنها بتوانند از سوخت مایع استفاده کنند. نرخ سوخت مایع نیز مانند گاز طبیعی با آنها محاسبه می‌شود. اوچی گفت: در حوزه صنایع پتروشیمی نیز با برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، وقفه‌ای در بخش خوراک ایجاد نشد و در بحث سوخت آنها نیز از طریق سوخت مایع تدارک لازم دیده شده است. مجموعه مجتمع‌های پتروشیمی به این نکته توجه کنند که فصول سرد سال، بهترین فرصت برای انجام تعمیرات اساسی است. وزیر نفت اظهار کرد: امسال در حوزه گاز برای مشترکانی که در

سقف الگوی مصرف هستند که ۶۰ تا ۷۰ درصد مشترکان را شامل می‌شوند هیچ‌گونه افزایش قیمتی دیده نشده و فقط برای مشترکان پرمصرفی که سقف الگوی مصرف را رعایت نمی‌کنند افزایش نرخ گاز دیده شده است. اوچی افزود: از مردم خواهش می‌کنم برای جلوگیری از ایجاد مشکل در حوزه گاز که باتوجه به فصل سرد در روزهای اخیر حدود ۶۰۰ میلیون مترمکعب گاز در حوزه بخش خانگی و تجاری در حال استفاده است، کمک کنند.

نخستین ترکش مدیریت نا کارآمد انرژی، صنعت را نشانه می‌گیرد

تحدیدهای سوختی، تاوان بی‌تدبیری

عکس: سمنت

تولیدکننده به‌نوعی مصرف‌کننده برق، آب، گاز و... است و بر اساس نیاز و تقاضایی که داشته، امتیاز گاز، برق و... را دریافت کرده و کسانی که از صنعتگر و تولیدکننده آبونمان می‌گیرند باید به تعهدات خود در این زمینه عمل کنند

چند سالی است کمبود انرژی، صنعتگران را با مشکلات اساسی در تامین سوخت مواجه کرده است. واحدهای صنعتی در هر وضعیتی، برای اینکه بتوانند تولیدشان را ادامه دهند، چاره‌ای جز تامین انرژی ندارند و اگر برای این مهم، برنامه‌ریزی منسجم و مطمئنی نداشته باشند، متحمل زیان‌هایی سنگین می‌شوند. این در حالی است که واحدهای یادشده در تابستان با محدودیت در تامین برق و در زمستان با کمبود گاز، دست‌وپنجه نرم می‌کنند. متأسفانه در کشور ما وقتی به دلایل گوناگون، زیرساخت‌های بخش انرژی نمی‌تواند جوابگوی مشترکان باشد، به ناچار تصمیم‌های مقطعی گرفته می‌شود تا به‌نوعی این مسئله مدیریت شود که به‌طور معمول اولین و راحت‌ترین تصمیم، ایجاد محدودیت در مصرف برای صنایع است. محدودیت مربوط به کمبود انرژی، به‌طور مستقیم بخش تولید را نشانه می‌گیرد و نخستین جامعه هدف آن هم مشترکان صنعتی هستند. اما در این روزهای سرد به بررسی دغدغه زمستانی صنعتگران برای تامین سوخت پرداخته و با آنها گفت‌وگو کرده که در ادامه می‌خوانید.

می‌شود و نه نظارتی بر آن وجود دارد و این‌گونه است که صنعتگر هر روز خود را بدتر از روز قبل آغاز و دائم با این مشکلات تکراری دست‌وپنجه نرم می‌کند.

اکبرپورپایدار در پایان با اشاره به اینکه اگر عزم جدی وجود داشته باشد، یک بار برای همیشه مشکلات صنعتگر در این بخش حل خواهد شد، اظهار کرد: رفع کمبود انرژی هم راهکار دارد و نشدنی نیست، اما اینکه مشکلات صنعتگران همان مشکلات سال‌های قبل است و اقدامی در راستای حل یا دست‌کم کمرنگ شدن آنها نمی‌بینیم نشان می‌دهد در سیاست‌گذاری‌های کلان به این بخش توجه زیادی نمی‌شود و فقط در فصول خاصی از سال یا در زمان کمبود سوخت، اولین بخشی که بدون افاض تصمیم می‌گیرند در تامین سوخت آنها تغییراتی بدهند و محدودیت‌هایی برای آنها ایجاد کنند، بخش تولید است. این رویکرد درستی نیست و باید در این زمینه تجدیدنظر و مشکلات این بخش برای همیشه حل شود.

برای همیشه این معضل را حل کنیم، گفت: باید به‌طور جدی زیرساخت‌های تامین سوخت برای صنایع و واحدهای تولیدی ایجاد شود که نیازمند داشتن برنامه‌ریزی‌های کلان در این بخش هستیم. برخی از مشکلات کشور در این زمینه به روابط بین‌المللی بر می‌گردد و اگر روابط کشور ما با سایر کشورهای دنیا برقرار شود و در مواردی بهبود یابد، بسیاری از مشکلات برطرف خواهد شد. به‌عنوان نمونه نیازمند دانش فنی و تکنولوژی روز برای استحصال بیشتر گاز و استفاده از تجهیزات روز هستیم تا واحدهای تولیدی که در منتهی‌الیه خطوط انتقال گاز هستند با افت فشار گاز مواجه نشوند.

صنعتگر تنهاست

وی با بیان اینکه در این بخش صنعتگر تنهاست، ادامه داد: تنها کمکی که در این زمینه از سوی دولت به تولیدکننده و صنعتگر می‌شود این است که از قبل به او محدودیت استفاده از انرژی اطلاع داده می‌شود، اما در ادامه اینکه بتواند سوخت جایگزین موردنیاز خطوط تولید خود را به‌راحتی تامین و نگهداری کند، نه ازسوی نهادی پیگیری

سوخت در کشور، اظهار کرد: بسا افزایش جمعیت باید برنامه‌ریزی مناسبی در این راستا انجام و بر میزان مواد مصرفی، غذایی، آب، برق، گاز، شغل و... افزوده شود و به‌نوعی در این بخش ظرفیت‌سازی کنند.

متأسفانه در چند دهه اخیر نه‌تنها ظرفیت‌سازی متناسب انجام نشده، بلکه تعمیر و نگهداری درستی هم از ظرفیت‌های موجود نشده است. تولید برق افزایش نیافته و سیستم گازرسانی روزرسانی نشده است. مطلب‌زاده در پایان گفت: با افزایش جمعیت باید زیرساخت‌ها بر همان اساس افزایش یابد. راهکار حل این مشکل هم این است که در یک برنامه بلندمدت و منسجم زیرساخت‌ها را اصلاح و در مواردی ایجاد کنیم. البته چون این اقدامات باید در سطح کلان انجام شود، گرچه آن به دست دولت باز می‌شود، نه بخش خصوصی.

به‌عنوان نمونه، گازوئیل موردنیاز را به‌سختی تامین می‌کنند. در حال حاضر هم برخی از این صنایع، باوجود اینکه به جد پیگیر هستند، سهمیه گازوئیل ندارند. آنها حتی برای حمل‌ونقل تولیدات‌شان هم موردنیاز کامیون‌ها و لیفتراک‌هایی که دارند را تامین کنند و حتی در این بخش هم درگیر چالش‌هایی هستند. مطلب‌زاده در ادامه افزود: تولیدکننده به‌نوعی مصرف‌کننده برق، آب، گاز و... است و بر اساس نیاز و تقاضایی که داشته، امتیاز گاز، برق و... را دریافت کرده و کسانی که از صنعتگر و تولیدکننده آبونمان می‌گیرند باید به تعهدات خود در این زمینه عمل کنند. حال اگر به هر دلیلی، مشکلی ایجاد می‌شود باید نهایت تلاش بر این باشد که مشترکان کمترین آسیب را ببینند، این در حالی است که برای واحدهای صنعتی غیر از این اتفاق می‌افتد و به محض اینکه اختلالی در تامین انرژی به‌ویژه

مهدی مطلب‌زاده نیز در این باره که قطعی گاز و استفاده از سوخت جایگزین چه چالش‌هایی را برای صنعتگران ایجاد کرده، به گفت‌وگو اظهار کرد: در واقعیت با جایگزینی سوخت، مشکلی بر مشکلات صنعتگر افزوده می‌شود و شاهد اتفاق مثبت دیگری در این روند نیستیم.

انرژی مناسب برای خطوط تولید، گاز است و استفاده از گازوئیل نمی‌تواند به اندازه گاز بازدهی داشته باشد. چالش کمبود برق در فصل تابستان و گاز در فصل زمستان چند سالی است که مدام تکرار می‌شود و صنعتگران در تمام طول سال با مشکلاتی در این بخش مواجهند که به‌طور مستقیم خطوط تولید و عملکرد آنها را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد. این فعال حوزه صنعت ادامه داد: یکی از مشکلات و چالش‌های مربوط به استفاده از سوخت جایگزین به این موضوع برمی‌گردد که مشعل‌ها در خطوط تولید دوگانه‌سوز نیستند و دوم اینکه در زمانی که صنایع یا قطعی گاز مواجهند، به‌راحتی به سوخت جایگزین دسترسی ندارند.

شکی نیست که تولید کلید توسعه است و وقتی به آن باور داریم پس باید تمام موانع را از پیش پای آن برداریم و تا جایی که امکان دارد، حامی تولیدکننده و صنعتگر باشیم تا در فضایی تسهیل‌شده بتوانند فعالیت خود را ادامه و توسعه دهند. باوجود اینکه این امری بدیهی است، شاهدیم صنعتگر هر روز با چالشی جدید مواجه و به

سخن پایانی

چالش‌های پیشین او افزوده می‌شود. در این زمینه تمام نهادها و متولیان امر باید در یک زنجیره مشترک با تشکیل کارگروهی که شاید بتوانیم آن را اورژانس بخش تولید بنامیم، به این بخش توجه کنند و تا حد امکان موانع را از مسیر حرکت آن بردارند. به‌راستی چرا عزم جزمی در این راستا نمی‌بینیم؟ قطعاً کارهایی هم انجام شده، اما به‌نظر

مهدی مطلب‌زاده در این باره که قطعی گاز و استفاده از سوخت جایگزین چه چالش‌هایی را برای صنعتگران ایجاد کرده، به گفت‌وگو اظهار کرد: در واقعیت با جایگزینی سوخت، مشکلی بر مشکلات صنعتگر افزوده می‌شود و شاهد اتفاق دیگری در این روند نیستیم.

انرژی مناسب برای خطوط تولید، گاز است و استفاده از گازوئیل نمی‌تواند به اندازه گاز بازدهی داشته باشد. چالش کمبود برق در فصل تابستان و گاز در فصل زمستان چند سالی است که مدام تکرار می‌شود و صنعتگران در تمام طول سال با مشکلاتی در این بخش مواجهند که به‌طور مستقیم خطوط تولید و عملکرد آنها را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد. این فعال حوزه صنعت ادامه داد: یکی از مشکلات و چالش‌های مربوط به استفاده از سوخت جایگزین به این موضوع برمی‌گردد که مشعل‌ها در خطوط تولید دوگانه‌سوز نیستند و دوم اینکه در زمانی که صنایع یا قطعی گاز مواجهند، به‌راحتی به سوخت جایگزین دسترسی ندارند.

در دست امواج توفانی
معیشتمرگ خاموش در کمین
واحدهای فولادیمحدودیت زودتر از
موعد، گریبان تولید را
گرفت

مهاجرت، اقتصاد ایران را نشانه گرفت

مرضیه احقاقی: در دنیای کنونی بسیاری از کشورهای پیشرفته جهان با کاهش شدید جمعیت جوان روبه‌رو هستند، بنابراین این کشورها از پذیرش نیروهای جوان و متخصص از سوی کشورهای دیگر استقبال می‌کنند. در چنین شرایطی بروز چالش‌های اجتماعی و اقتصادی، بسیاری از جوانان کشور را به مهاجرت به کشورهای دیگر

به‌خصوص سرزمین‌های توسعه‌یافته ترغیب کرده است. موج مهاجرت کشور ما را در آینده با چالش اساسی در نبود نیروی کار متخصص روبرو می‌کند. این موج مهاجرت تنها به افراد ختم نمی‌شود، بلکه سرمایه‌های کشور را هم نشانه گرفته است. بدین ترتیب امکان توسعه عملکردی صنایع به‌شدت محدود می‌شود.

خطر بالقوه در کمین اقتصاد

بسیاری از کشورها از جذب سرمایه‌گذاران ایرانی استقبال می‌کنند. تاجیکه حتی در سال‌های اخیر فرآیند جذب سرمایه به کشورهای همچون امارات که در گذشته مقررات سخت‌گیرانه‌ای داشته‌اند، به‌شدت ساده شده است.

وی افزود: قرن جدید، دوران قدرت سرمایه و کارآفرینی است. بزرگ‌ترین کارآفرینان از بستر تسهیل فضای کسب‌وکار متولد شده و رشد کرده‌اند. تسهیل فضای کسب‌وکار در بستری عادلانه و عادلانه، به بهبود عملکردی افراد منجر می‌شود. بنابراین بسیاری از کشورها با تسهیل مقررات و قوانین، سرمایه‌ها را به سمت تولید هدایت می‌کنند. باین‌وجود در ایران هیچ راهکار عملیاتی برای حمایت از نیروهای کار متخصص و سرمایه وجود ندارد. متأسفانه حتی قانون حمایت از فضای کسب‌وکار نیز کارایی لازم را ندارد و به‌دقت اجرایی نمی‌شود. در چنین شرایطی تولیدکنندگان در مقایسه با تجار، با مشکلات به‌مراتب قابل توجه‌تری روبرو هستند. در همین حال نگاه بسته و اقتصاد دستوری و دولتی موجب شده که روند مهاجرت از کشور افزایش یابد.

رحام در ادامه تأکید کرد: البته در موارد متعددی شاهد هستیم که بسیاری از صاحبان سرمایه اقدام به تعطیلی کسب‌وکار خود در ایران نمی‌کنند، بلکه بخشی از سرمایه خود را به سایر کشورها منتقل می‌کنند. این در حالی است که جذب همین سرمایه در کشور می‌تواند به توسعه عملکردی صنایع و رشد اشتغالزایی منتهی شود. بنابراین باید اعتراف کرد که کشور از مزیت‌های ناشی از جذب سرمایه‌های یادشده، بی‌بهره خواهد شد. تنها امکان تجارت و سودآوری برای صاحبان سرمایه در کشورهای خارجی فراهم می‌شود.

آنوش رحام فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با **معدن** اظهار کرد: مهاجرت در ۳ بخش خروج تکنسین‌ها، نیروهای فنی و مهندسی و نخبگان و همچنین مهاجرت صاحبان سرمایه مطرح است. بسیاری از کشورها هزینه‌های کلانی را به جذب نخبگان و متخصصان صنعتی اختصاص می‌دهند. در چنین شرایطی اقتصاد این کشورها که از ورود نخبگان حمایت می‌کنند به سمت پویایی پیش می‌رود.

وی افزود: بر همین اساس نیز بسیاری از کشورها با هدف پویایی هرچه بیشتر اقتصاد خود، جذب نخبگان، سرمایه‌گذاران و کارآفرینان را جزو اهداف خود تعریف کرده‌اند. بدین منظور نیز بستر فعالیت و احداث صنایع و همچنین اشتغال‌آفرینی را در کشور خود تسهیل می‌کنند. با توجه به اهمیت و اثرگذاری جذب نخبگان، کشورهای همسایه در سال‌های اخیر اقدام به جذب سرمایه‌گذار کرده‌اند. کشورهای ترکیه، گرجستان، دبی، امارات و ... در این سال‌ها اقدامات گسترده‌ای را برای جذب مهاجران ویژه و نخبه‌آفرینی کرده‌اند. این کشورها هم‌زمان با جذب مهاجران از ورود سرمایه و صاحبان سرمایه نیز استقبال می‌کنند.

وی گفت: حجم اساسی مهاجرت در بخش معدن و صنایع معدنی به افراد تکنسین اختصاص دارد. نیروهای فعال در رده‌های بالای مهندسی، عموماً از شرایط کاری و دستمزدی بهتری برخوردار هستند و همین موضوع از انگیزه آنان برای مهاجرت می‌کاهد. باین‌وجود ضعف‌های موجود در نظام کاری و نبود ثبات شغلی و اطمینان حرفه‌ای از آینده، از دلایل اصلی خروج نیروی کار از کشور به شمار می‌رود. افزایش موج مهاجرت متخصصان به‌منزله بروز چالش‌های جدی در آینده عملکردی صنایع خواهد بود. رحام تأکید کرد: باوجودی که ایران در طول سال‌های اخیر تحریم بوده و موانع جدی در مسیر تعاملات بین‌المللی ما با سایر کشورها ایجاد شده،

معدن در تیررس مهاجرت

حسن حسینیقلی فعال بخش معدن و صنایع معدنی در گفت‌وگو با **معدن** اظهار کرد: مهاجرت عبارت است از جابه‌جایی مردم از مکانی به مکانی دیگر برای کار یا زندگی. مردم معمولاً به دلیل دور شدن از شرایط یا عوامل نامساعد، مهاجرت می‌کنند. فرآیند مهاجرت موضوع پیچیده‌ای است که حجم و رشد جمعیت، ساخت و توزیع جمعیت و همچنین شرایط اقتصادی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این فعال بخش معدن و صنایع معدنی افزود: در طول سال‌های گذشته شاهد مهاجرت بخش گسترده‌ای از نخبگان و افراد متخصص از کشور بوده‌ایم. این سبیل مهاجرت گسترده لطماتی را به صنایع و مسیر تحقیق، پژوهش و توسعه وارد می‌کند. در همین حال بستری برای مهاجرات تکنسین‌های کارآموزه نیز از کشور فراهم شده است. در نتیجه صنایع به‌مرور با چالش نبود نیروی کار متخصص روبرو خواهند شد.

حسینیقلی گفت: بدون تردید دلایل متعدد اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی، مسیر مهاجرات افراد را تسریع می‌کند. بنابراین شناخت دلایل و انگیزه‌های افراد برای مهاجرت، قدم نخست برای معارزه با این شرایط است. بسیاری از مهاجران با هدف ورود به فضای کسب‌وکار بهتر، شرایط اجتماعی مناسب و آزادی و زندگی در شرایط مساعد، مهاجرت می‌کنند. در واقع گمان می‌برند که با مهاجرت، آینده بهتری در انتظار آنهاست.

حسینیقلی گفت: در طول سال‌های گذشته شاهد خروج سرمایه از کشور بوده‌ایم که از آن می‌توان با عنوان مهاجرت سرمایه یا فرار آن نیز نام برد. این در حالی است که فعالیت در حوزه‌های مختلف صنعتی و اقتصادی کشور نیازمند سرمایه است. توسعه بخش معارزه با این شرایط نیز به سرمایه قابل توجهی نیاز دارد. کما اینکه نبود سرمایه کافی در طول سال‌های اخیر به یکی از عوامل اصلی توسعه‌نیافتگی ظرفیت‌های معدنی در کشور بدل شده است.

حسینیقلی گفت: در طول سال‌های گذشته شاهد خروج سرمایه از کشور بوده‌ایم که از آن می‌توان با عنوان مهاجرت سرمایه یا فرار آن نیز نام برد. این در حالی است که فعالیت در حوزه‌های مختلف صنعتی و اقتصادی کشور نیازمند سرمایه است. توسعه بخش معارزه با این شرایط نیز به سرمایه قابل توجهی نیاز دارد. کما اینکه نبود سرمایه کافی در طول سال‌های اخیر به یکی از عوامل اصلی توسعه‌نیافتگی ظرفیت‌های معدنی در کشور بدل شده است.

سخن پایانی

مهاجرت از دیرباز به‌عنوان یک موضوع مهم و اثرگذار در اقتصاد مطرح بوده است. باین‌وجود در سال‌های اخیر و به دنبال شدت گرفتن موج مهاجرت از کشور، این پدیده و آثار آن مورد توجه قرار گرفته است. مهاجرت در بستر معدن و صنایع معدنی در ۳ سطح مهاجرت تکنسین‌ها و کارگران متخصص، نخبگان و همچنین سرمایه مطرح می‌شود. در سال‌های اخیر مهاجرات تکنسین‌های متخصص در حوزه‌های مختلف شدت گرفته است. باین‌وجود این موج هنوز در حوزه معدن و صنایع معدنی وابسته به آن به معنای فراگیر بدل نشده است. باین‌وجود با توجه به موج فرار سرمایه و علاقه به خروج نیروی کار از کشور، این احتمال می‌رود که بخش معدن و صنایع معدنی نیز در آینده با چالش‌هایی در تأمین نیروی کار روبرو شود. در همین حال باید تأکید کرد که مهاجرت سرمایه که از آن با عنوان فرار سرمایه نیز یاد می‌شود در سال‌های اخیر شدت گرفته است. در نتیجه چنین شرایطی از امکان توسعه بسیاری از صنایع کاسته می‌شود.

آتیه روشن چدن‌سازان در افق ۱۴۰۴

برنامه‌ریزی برای صادرات ۵ هزار تن انواع غلتک‌های فولادی

در سال جاری بالغ بر ۱۲۰۰ تن محصول برسد. وی ابراز امیدواری کرد که در افق ۱۴۰۴ صادرات انواع غلتک‌های فولادی به ۵هزار تن برسد.

وی با بیان اینکه در حال حاضر ده‌ها پروژه در واحد تکنولوژی گروه صنعتی چدن‌سازان مطرح است، تأکید کرد: گروه صنعتی چدن‌سازان آمادگی دارد، مجموعه‌های دانش‌بنیان فعال در این صنعت را مورد حمایت و سرمایه‌گذاری قرار دهد.

وی با اشاره به میزان قابل توجه صادرات این شرکت به بزرگ‌ترین فولادسازان دنیا تأکید کرد: در حال حاضر تولیدات این مجموعه صنعتی به کشورهای مختلف در حوزه‌های CIS، خاورمیانه، آسیای شرقی، اروپا و آمریکای جنوبی صادر می‌شود.

صافی در ادامه به اهداف و نیات بنیانگذاران و سهامداران این گروه

مدیرعامل گروه صنعتی چدن‌سازان با بیان اینکه این گروه تولیدی در مرز کسب دانش برتر در تولید غلتک در دنیا قرار دارد، گفت: این شرکت امروز به‌روزترین تکنولوژی را در ۷ کوره‌های عملیات حرارتی در اختیار دارد.

به گزارش **معدن** از اصفهان، داوود صافی در گفت‌وگویی به تشریح دستاوردهای این شرکت در ۴ دهه گذشته پرداخت و نوید داد: با برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته و در پرتو دانش فنی، نیروی انسانی متخصص،

کارآمد و متعهد امیدواریم خرداد سال آینده دو دستگاه کوره عملیات حرارتی با دانش جدید تولید را به بهره‌برداری برسانیم. صافی از ارزآوری حاصل از صادرات پروژه در زمان تحریم را به‌عنوان یکی از دستاوردهای این شرکت برشمرد و گفت: پیش‌بینی می‌کنیم صادرات محصولات متنوع این گروه صنعتی،

صنعتی در ایفای نقش ارزنده در تولید و شکوفایی اقتصادی گفت: این شرکت با هدف تأمین نیاز داخل و رفع گلوگاه و تنگنای صنایع فولاد کشور به سمت دانش فنی به روز رفته است که بخشی در داخل کشور با مطالعات و پروژه‌های تحقیق و توسعه و بخشی دیگر با استفاده از دانش فنی تکنولوژی‌های بازنشسته غلتک‌سازان معتبر در سطح دنیا کسب شده و بعد از ورود این تکنولوژی‌ها به کشور آنها را بر اساس نیاز داخل بومی‌سازی کرده‌ایم.

وی افزود: این مجموعه از ابتدا تأمین نیاز فولادسازان بزرگ کشور همچون فولاد مبارکه، ذوب آهن، فولاد اکسین و ... را هدف گذاری کرده و درحال حاضر علاوه بر آن برای بیش از ۱۲۰ مشتری داخلی، غلتک تولید می‌کنیم.

صافی افزود: واردات غلتک به کشور ممنوع نیست و این شرکت از فرصت ممنوعیت

داوود صافی:
پروژه دانش
نوین فنی ساخت
کوره‌های عملیات
حرارتی که در
انحصار گروه
صنعتی چدن‌سازان
می‌باشد، در بهار
سال ۱۴۰۲ به
بهره‌برداری می‌رسد

ارزشمند و قابل احترام است و با بیان اینکه یکی از مهمترین نیازهای صنعت فولاد، تأمین غلتک‌های خطوط تولید است، بنابراین کیفیت پایین این محصول موجب خسارت قابل توجه به این صنعت می‌شود. همچنین تصریح کرد: فولادسازان بزرگ کشور به غلتک‌های تولیدی این شرکت اعتماد کرده‌اند و این گروه جایگاه فعلی خود را مدیون اعتماد و حمایت فولادسازان بزرگ کشور می‌داند.

و ایجاد تعرفه برای واردات آن با توجه به امکان تأمین داخل استفاده نکرده است چرا که معتقدیم برای بهبود کیفیت فعالیت خود باید رقیب خارجی داشته باشیم تا مشتری به انتخاب خود و با توجه به کیفیت بالا و قیمت اقتصادی محصول ما را انتخاب کند.

مدیرعامل گروه صنعتی چدن‌سازان تأکید کرد: وجود رقبای بین‌المللی برای ارتقای کیفیت محصولات

فراخوان ۷۹۴-۱۴۰۱

نوبت اول
شماره ۱۴۲۷۶۵۵

شهرداری شیراز در نظر دارد به منظور ساماندهی اسناد و مدارک و به منظور حفظ و نگهداری اسناد حیاتی و ارزشمند خود و ایجاد آرشیو الکترونیک، از طریق فراخوان نسبت به شناسایی سامانه‌های نرم‌افزاری OCR و شناسایی پیمانکاران فعال در این زمینه اقدام نماید.

بر این اساس از کلیه شرکت‌های واجد شرایط و فعال دعوت بعمل می‌آید که با مراجعه به سایت سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات به آدرس fava.shiraz.ir نسبت به ارسال مستندات مورد درخواست در مهلت مقرر به دبیرخانه سازمان مذکور اقدام نمایند.

ضمناً در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر شماره تلفن ۰۷۱۳۲۳۴۳۷۱۶-۰۷۱۳۲۳۴۳۷۱۶ داخلی ۳۴۹ آماده پاسخگویی می‌باشد.

۱- آخرین مهلت تسلیم پیشنهادات تا دو هفته پس از تاریخ انتشار آگهی در روزنامه (پایان ساعت اداری).
۲- سایر اطلاعات و جزئیات مربوط به فراخوان در سایت سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری شیراز درج شده است.

تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۹/۲۸ تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۹/۲۷
آلاره گل ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری شیراز

آگهی تحدید حدود اختصاصی

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره ثبت اسناد و املاک شیراز

نظر به اینکه تحدید حدود ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی پلاک ۱۵۸ فرعی مجزا شده از پلاک ۷۳۶۲/۵۱ اصلی به مساحت ۹۴۲۷۷ مترمربع واقع در بخش سه شیانکاره قره شیانکاره مورخ ۱۴۶۰/۱۵/۸۴ درخواست آقای محمد دهدشتی تاکنون بعمل نیامده لذا حسب درخواست متقاضی جهت انتشار آگهی اختصاصی وقت تحدید حدود مورخه ۱۴۰۱/۱۰/۲۰ تعیین و عملیات تحدید از ساعت ۸ صبح در محل شروع و به عمل خواهد آمد اینک به وسیله این آگهی از متقاضی و کلیه مجاورین بر طبق قانون

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۰۹/۲۷

سریست اداره ثبت اسناد و املاک واحد شیانکاره

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۰۹/۲۷

سریست اداره ثبت اسناد و املاک واحد شیانکاره

آگهی تحدید حدود اختصاصی

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره ثبت اسناد و املاک شیراز

نظر به اینکه تحدید حدود ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی پلاک ۴۲۶۶ فرعی مجزا شده از پلاک ۷۳۵۲/۶۶۵ اصلی به مساحت ۹۴۲۷۷ مترمربع واقع در بخش سه شیانکاره قره شیانکاره مورخ ۱۴۶۰/۱۵/۸۴ درخواست آقای محمد دهدشتی تاکنون بعمل نیامده لذا حسب درخواست متقاضی جهت انتشار آگهی اختصاصی وقت تحدید حدود مورخه ۱۴۰۱/۱۰/۲۰ تعیین و عملیات تحدید از ساعت ۸ صبح در محل شروع و به عمل خواهد آمد اینک به وسیله این آگهی از متقاضی و کلیه مجاورین بر طبق قانون

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۰۹/۲۷

سریست اداره ثبت اسناد و املاک واحد شیانکاره

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۰۹/۲۷

سریست اداره ثبت اسناد و املاک واحد شیانکاره

تلف ۰۷۱

تلف ۰۷۱

کلونی‌های مهاجرپذیر

فرشاد رشیدنژاد
استاد دانشگاه

موضوع جایگزینی معدن به‌جای نفت، تنها منحصر به کشور ما نیست، حتی به‌تازگی شاهد آن هستیم که کشوری مانند عربستان هم، در تلاش است تا به‌سرعت اقتصاد بدون نفت را پایه‌ریزی کند و برای توسعه معدن خود سرمایه‌گذاری‌های عظیمی انجام می‌دهد. بنابراین روشن است که گریزی از تلاش برای رشد و توسعه این صنعت وجود ندارد. دستیابی به این هدف، جدا از سرمایه‌گذاری، نیازمند دانش فنی است که در اختیار نخبگان، افراد باتجربه و تحصیلکردگان این حوزه است و اگر این سرمایه از دست برود، توسعه با مشکل روبه‌رو می‌شود.

در حال حاضر ما در عمل با کمبود نیرو در این حوزه روبه‌رو هستیم. به‌عنوان مثال، اگر بخواهیم یک مدیر پروژه توانمند و باتجربه در حوزه صنعتی خاصی به‌کار بگیریم، با دشواری‌های فراوانی مواجه می‌شویم. بنابراین موضوع کمبود نیروی انسانی به‌عنوان یک تهدید وجود دارد و باید برای آن چاره‌اندیشی شود.

مقصد مهاجران حوزه معدن، به‌بلع کشورهای است که صاحب صنعت معدن و فراوری مواد معدنی هستند و به‌علاوه از شرایط زندگی مساعدی هم برخوردار هستند، مثل کانادا، استرالیا، آمریکا، همچنین افریقای جنوبی یا کشورهای امریکای لاتین مثل شیلی، برزیل و... زیرا تولیدات معدنی در این کشورها بالا است و در این زمینه جزو سرآمدان هستند.

البته گاهی انگیزه‌های دیگری هم به‌غیر از کارایی یا بهبود وضعیت معیشت وجود دارد، بنابراین افراد کشورهای را انتخاب می‌کنند که به ایده‌آل موردنظرشان نزدیک‌تر باشد.

بعد از گذشت چندین دهه، در برخی کشورهای مقصد، کلونی‌هایی از متخصصان ایرانی تشکیل شده است که با همکاران خود در داخل کشور ارتباط دارند و تبادل اطلاعات می‌کنند. این ارتباطات، زمینه جذب افراد دیگر را هم فراهم می‌کند. به‌عنوان مثال، معدنکارانی که جذب کشورهای مانند کانادا و استرالیا شده‌اند، خود به‌طورمستقیم یا غیرمستقیم زمینه مهاجرت را برای دوستان و همکاران خود فراهم کرده‌اند.

اما کشورهای اروپایی، جذابیت شغلی کمتری برای افراد فعال در حوزه معدن و مواد معدنی دارند، زیرا اروپاییان بسیار سریع‌تر از دیگر ساکنان کره زمین تلاش می‌کنند که به تکنولوژی‌های سبز و پاک دست یابند و باتوجه به تعارض میان معدنکاری و محیط‌زیست، بسیاری از این کشورها فعالیت‌های معدنی خود را کاهش داده‌اند و مواد معدنی موردنیاز خود را از دیگر کشورها تهیه می‌کنند.

آنچه امروزه موج جدیدی از مهاجرت را در میان دانش‌آموختگان و متخصصان معدنی ایجاد کرده، وضعیت بازار و میزان اندک سرمایه‌گذاری در این حوزه است.

در اواسط دهه ۷۰ تا ۸۰، پروژه‌های معدنی زیادی در سطح کشور وجود داشت، اقدامات بزرگی انجام می‌گرفت و بودجه‌های عمرانی زیادی به این طرح‌ها اختصاص پیدا می‌کرد، به این ترتیب، افراد زیادی جذب این حوزه می‌شدند و به کار و فعالیت می‌پرداختند.

اما در حال حاضر پروژه‌های بزرگی که بتوانند نیروهای زیادی را به‌کار گیرد، کمتر شده است. بنابراین اگر جایی فرصت کاری خوبی فراهم باشد، نیروهای فعال به آن سو کشیده می‌شوند. واقعیت این است که وضعیت معیشت و حقوق و مزایای بهتر، عامل جذابی است که افراد را به مهاجرت تشویق می‌کند. برای مقابله با این چالش، باید در درجه اول، موضوع به‌رسمیت شناخته شود و اطلاعات درستی در این زمینه تهیه شود تا بتوان آن را به‌درستی مورد بررسی قرار داد.

در قدم بعدی باید با برطرف کردن چالش‌ها و مقابله با آسیب‌ها، شرایط در کشور بهبود پیدا کند تا زمینه مهاجرت معکوس فراهم شود. حتی می‌توان از ایرانیان مقیم خارج از کشور که تجربه و دانش کافی دارند، خواست که برای فعالیت در این حوزه به کشور برگردند. بنابراین باید تمام تلاش خود را به کار بندیم تا هم نیروهای متخصص تربیت‌شده خودمان را حفظ و هم متخصصان دیگر کشورها را جذب کنیم. مهم‌ترین اقدام در این مسیر، بسترسازی و ایجاد شرایط پایت است و مناسب سیاسی، اقتصادی و اجتماعی در کشور است تا هم بتوان مانع جریان سریع مهاجرت شد و هم متخصصان دیگر کشورها را به این حوزه جذب کرد.

صنعت معدن به‌واسطه انقلاب صنعتی چهارم و تغییرات تکنولوژیکی، بی‌وقفه در حال تحول ماهوی و جدی است، بنابراین جای آن است که تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران این حوزه، برنامه‌های مدونی تهیه کنند تا نیاز صنعت معدن کشور و افراد متخصص مرتفع شود و چه با نگهداشت نیروی داخل و چه فراخواندن و دعوت از نیروهای توانمند (ایرانی یا غیرایرانی) از خارج این حوزه را رونق بدهیم و باعث رشد و اعتلای کشور شویم.

چشم‌انداز معدنی

رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی گفت: میزان حقوق دولتی معدن در بودجه امسال، ۴۰ هزار میلیارد تومان مشخص شده است. به‌گزارش ایسنا، وی پیش‌بینی کرده که تا پایان امسال نزدیک به ۳۵ هزار میلیارد تومان از این مبلغ وصول شود.

طاهری چندی پیش، درباره افزایش حقوق دولتی اظهار داشت: سال اولی که به مجلس آمدیم، حقوق دولتی معدن حداکثر ۴ هزار میلیارد تومان بود، اما اکنون به ۴۰ هزار میلیارد تومان افزایش پیدا کرده و افزایشی ۱۰ برابری داشته است.

چقدر از حقوق دولتی وصول می‌شود؟

طاهری گفت: ما به‌دنبال این هستیم که کل حقوق دولتی معدن، صرف هزینه‌های جاری دولت نشود، زیرا معدن هم مانند نفت، متعلق به دولت نیست، بلکه از آن ملت است، بنابراین باید کاری کنیم که ۸۰ میلیون نفر جمعیت کشور از آن منتفع شوند. وی افزود: درباره نفت، صندوق توسعه ایجاد شده است که ۴۰ درصد از فروش نفت به این صندوق واریز می‌شود و برای سرمایه‌گذاری به‌صورت ارزی در اختیار بخش خصوصی قرار می‌گیرد. طاهری گفت: در اصلاحیه جدید قانون معدن، دنبال این هستیم که صندوق مشابهی برای معدن ایجاد شود و حداقل ۵۰ درصد از حقوق دولتی

در گزارش ۱۴۰۱ به مناسبت روز جهانی مهاجران مطرح شد

در دست امواج توفانی معیشت

می‌گویند در گذشته‌های نه‌چندان دور، پدیده مهاجرت دانشجویان یا استادان حوزه معدن، اتفاق مبارکی برای این حوزه به‌شمار می‌رفت، زیرا فرصتی برای یادگیری روش‌های نوین و تجربه‌اندوزی بود و اصطلاحی که برای نامیدن این فرآیند به کار می‌بردند، چرخش نخبگان بود، اما در حال حاضر، رفتن‌ها معنایی دیگر پیدا کرده و داده‌هایی که هر از چندی منتشر می‌شود، حکایت از گریز نخبگان دارد. شرایط اقتصادی، وضعیت اشتغال، مسائل اجتماعی و ناپسامانی‌هایی ریز و درشتی که گریبان نسل جوان را گرفته، مهاجرت را از شکل چرخشی خارج کرده و به‌سوی کوچ قطعی و اجباری سوق داده است. ناگفته پیدا است که مهاجرت متخصصان، نخبگان و نیروهای ماهر و کارآزموده در همه حوزه‌ها از جمله حوزه صنعت، از دست رفتن دارایی‌های گرانبه‌ای است که جبران آن، اگر نتوانیم محال، سخت دشوار است. امروز و به‌مناسبت «روز جهانی مهاجران»، نگاهی دوباره داریم به پدیده مهاجرت ایرانیان فعال در حوزه معدن و نظر امین صفری، معاون امور معدن و صنایع معدنی «ومعدان» و پیمان افضل، استاد دانشگاه و فعال معدن را با شما به اشتراک گذاشته‌ایم.

گزارش امروز ۱۴۰۱ را در ادامه بخوانید.

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

نخبه چه کسی است؟

خطر زمانی برای ما به‌صدا درمی‌آید که این مهاجران در مقصد جدید ماندگار شوند و دوباره به کشور بازنگردند. متأسفانه اکنون بسیاری از این مهاجران به دلایل متعدد که بخشی از آن مالی است و بخش دیگر زیرساختی، رفاهی و...، دیگر به کشور باز نمی‌گردند و به‌این‌ترتیب ما نیروهای متخصصی را که طی فرآیندی طولانی‌مدت پرورش داده‌ایم، به‌راحتی از دست می‌دهیم.

در این نقطه، مسئولیت مهمی برعهده متولیان امور است. باید این افراد را شناسایی و تلاش کنند که آنها را، که هم تجربه بین‌المللی به‌دست آورده‌اند و هم مهارت‌هایی ارزشمند کسب کرده‌اند، به کشور بازگردانند.

خوشبختانه بسیاری از این افراد، به‌دلیل وابستگی‌هایی که در کشور دارند، علاقه‌مند هستند که برگردند و باید از این فرصت استفاده کرد و با فراهم کردن امکانات مناسب، آنها را دوباره جذب کرد.

راه‌های بازگشتن

شاید یکی از روش‌های مؤثر برای بازگرداندن مهاجران این باشد که دولت شرکت‌های خصوصی را ترغیب به این کار کند. برای مثال، در ازای استخدام متخصصان مهاجرت‌کرده، مشوق‌هایی به شرکت‌های خصوصی اعطا کند. مالیات آنها را کاهش دهد، تسهیلاتی برای دریافت مجوز یا احداث کارخانه و... در نظر بگیرد، به‌این‌ترتیب شرکت‌های خصوصی با تأمین شرایط رفاهی مناسب‌تر به‌طورحتم، زمینه جذب این نیروهای زبده را فراهم می‌آورند.

اما درباره دسته دوم یا دانش‌آموختگانی که به مرحله کارآزمودگی نرسیده‌اند، باید دانشگاه را خطاب قرار داد و پرسید چه زمانی وقت آن فرامی‌رسد که

واحدهای دانشگاهی و درسی روزآمد شوند و متناسب با نیاز صنعت، تکامل پیدا کنند؟ هنوز سرفصل‌های رشته معدن در دانشگاه، متعلق به سال‌ها پیش است و محتوای آموزشی از چند دهه قبل، همچنان بدون تغییر باقی مانده است.

این در حالی است که طی این مدت، روش‌ها و فرآیندها در این علم متحول شده و محتوای درسی تغییر کرده است. به‌عنوان مثال، راهکارهای اکتشافی تغییر و تحولات زیادی داشته است، روش‌های ژئوفیزیکی جدیدی پدید آمده و تحلیل‌های زمین‌شناسی تغییر کرده است، همین‌طور در بخش استخراج، هوشمندسازی معدن، استفاده از فناوری‌های روز، اینترنت اشیا و... دانشجویان باید حداقل در جریان این تغییر و تحولات قرار گیرند تا بعد در مرحله اجرا بتوانند تجربیات خود را توسعه دهند.

پیشنهاد می‌شود، برای این بخش، متولیان دولتی مثل سازمان زمین‌شناسی، ایمیدرو، معاونت معدنی و... کمیته‌های مشترکی با دانشگاه‌های معتبر تشکیل دهند تا هم نیاز صنعت بررسی شود و مشکلات و معضلات آن به بخش آکادمیک انتقال پیدا کند و هم از تجربیات دانشگاه‌های معتبر دنیا در حوزه معدن هم الگوبرداری شود و واحدهای درسی را اصلاح و بروزرسانی کنند.

دانشگاه جدی نیست

موضوع دیگری که لازم است، به آن اشاره شود، این است که بخش عملیاتی و کارگاهی در دانشگاه، در حال حاضر به صفر رسیده و همه کارآموزی‌ها صوری است. متأسفانه دانشگاه نسبت به این موضوع جدی نیست و توجه ویژه‌ای به این بخش‌ها نشان نمی‌دهد.

مرحله کارآزمودگی نرسیده‌اند، باید دانشگاه را خطاب قرار داد و پرسید چه زمانی وقت آن فرامی‌رسد که

هیات علمی، اسیر سقف و کف

به لقایب می‌بخشند و به جایی دیگر که فرصت بهتری در اختیارشان بگذارد، کوچ می‌کنند.

صنعت، پشتوانه دانشگاه

دانشگاه‌ها در کشورهای پیشرفته با صنعت همراه هستند و صنایع از این بخش حمایت می‌کنند. صنعت برای یافتن راه‌حل مشکلات خود به دانشگاه مراجعه می‌کند و با استادان متخصص وارد قراردادهای بزرگ می‌شود. علاوه بر این، دانشجویان تحصیلات تکمیلی را موردحمایت قرار می‌دهد، بخشی از هزینه‌ها را تقبل می‌کند و به آنها حقوق می‌دهد، پایان‌نامه‌های دانشجویی را زیر چتر حمایتی خود می‌گیرد و... به‌این‌ترتیب، دانشگاه و استاد با جان و دل کار می‌کنند و دانشگاه فضای زنده و پویا است؛ هم مقالات علمی خوبی تولید می‌شود و هم راه‌حلهایی برای مشکلات صنعتی ارائه می‌شود. از طرف دیگر، امکان حضور در همایش‌ها و جلسات علمی برای پژوهشگران و استادان فراهم است. اما این امکانات سال‌ها است که از دانشگاه‌ها دریغ شده و حداقل حمایت‌های ممکن هم انجام نمی‌گیرد. نکته اساسی این است که بدیهی‌ترین پیش‌نیازها که در همه دنیا به‌رسمیت شناخته می‌شود، در کشور ما به بهانه کمبود بودجه به‌راحتی حذف می‌شود.

پیشنهاداتی تیتروار

شاید اگر از همین امروز اصلاحات ساختاری آغاز شود و متولیان امر قدم در مسیری بگذارند که پیش‌تر افریقای جنوبی، شیلی یا لهستان طی کردند، امید آن باشد که مهاجرت منفی شود و کم‌کم مردم و سرمایه‌ها به کشور برمی‌گردند.

پایان‌نامه‌ها باشد و سختگیری بیشتری انجام شود. علاوه بر این، می‌توان تعامل دانشگاه‌ها را با صنعت بیشتر کرد و به‌جای آنکه این تعامل تنها در بخش پروژه‌ها باشد، باید آن را به حوزه تدریس هم تعمیم داد و واحدهای معدنی و شرکت‌های بزرگ را ملزم کرد که زیر نظر نهادی مستقل، دوره‌های کارآموزی برگزار کنند. می‌توان شرکت بزرگ معدنی را مجبور کرد که دانشجویهای نخبه معرفی‌شده یا آنها را که معدن بالایی دارند و از حد استاندارد بالاتر هستند، با هزینه خود به شرکت‌های بزرگ و معتبر معدنی بفرستد تا از نزدیک، مراحل کار را ببینند و تجربه کسب کنند.

به‌نظر من، باید روی افراد سرمایه‌گذاری کنیم؛ نباید جلوی کسی را گرفت که از کشور بیرون نرود. فعالان حرفه‌ای هر رشته باید بتوانند بروند و تجربه کسب کنند، اما از سوی دیگر بخش حاکمیت معدن هم باید تلاش کند با روش‌های گوناگون که به برخی از آنها اشاره شد، تلاش کند، آنها را مجدد به ایران برگرداند. اما اگر چنین اتفاقی نیفتد، بحرانی بسیار جدی در زمینه تأمین نیروی انسانی خواهیم داشت، زیرا به‌علت ضعف دانشگاه‌ها، خروجی قوی نداریم، میزان مهاجرت هم که افزایش پیدا کرده است و به این ترتیب، روز به روز بیشتر با کمبود متخصصان متبحر مواجه می‌شویم. در حال حاضر چاره‌ای نیست، جز آنکه در زمینه‌های تخصصی معدن به‌ویژه اکتشاف که نیازمند توجه بیشتری به آموزش نیروی انسانی و افزایش مهارت و تخصص است، بیشتر توجه شود، در غیر این صورت به‌طورحتم در آینده به مشکل می‌خوریم.

بدیهی است که حل این حجم عظیم مشکلات، در کوتاه‌مدت امکان‌پذیر نیست، اما برای اینکه کار از جایی آغاز شود، می‌توان چند پیشنهاد زیر را به‌صورت تیتروار مطرح کرد:

چاره‌اندیشی برای وضعیت اسفناک اقتصادی و حل معضلات درآمد‌های ناچیز، اصلاح مقررات و قوانین دست‌وپاگیر، ضد تولید و مانع سرمایه‌گذاری، تخصص‌گرایی و شایسته‌سالاری برای انتخاب متولیان امور در این حوزه و استفاده از نیروهای متخصص و کارآمد مستقل، ایجاد امید و دورنمای روشن از آینده و امکان توسعه و پیشرفت، حفظ احترام و کرامت نیروهای متخصص، زنده و کارآمد.

سخن پایانی

چندین مولفه در کنار هم موجب شده است که اشتیاق نیروی انسانی به مهاجرت روز به روز بیشتر شود، اما شرایط اقتصادی و معیشتی مولفه بسیار پررنگ‌تری است.

در شرایطی که جامعه روز به روز بیشتر با مشکلات معیشتی دست‌به‌گریبان می‌شود، بدیهی است که همه به‌دنبال راهی برای فرار از شرایط ناگوار بگردند و در این میان، مسیر نیروی انسانی ماهر و متخصص هموارتر است و در چشم برهم‌زدنی، آنها هم به صف مهاجران می‌پیوندند.

نوسانات نرخ دلار تاثیری بر نرخ لوازم خانگی نداشت

بازار در سکوتی مطلق

در شرایط اقتصادی موجود که برای شهروندان تهیه لوازم خانگی دشوار است و برخی از مردم به اجبار به سراغ این بازار می‌روند. ترجیح شهروندان این است که سراغ محصولاتی بروند که در درجه اول نرخ مناسبی داشته باشد و در مرحله بعدی اهمیت وضعیت خدمات پس از فروش آنها است که باید به صورتی باشد که در آینده دچار مشکل نشوند. این در حالی است که در شرایط موجود امکان تعویض لوازم خانگی بسیار سخت است و مدتهاست که دیگر بسیاری از مردم از سر دل خوشی به سراغ این بازار نمی‌روند در نتیجه باید کالایی که خریداری می‌کنند مدتها برای آنها کار کند زیرا خبری از لوازم خانگی نو یا این بازار گران نیست. در این گزارش به بررسی بازار لوازم خانگی پرداخته است.

عکس: آیدیا فریدی

تنها نقطه قوت واردات لوازم خانگی این است که یک ثبات قیمتی به کالاها داده و سبب رقابت قیمت‌ها شده و رقابت بین تولیدکنندگان داخلی و خارجی ایجاد می‌کند

کاهش کیفیت لوازم خانگی به دلیل استفاده از قطعات ارزان

افزود: راهکار انجمن برای برون رفت از آثار منفی قیمت‌گذاری دستوری همان شیوه‌های آزموده شده در جهان و تعیین نرخ در بازار بر مبنای مکانیسم عرضه و تقاضا است. همچنین باید توجه داشت که در کشور قانون ضد انحصار وجود دارد و لوازم خانگی نیز کالای انحصاری نیست، باید اجازه داد فضای رقابتی در این صنعت و بازار آن شکل بگیرد. پیشنهاد دوم انجمن نیز نظارت پسینی است.

وی با اشاره به نرخ نهادهای تولید، گفت: با توجه به افزایش شدید نرخ نهادهای تولید و نرخ خدمات پیمانکاری، افزایش نرخ محصولات باید اتفاق می‌افتاد اما دولت به دلیل مشکلات معیشتی مردم به دنبال قیمت‌گذاری دستوری است، اما همین مسئله منجر به کاهش سرعت تولید، کمبود کالا در بازار، افزایش نرخ و توسعه قاچاق خواهد شد.

دبیرکل انجمن صنایع لوازم خانگی ضمن انتقاد از قیمت‌گذاری دستوری، گفت: برخی از واحدهای تولیدی اجباراً از قطعات کم‌کیفیت استفاده می‌کنند که این مسئله منجر به کاهش کیفیت تولیدات می‌شود.

به گزارش مهر، عباس هاشمی با بیان اینکه قیمت‌گذاری دستوری فعالیت‌های تولیدی را دچار اختلال کرده است، اظهار کرد: ما بارها این موضوع را به ستاد تنظیم بازار، سازمان حمایت و وزارت صمت منعکس کرده‌ایم. از سویی دیگر کمیسیون اقتصادی مجلس به موضوع قیمت‌گذاری دستوری ورود کرده است و انجمن نیز با همکاری این کمیسیون و دانشگاه شریف به دنبال راه‌حل علمی برای برون رفت از آثار منفی آن است.

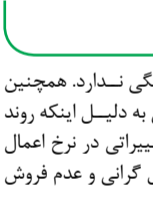
دبیرکل انجمن صنایع لوازم خانگی ایران

هاشمی تصریح کرد: همچنین از دیگر معایب این موضوع می‌توان به استفاده برخی از واحدهای تولیدی از قطعات کم‌کیفیت اشاره کرد که این مسئله منجر به کاهش کیفیت تولیدات می‌شود و در نهایت به ضرر تولید، مصرف‌کننده و صادرات است.

دبیرکل انجمن صنایع لوازم خانگی ایران در ادامه با اشاره میزان افزایش نرخ لوازم خانگی در بهار ۱۴۰۱، اظهار کرد: در حالی که سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان ضوابطی داشته و به تولیدکننده اجازه داده محصولات خود را با ۱۷ درصد سود بفروشد، حال چگونه است که برخی اقلام لوازم خانگی فقط اجازه ۱۰ درصد افزایش نرخ یافته‌اند؟

وی در مورد اینکه آیا انجمن خواستار افزایش نرخ است، گفت: نه این انجمن و نه تولیدکنندگان

افزود: راهکار انجمن برای برون رفت از آثار منفی قیمت‌گذاری دستوری همان شیوه‌های آزموده شده در جهان و تعیین نرخ در بازار بر مبنای مکانیسم عرضه و تقاضا است. همچنین باید توجه داشت که در کشور قانون ضد انحصار وجود دارد و لوازم خانگی نیز کالای انحصاری نیست، باید اجازه داد فضای رقابتی در این صنعت و بازار آن شکل بگیرد. پیشنهاد دوم انجمن نیز نظارت پسینی است.

وی با اشاره به نرخ نهادهای تولید، گفت: با توجه به افزایش شدید نرخ نهادهای تولید و نرخ خدمات پیمانکاری، افزایش نرخ محصولات باید اتفاق می‌افتاد اما دولت به دلیل مشکلات معیشتی مردم به دنبال قیمت‌گذاری دستوری است، اما همین مسئله منجر به کاهش سرعت تولید، کمبود کالا در بازار، افزایش نرخ و توسعه قاچاق خواهد شد.

افزایش ۱۰ درصدی قیمت لوازم خانگی

از کالاهای ایرانی قابلیت رقابت با کالاهای کره‌ای را دارند. در حال حاضر صحبتی از واردات لوازم خانگی وجود ندارد و کالاهای موجود در بازار لوازم خانگی همگی تولید داخلی هستند. برخی از تولیدکنندگان کالاهای داخلی را با برندهای اروپایی به تولید می‌رسانند.

رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی مشهد ادامه داد: مردم خریدار لوازم خانگی داخلی هستند و نمی‌توان گفت که تمام مردم رغبتی به کالای ایرانی ندارند. به طور کلی تولیدکنندگان داخلی لوازم خانگی خدمات مطلوبی را از لحاظ کیفیت به مردم ارائه می‌دهند، حتی اگر شرکت‌های تولیدکننده در ارائه خدمات کوتاهی کنند.

اتحادیه صنفی لوازم خانگی پیگیری‌های لازم را در این خصوص انجام داده تا مشکلات را حل و فصل کند. وی در خصوص تأثیرات نوسانات نرخ دلار بر نرخ لوازم خانگی عنوان کرد: نوسانات نرخ دلار به دلیل رکود بازار تأثیری بر نرخ لوازم خانگی نداشته است و شاید تأثیر خود را در آینده نشان دهد.

بر این اساس به دلیل رکود وضعیت بازار لوازم خانگی و نبودن خریدار در این بازار نوسانات نرخ

مردم انگیزه‌ای برای خرید ندارند

منوع است و قاچاق محسوب می‌شود، چراکه ضمانت و خدمات پس از فروش ندارند.

وی در پاسخ به این سؤال که اکنون فروشندگان حتی در زمان خرید لوازم خانگی داخلی نرخ لحظه‌ای آن را در بازار می‌پرسند، گفت: فروشندگانی که این مدل رفتار می‌کنند، بیشتر تحت‌تأثیر نوسانات نرخ دلار، از بازار جویسای نرخ می‌شوند، اما هیچ‌یک از کالاهای داخلی ما به‌ویژه طی چند ماه اخیر افزایش نرخ نداشته است.

رئیس اتحادیه لوازم خانگی اصفهان افزود: البته درصد دقیق افزایش نرخ لوازم خانگی را نمی‌توان اعلام کرد، چراکه افزایش نرخ ارز مربوط به یک ماه اخیر بوده و چون انگیزه برای خرید کالا کم است، بنابراین تأثیری بر کالای داخلی نداشته و خود مردم مقداری از خرید کالای داخلی صرفه نظر کرده‌اند.

وی با اعتقاد بر اینکه شرایط اخیر کشور

تأثیری بر بازار لوازم خانگی نداشته است، توضیح داد: ما در اتحادیه اعلام کرده‌ایم که کالاهای خارجی فاقد ضمانت است و گارانتی آنها معتبر نیست.

رئیس اتحادیه لوازم خانگی اصفهان با بیان اینکه امروز مردم بیشتر به سمت تعمیر لوازم خانگی خود می‌روند، توضیح داد: با توجه به هزینه بالای تعمیرات و گرانی قطعه، نرخ تعمیر لوازم خانگی نیز بالا رفته است. وی تصریح کرد: البته مشتریان وقتی می‌بینند که هزینه تعمیرات بالا است، شاید از این موضوع

سخن پایانی

ظاهراً هیچ چیز در بازار لوازم خانگی قابل پیش‌بینی نیست و هر روز شاهد اتفاقی جدید در این بازار از نفس افتاده هستیم. بازاری که مدت‌هاست روزگار خوش به خود ندیده و هر روز درگیر معضلی جدید می‌شود. از سوی دیگر مردم نیز مدت‌هاست دور این بازار را خط کشیدند و تنها از سر اجبار به سراغ آن می‌روند. باید منتظر ماند و دید که دولت چه راهکارهایی برای رونق این بازار خواهد داشت.

قیمت‌گذاری دستوری در بازار لوازم خانگی

اتاق بازرگانی تهران در گزارشی تأکید کرد که قیمت‌گذاری دستوری لوازم خانگی نتیجه‌ای جز کاهش تولید و از بین رفتن انگیزه عرضه در برنسارده که منجر به افزایش مجدد قیمت و زیان مصرف‌کننده می‌شود.

به گزارش مهر، در پژوهشی که از سوی اتاق بازرگانی تهران و با همکاری اندیشکده کسب و کار شریف انجام شده است، آسیب‌های ناشی از قیمت‌گذاری دستوری هشت گروه کالایی مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است و محققان و کارشناسان اقتصادی این مطالعات، راهکارهایی را نیز برای نحوه خروج از قیمت‌گذاری‌ها با هدف بهبود بهروری و بدون آسیب وارد شدن به اقشار کم‌درآمد ارائه کرده‌اند.

۸۵ درصد بازار لوازم خانگی در اختیار ۲۵۰ شرکت

پژوهشگران در بخشی از این مطالعه به بررسی آثار و تبعات قیمت‌گذاری دستوری در صنعت لوازم خانگی پرداخته‌اند که در چهار سال اخیر رشد قابل توجه ۷۵ درصدی داشته اما به مدد ممنوعیت قاچاق و افزایش قیمت ارز.

به گفته این مطالعه، در کشور بیش از هزار واحد صنعتی تولید لوازم خانگی در حال فعالیت هستند و ۸۵ درصد بازار در اختیار ۲۵۰ بنگاه است و ۱۵ درصد مابقی در اختیار بنگاه‌های کوچک که بین آنها شرکت‌های نامعتبر و دارای تولیدات معیوب و فاقد خدمات پس از فروش فراوان است.

قیمت‌گذاری دستوری چگونه باعث گرانی و سفته‌بازی می‌شود؟

قیمت لوازم خانگی تولید شده در داخل، با توجه به «دستورالعمل تعیین قیمت کالای تولید داخل» انجام می‌شود و روش قیمت‌گذاری توسط سازمان‌های دولتی نیز شیوه Cost Plus است که در آن هزینه‌های تولید (مواد اولیه، نیروی انسانی و هزینه‌های سربار تولید) به علاوه درصدی سود برای تعیین قیمت نهایی در نظر گرفته می‌شود. روشی که در آن تخمین قیمت با توجه به تفاوت زیاد و تنوع بالای مواد اولیه مورد استفاده و وابستگی هزینه‌های سربار تولید به کیفیت دستگاه‌ها و فناوری ساخت، تقریباً ناممکن است.

این روش در دورانی که یک اقتصاد تورم فراینده‌ای را تجربه می‌کند، زیان بیشتری برای آحاد اقتصادی اعم از تولیدکننده و مصرف‌کننده دارد و در نهایت نتیجه‌ای جز کاهش تولید و از بین رفتن انگیزه عرضه در برنسارده که منجر به افزایش مجدد قیمت و زیان مصرف‌کننده می‌شود.

پژوهشگران با اشاره به ضعف اجرا در همین روش قیمت‌گذاری غلط و تأخیر زیاد در صدور مجوز افزایش قیمت که معمولاً به دلایل سیاسی و غیراقتصادی به تعویق می‌افتد، می‌نویسند که در این روش برای تولیدکنندگان لوازم خانگی ۱۴ تا ۲۰ درصد سود در نظر گرفته می‌شود اما شواهد حاکی است که این سود به تدریج به ۳ تا ۴ درصد رسیده و حتی برای برخی شرکت‌های بزرگ در برخی سال‌ها منفی شده است. به همین دلیل است که سرمایه و اعتبار نه به سمت تولید، که به سمت فعالیت‌های سفته‌بازانه و سوداگرانه سرازیر می‌شود.

در این مطالعه ذکر شده است که اگرچه ممنوعیت واردات و افزایش قیمت ارز باعث رشد ۷۵ درصدی تولید شده اما تداوم سیاست ممنوعیت واردات، باعث کاهش توان رقابت و صادرات این محصولات خواهد شد و به تدریج قاچاق رونق می‌گیرد.

در مطالعه پژوهشگران اندیشکده کسب و کار شریف و اتاق تهران با تأکید بر ضرورت سیاست‌گذاری مناسب و حمایت صحیح و اصولی به جای حمایت رانتی برای رشد صنعت لوازم خانگی، مهم‌ترین موانع رونق تولید در این صنعت را دخالت دولت در قیمت‌گذاری و قیمت غیرتعادلی ارز، نبود ساختار نهادی و کلیدی بودن نقش افراد در فرآیند قیمت‌گذاری، بخشنامه‌های متعدد و متناقض، مشکلات گمرکی، محترم نبودن حقوق مالکیت و قراردادهای فضایی رانتی و رابطه‌ای تولید عنوان کرده‌اند.

این مطالعه هشدار می‌دهد که حدود نیم‌قرن قبل، سیاست سرکوب قیمت ارز دستاوردهای صنعت لوازم خانگی کشور را از بین برد و بیم آن می‌رود که در شرایط کنونی نیز با وجود تورم سرسام‌آور، پایین نگه داشتن قیمت ارز با فشار دولت، باعث توجیه‌پذیر شدن قاچاق، کاهش تولید و از بین رفتن صادرات ۲۵۰ میلیون دلاری لوازم خانگی شود.

نوسانات نرخ ارز
تأثیری بر بازار
لوازم خانگی
نداشته و تنها بر
کالاهای خارجی
اثرگذار بوده
که عرضه این
محصولات از
نظر اتحادیه
لوازم خانگی
به‌طور کلی ممنوع
است و قاچاق
محسوب می‌شود

کار دانشجویی

امید مهاجران تحصیلی

بسیاری از افراد، تحصیل در کشورهای مقصد را به‌عنوان قدم نخست مهاجرت در نظر می‌گیرند. به‌همین دلیل، برای دانشجویان مهم است که کدام کشورها برای آنها مجوز کار پس از تحصیل را صادر می‌کنند. بیشتر کشورها، فرصتی حدود ۳ماهه تا نهایت ۲ساله را در اختیار دانشجویان قرار می‌دهند تا بتوانند شغل مناسبی پیدا کنند. پس از آن، ویزای دانشجویان، به ویزای کاری تغییر می‌یابد. کره‌جنوبی، از جمله کشورهایی است که به دانشجویان هیچ فرصتی برای جست‌وجوی کار نمی‌دهد و دانشجویان باید طی زمان تحصیل خود، کار پیدا کنند. در بین تمام کشورها، استرالیا به‌عنوان کشوری که فرصت‌های زیادی را برای دانشجویان بین‌المللی فراهم می‌کند، شناخته می‌شود. این کشور در صدر فهرست ایجاد شغل برای دانشجویان بین‌المللی ایستاده است و در این حوزه، کشوری به نسبت امن و محبوب برای دانشجویان به‌شمار می‌رود. به‌گزارش Statista.com نیوزیلند، بریتانیا و آمریکا به‌ترتیب جایگاه‌های دوم تا چهارم وجود کار برای دانشجویان بین‌المللی را به خود اختصاص داده‌اند. در چند سال اخیر، حجم درخواست‌ها برای تحصیل در کشورهای اروپایی شیب صعودی چشمگیری داشته و همین موضوع سبب شده، فرصت شغلی موجود در این کشور و میزان پذیرش دانشجویان بین‌المللی در جایگاه‌های شغلی مناسب، از دغدغه‌های اصلی متقاضیان باشد.

بحث کار برای دانشجویان خارجی، تقسیم به ۲ بخش می‌شود؛ کار هنگام تحصیل و کار پس از اتمام تحصیل. پس از اتمام تحصیل، براساس مولفه‌هایی مانند فرهنگ و ظرفیت‌های اقتصادی، فرصت‌های شغلی برای افراد متفاوت است، همچنین نمی‌توان نادیده گرفت که ملیت دانشجویان خارجی همواره در پذیرش آنها برای فرصت‌های شغلی حائزاهمیت است. این یک واقعیت است که برای برخی ملیت‌ها، کار مناسب، سخت‌تر از سایر ملیت‌ها، در کشورهای اروپایی پیدا می‌شود. هرچه کشور اصلی افراد، بیشتر درگیر جنگ و ناامنی‌های مختلف اقتصادی و فرهنگی باشد، احتمال آنکه در بدو ورود به کشور دوم دانشجویانش بتوانند شغل مناسب پیدا کنند، کمتر است. در سال‌های اخیر با شکل‌گیری جنگ‌ها و ناامنی‌های مختلف در منطقه خاورمیانه، مهاجرت از این کشورها بیشتر شد. کارفرمایان اروپایی به افرادی مانند مهاجران سوری، به دید افراد نخبه یا متخصص نگاه نمی‌کنند، به‌همین دلیل، این دست‌ست از مهاجران باید سال‌ها تلاش کنند تا بتوانند شایستگی خود را برای مشاغل موردنظر خود ثابت کنند. نژادپرستی و نگاه از بالا به پایین، یکی از مشکلاتی است که برخی دانشجویان بین‌المللی و مهاجران، طی تحقیقات مختلف به آن اذعان داشته‌اند. «خارجی بودن» پسوندی است که هیچ‌گاه از پیشانی مهاجران برداشته نمی‌شود، و هر چه کشور دوم، فرهنگی خشک‌تر و نژادپرستانه‌تر داشته باشد، زندگی در آنجا برای افراد سخت‌تر است. این فرهنگ به‌طورمستقیم بر روند کارایی افراد تاثیرگذار است. بعضی شرکت‌ها، محدودیت‌های جدی برای بکارگیری نیروهای بین‌المللی دارند و در ساختار سازمانی خود، افراد را پیش از پذیرش، از فیلترهای سنگین رد می‌کنند. بدیهی است، دانشجویان پس از اتمام تحصیل خود، شانس‌ی برای راهیابی به این شرکت‌ها ندارند، بنابراین انتخاب کشوری که کمترین مقاومت را در پذیرش نیروی بین‌المللی داشته باشد، از مهم‌ترین اقدامات است.

همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، برای دانشجویان مهاجر، کار هنگام تحصیل اهمیت دارد. مدت زمان کار مجاز برای دانشجویان، بسته به مقطع تحصیلی آنها مختلف و محدود است. برخی کشورها برای دانشجویان دوره کارشناسی، ۲۰ ساعت کار در هفته را مجاز دانسته و برای دانشجویان کارشناسی‌ارشد این مدت زمان را به ۳۰ ساعت رسانده‌اند. اعداد عنوان‌شده برای دانشجویان بین‌المللی است که از کشورهای خارج از اتحادیه اروپا، وارد کشورهای اروپایی برای تحصیل شده‌اند، اما برخی کشورها مانند آلمان، تفاوت چندانی برای مدت زمان کار میان مقطع‌های مختلف تحصیلی قائل نیستند و اجازه کار دانشجویی در این کشور برای دانشجویان ایرانی و دیگر اعضای کشورهای غیراتحادیه اروپا، شامل ۱۲۰ روز کار تمام وقت یا به‌عبارتی روزی ۸ ساعت کار است. ناظر کتابخانه، دستیار آموزشی و نیروی کار برای برخی کارهای اداری، از جمله فرصت‌های شغلی درون‌دانشگاهی است که می‌تواند در اختیار دانشجویان هنگام دوران تحصیل قرار گیرد و مشغول به کار در دانشگاه شوند. برای مشاغل پاره‌وقت خارج از دانشگاه برای دانشجویان بین‌المللی نیز می‌توان به شغل‌هایی مانند صندوقدار، متصدی رستوران، پیک و ... اشاره کرد. در سال ۲۰۲۱، حداقل حقوق در اتحادیه اروپا نزدیک به ۱۰ یورو در هر ساعت بود و هر دانشجویی بین‌المللی می‌تواند با انجام کار هنگام تحصیل خود، حدود ۴۵۰ تا ۵۰۰ یورو به‌طور ماهانه درآمد داشته باشد. در پایان نیز، شایان ذکر است، چون شغل اصلی دانشجویان تحصیل است، لازم نیست برای درآمدهای کارهای پاره‌وقت خود مالیات بپردازند.

بین‌الملل

تورم منطقه یورو در ماه نوامبر به ۱۰.۱ درصد بازنگری شد. به‌گزارش ایسنا، براساس گزارش نهایی یورواستات، نرخ تورم سالانه در منطقه یورو (۹۱EA) در ماه نوامبر به ۱۰.۱ درصد رسید که ۰.۵ واحد درصد نسبت به ماه قبل کاهش داشته است.

رقم نهایی نرخ تورم برای ماه نوامبر ۰.۱ درصد بیشتر از رقم اولیه بود. نرخ تورم سالانه انرژی به ۳۴.۹ درصد رسید که بیشترین سهم را در نرخ تورم کل در منطقه یورو دارد.

آمار تورم کشورهای یورو

نگاه زشت جهان به پدیده مهاجرت حذف‌شدنی نیست

مهاجران، مجبوران تاریخ

براساس آمار جهانی، از سده ۱۹۰۰ به بعد، رشد مهاجرت افراد نه‌تنها از شهری به شهری دیگر، بلکه از قاره‌ای به قاره دیگر به‌طور چشمگیری افزایش یافته و شیب سیر صعودی آن سال به سال تندتر شده است. در بررسی پدیده مهاجرت، نظرات متفاوتی وجود دارد و برخی مهاجران را آسیب‌رسان به جوامع و بعضی دیگر آنها را نیروی محرکه و مولد اقتصاد کشورها می‌دانند.

فراموش نکنیم که ایالات‌متحده‌امریکا که امروزه از آن به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین ابراقتصادهای جهانی یاد می‌شود، خود برپایه مهاجرت افراد انگلیسی و پرتغالی بنا شده و پیش از کشف مهم کریستف کلمب در سال ۱۴۹۲ میلادی، وجود خارجی در نقشه نداشت، بنابراین اقتصادی که برپایه مهاجران شکل گرفته و تبعات پدیده مهم اجتماعی، فرهنگی و سیاسی مهاجرت، از ابعاد مختلفی حائزاهمیت است و باید آن را بررسی کرد. **۱۹۹۹** در این گزارش، به بهانه روز جهانی مهاجران، به بررسی انواع مهاجرت‌ها و تبعات اقتصاد پدیده مهاجرت برای کشورهای مختلف پرداخته است که در ادامه می‌خوانید.

اگر به آمار ارائه‌شده از کشورهای مختلف جهان در سال ۲۰۲۲ نگاهی بیندازیم، خواهیم دید جمعیتی بالغ بر ۵۰ میلیون نفر مهاجر در آمریکا زندگی می‌کنند. به‌عبارتی، حدود یک‌ششم از کل جمعیت کشور آمریکا را مهاجران از کشورهای مختلف تشکیل داده و مردم مکزیک، چین، فیلیپین و هند بیشترین

تاریک و روشن پذیرش مهاجران

می‌دهند، بنابراین آسیب‌های مهم اقتصادی و اجتماعی را ورود زیاد مهاجران به‌همراه دارد. تئوری اقتصادی نشان می‌دهد که مهاجران بیشتر درآمد ملی را که به جمعیت بومی در کشور میزبان تعلق می‌گیرد، افزایش می‌دهند. مهاجران، نیروی انسانی ارزشمندی هستند که ارائه درخواست‌های قانونی ندارند. افراد دارای سوابق سیاسی که شرایط بی‌ثبات جانی در کشور خود دارند، آوارگان جنگ‌های مختلف و سایر مردمی که به هر دلیل، چاره‌ای جز انتخاب پناهندگی ندارند، بخش زیادی از مهاجران جهان امروزی را تشکیل می‌دهند. به‌گزارش اکونومیست، کشورهای اروپایی مانند آلمان و انگلستان که کمپ‌های مشخصی برای پناهندگان دارند، سالانه مقدار زیادی برای این بخش هزینه کرده و از این‌رو بخشی از مردم بومی این کشورها از سیاست دولت‌های خود ناراضی هستند. به‌نظر بخشی از مردم اروپا، پناهندگان و مهاجران به‌ویژه اهالی خاورمیانه، ضمن ایجاد ناامنی‌های اجتماعی، از مالیاتی که مردم بومی می‌پردازند، استفاده می‌کنند، هرچند این رویکرد نیمه‌متخصص در فعالیت‌های اقتصادی است.

نرخ تورم غذا، نوشیدنی و دخانیات ۱۳.۶ درصد و تورم خدمات ۴.۲ درصد بوده است. این در حالی است که تورم کالاهای صنعتی غیرانرژی در این ماه به ۶.۱ درصد رسید. در میان کشورهای اتحادیه اروپا، بالاترین نرخ تورم در ماه نوامبر در مجارستان با ۲۳.۱ درصد و کمترین آن مربوط به اسپانیا با ۶.۷ درصد بوده است. با وقوع جنگ روسیه و اوکراین در ۲۴ فوریه امسال میلادی و اعمال تحریم‌های نفتی اتحادیه اروپا علیه روسیه، این کشور نیز

editor@smtnews.ir

جریان صادرات گاز خود به کشورهای اروپایی را کاهش داد تا اروپا در زمستان پیش‌رو با بحران کمبود گاز مواجه شود، در نتیجه تنش سیاسی بین اروپا و روسیه در نهایت به بحران انرژی گسترده برای کشورهای اروپایی ختم شد و روس‌ها در بهار و تابستان سال ۲۰۲۲ صادرات گاز طبیعی خود به مقصد قاره سبز را ۸۰ درصد کاهش دادند. افزایش هزینه‌های تامین انرژی برای کشورهای اتحادیه اروپا، رشد مخارج و تورم را نتیجه داشت.

به‌نظر بخشی از مردم اروپا، پناهندگان ضمن ایجاد ناامنی‌های اجتماعی، از مالیاتی که مردم بومی می‌پردازند، استفاده می‌کنند؛ هرچند این رویکرد اغراق‌آمیز، از نگاه تبعیض نژادی موجود در غرب سرچشمه می‌گیرد، اما نمی‌توان به‌طورکلی نظر آنها را رد کرد

کشورهای مدیون به مهاجران

۸۸ درصد جمعیت امارات‌متحده‌عربی، ۷۷ درصد جمعیت قطر و ۷۳ درصد جمعیت کشور کویت را مهاجران نقاط مختلف جهان به‌ویژه مردم خاورمیانه تشکیل می‌دهند. شاید از نظر ارقام، کشورهای عربی حوزه خلیج‌فارس نسبت به کشورهایایی مانند آمریکا و آلمان پذیرنده تعداد زیادی از مهاجران نباشند

نگاه سیاه مردم به پناهندگان

اغراق‌آمیز، از نگاه تبعیض نژادی موجود در میان مردم غرب سرچشمه می‌گیرد، اما نمی‌توان به‌طورکلی نظر آنها را رد کرد.

درمقابل، برخی جامعه‌شناسان و کارشناسان اقتصادی معتقدند پناهندگان با یافتن جایگاه خود در جوامع، درآمد‌های مالیاتی قابل‌توجهی را برای دولت رقم می‌زنند و اقتصاد را برای بهبود تحریک می‌کنند. به‌نظر آنها، پناهندگان می‌توانند بهره‌وری را افزایش داده و دستمزد کارگران محلی را بهبود بخشند. نوآوری و خلاقیت پناهندگان و مهاجران بیشتر بوده و از آنها می‌توان در بخش‌های مختلفی از جامعه استفاده کرد؛ همان‌طور که مهم‌ترین و مدیریتی‌ترین جایگاه‌های کشورهای حوزه اسکاندیناوی مانند سوئد، در دست مهاجران و پناهندگان است.

رویکرد تمامی کشورها نسبت به پناهندگان یکسان نیست و تمامی پناهندگان نیز در کشورهای مدنظر خود پذیرفته نمی‌شوند. بداقبال‌ترین آنها، مجبور به ترک کشور مقصد شده یا باید کشور دیگری را برای پناهندگی انتخاب کنند یا به کشور خود بازگردند.

رغبت دانشجویان شرق به تحصیل در غرب

کشورهای اروپایی و سوق دادن دانشجویان به ثبت‌نام در دانشگاه‌های خصوصی با هزینه‌های بسیار بالا بود. این اتفاق را به‌طورواضح در دانشگاه‌های کشور ایتالیا شاهد بودیم. ایتالیا همواره به‌عنوان یکی از کشورهای مهاجرپذیر، با فرهنگی خونگرم شناخته می‌شود. این کشور به‌نسبت سایر کشورهای اروپایی، هزینه زندگی کمتری را طلبیده و دانشگاه‌های آن، به‌سهولت بیشتری دانشجویان بین‌المللی را می‌پذیرند، بنابراین همواره درخواست زیادی به‌سمت دانشگاه‌های دولتی ایتالیا برای تحصیل ارسال می‌شوند. در سال‌های اخیر، تغییراتی جدی در روند پذیرش دانشگاه‌های

برای تحصیل در این کشور هستند. کانادا و چین به‌ترتیب با دارا بودن بیش از ۵۰۳ هزار و ۴۹۰ هزار دانشجوی بین‌المللی، در جایگاه‌های سوم و چهارم جهان ایستاده‌اند. آمار و ارقام ارائه‌شده، از تحقیقات و پژوهش‌ها در سال ۲۰۲۰ به‌دست آمده است. از آنجایی‌که موج درخواست برای ایلای و تحصیل در کشورهای خارجی در چند سال اخیر، باوجود شیوع ویروس کرونا رشد صعودی داشته، به‌نظر می‌رسد این اعداد در حال حاضر بیشتر باشند. آلمان یکی دیگر از کشورهای است که موج مهاجرت و اشتیاق به تحصیل در این کشور، طی سال‌های اخیر افزایش داشته است. آلمان در جایگاه هشتم پذیرش دانشجوی بین‌المللی ایستاده و نزدیک ۱۲ درصد از جمعیت دانشجویان دانشگاه‌های این کشور، از ملیت‌های دیگر هستند. چین، هند، سوریه، ایران و به‌طورکلی کشورهای خاورمیانه بیشترین رغبت را برای ورود به دانشگاه‌های کشور آلمان دارند.

طی دهه‌های گذشته، هرچه تقاضا برای مهاجرت افراد به کشورهای توسعه‌یافته اروپایی و آمریکایی بیشتر شد، دولتمردان این کشورها شرایط را برای ورود متقاضیان سخت‌تر کردند. ماراتن سنگینی میان دانشجویان برای دریافت پذیرش از دانشگاه‌های معتبر دولتی کشورهای اروپایی و آمریکایی شکل گرفت و به‌همین‌منظور، شاهد تغییرات زیادی طی چند سال اخیر در روند پذیرش‌ها و همچنین قوانین مهاجرت افراد به کشورها بودیم. یکی از مهم‌ترین این تغییرات، کاهش سهمیه‌های دانشگاه‌های دولتی

سخن پایانی

تصویر نقش‌بسته در ذهن جامعه جهانی به فرد مهاجر، تصویری زشت و نامعقول است؛ یک فرد اهل خاورمیانه که یا اسیر جنگ شده یا برای زندگی در شرایطی بهتر، دست به هر کاری می‌زند؛ نگاهی است که در جامعه امروز به‌عنوان مهاجر از آن یاد شده است. در حالی که سرمایه‌گذاران، تجار، محرکان اقتصادی، دانشمندان، فناوران و افراد متخصصی که به هر دلیلی زندگی و کار در کشوری دیگر را انتخاب می‌کنند، از دید مردم جهان مغفول مانده‌اند . علاوه بر آن، نگاه تبعیض‌آمیز ملت‌ها به نژاد افراد مهاجر، یکی دیگر از نامناسب‌ترین رفتارهای انسانی است که در جوامع اروپایی به‌شدت دیده می‌شود؛ خونگرمی مردم خاورمیانه، با سال‌ها مهاجرت این افراد به اروپا و آمریکا و ساختن اقتصادهای بزرگ جهانی، در رگ و ریشه مردم غرب وارد نشده و همچنان چشم‌رنگی‌ها از مردم به‌ظاهر جهان سوم ارجحیت دارند. تاریک‌ترین و علنی‌ترین تبعیض را جهان زمانی دید که پس از آغاز جنگ روسیه با اوکراین، یک کارشناس در رسانه‌های اروپایی اعلام کرد: افرادی که در اوکراین کشته می‌شوند، مردم سوری نیستند و باید به کمک مردم اوکراین برآییم. کشورهای اروپایی و آمریکایی، جنگ‌های مهمی را به خاورمیانه تحمیل کرده‌اند و در نهایت نگاهی تحقیرآمیز به مردمان این کشورها دارند؛ پست‌ترین نگاه انسانی به مهاجرت، براساس نژاد و ملیت است که امروز به‌طورگسترده در جهان شاهد آن هستیم.

افزایش تولید باوجود خشکسالی و سرمازدگی

مدیرکل دفتر میوه‌های گرمسیری و نیمه‌گرمسیری وزارت جهاد کشاورزی گفت: در ۸ ماه ابتدایی امسال ۷ هزار و ۵۰۰ تن انار به کشورهای مختلف صادر شده که نسبت به مدت مشابه سال پیش افزایش ۱۰۰ درصدی نشان می‌دهد.

زهرا جلیلی‌مقدم، صادرات انار در ۸ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۰ را ۳۵۰۰ تن عنوان و خاطر‌نشان کرد: سال گذشته در کل نزدیک ۱۷ هزار و ۷۰۰ تن صادرات انار به ارزش حدود ۸ میلیون دلار داشتیم.

مهاجرت روستاییان به شهرها افزایش یافت

آواز دهل شنیدن از دور خوش است

حدود نیمی از ۶۲ هزار روستای کشور یعنی ۳۰ هزار روستا در ایران خالی از سکنه هستند، این در حالی است که اوضاع سکونت در روستاهای دارای سکنه هم چندان مساعد نیست

روستاها خالی از جمعیت شدند

کنند، اما این مسئله خالی از آسیب نبود. دیگر با پیشرفت تکنولوژی، زندگی به شیوه سنتی برای کمتر کسی جذابیت دارد. این روزها با توجه به خشکسالی و افزایش هزینه‌های زندگی، کسب درآمد از طریق دامداری و کشاورزی به شیوه قدیمی جوابگوی نیاز خانوارها نیست؛ بنابراین شاهد افزایش تعداد روستاییان جویای کار و مهاجرت آنها به شهرها

کشور در مناطق روستایی زندگی می‌کنند. روزگاری نبض زندگی در روستاها باوجود کمبود شدید امکانات اولیه زندگی می‌زد. پیش از این مردم روستا با عزمی راسخ به‌دنبال تولید و رفع نیازهای اولیه خود بودند، اما به‌مرور زمان بنا به دلایل مختلف دل از روستا کنده و جذب زیبایی‌های فریبنده در شهرها روانه آن شدند تا زندگی جدیدی را تجربه

دولت دست از دخالت بردارد

هوا و محیط زیست، سالخوردگی و زنانه شدن نیروی کار کشاورزی، تخلیه روستاها و... را به وجود می‌آورد.

راهکار چیست؟

این کارشناس در بیان راهکارهایی برای جلوگیری از مهاجرت از روستا به شهر گفت: تامین نیازهای اساسی و خدمات زیربنایی در نواحی روستایی، تامین سرمایه‌های لازم از طریق ارائه وام‌های بلندمدت و عملیاتی کردن کمک‌های بلاعوض و بیمه اراضی کشاورزی و عملیاتی کردن طرح اعزام مهندسان کشاورزی و دامپزشکان به روستاها برای رونق بخشیدن به اقتصاد مبتنی بر کشاورزی و دامداری روستایی برای توسعه علمی و صنعتی متوازن و پایدار از جمله این راهکارها است. بر این اساس تولید شغل و ایجاد اشتغال پایدار در روستا و ایجاد صنایع تبدیلی با توجه به نیاز منطقه می‌تواند از رونق‌دهنده مهاجرت جلوگیری کند.

مهاجرت زوما بد نیست

محمدیان ضمن تاکید بر نقش مهم روستاها در اقتصاد

حدود نیمی از ۶۲ هزار روستای کشور یعنی ۳۰ هزار روستا در ایران خالی از سکنه هستند، این در حالی است که اوضاع سکونت در روستاهای دارای سکنه هم چندان مساعد نیست. ۸۵ درصد اراضی کشاورزی در بخش روستایی قرار دارد و ۲۷ درصد تولید ناخالص ملی و ۱۸ درصد اشتغال ازسوی این جوامع محقق می‌شود، اما فقط ۲۶ درصد جمعیت

ناصر محمدیان، کارشناس اقتصاد شهری درباره مهاجرت روستاییان به شهرها به **سنت** گفت: در حال حاضر نسبت جمعیت روستائین به شهرنشین در کشور ما ۳۰ به ۷۰ شده و اصلی‌ترین ملاک روستاییان برای مهاجرت به شهر اشتغال و کسب درآمد و رفاه بیشتر است. سن مهاجرت معمولاً بین ۱۵ تا ۳۰ سال است و در صورت ادامه این روند، تعداد افراد که نسل در روستاها افزایش می‌یابد.

وی با اشاره به عوامل مهاجرت و اثرات آن، اظهار کرد: یکی از عوامل مهاجرت، دستمزد پایین کار در روستاها و افزایش آن در شهرها است و تا زمانی که این روند ادامه دارد نمی‌توان از مهاجرت جلوگیری کرد، این در حالی است که پس از مهاجرت، روستاییان با وجه دیگری از زندگی شهری از جمله کمبود شغل و درآمد روبه‌رو می‌شوند. این مهاجران از مبدأ و مقصد، مسایل و مشکلاتی از جمله نابسامانی‌های متعدد ناشی از فشار بر منابع و امکانات محدود جوامع شهری، بیکاری و کم کاری، کمبود فضای زیستی و آموزشی، آلودگی

ابوالفضل میرقاسمی، کارشناس توسعه پایدار روستایی با اشاره به تجربه موفق دیگر کشورها در امر توسعه پایدار روستایی به **سنت** گفت: توسعه پایدار روستایی با تاکید بر جایگزینی صنایع کوچک، موضوعی است که چند سالی می‌شود در بیشتر کشورهای آسیای شرقی جا افتاده است. در کشورهای توسعه‌یافته، صنایع خرد و تولید روستاها با حمایت دولت توانسته‌اند برای محصولات خود که حاصل فعالیت در عرصه صنایع خرد و صنایع دستی بوده، بازارسازی کنند و به رشد اقتصادی قابل توجهی برسند و در این فرآیند هر روستا با یک محصول شناخته می‌شود.

وی با اشاره به چگونگی توسعه پایدار روستایی در کشور بیان کرد: توسعه پایدار روستایی زمانی محقق می‌شود که محصولات تولیدشده از استاندارد کافی برخوردار باشند و در کنار آن، بخش خصوصی یا دولتی در بازار از کسب کارهای شکل گرفته حمایت کنند. در کشورهای گفته‌شده، صنایع خرد در روستاها به‌قدری توسعه‌یافته است که نوع و روند اجرایی آنها نظیر کارگاه‌های تولیدی هم مورد توجه گردشگران خارجی قرار گرفته و خود به‌عنوان یک جاذبه گردشگری شناخته می‌شود؛ به‌عبارت دیگر، علاوه بر تولید محصول، ماهیت تولید و روند آن هم ارزشمند شده است.

نقش مهم شرایط اقلیمی

این کارشناس با بیان اینکه اقلیم و شرایط طبیعی در کشور ما تعیین‌کننده اصلی مشاغل در روستاها است، افزود: در هر جغرافیایی روستایی باید کسب‌وکارها به فراخور شرایط طبیعی آن، راه‌اندازی شوند و تحقق این هدف از دانش‌بنیان‌ها برمی‌آید. حال با توجه به گرمایش

شاه‌کلید

اثر بخشی تسهیلات اشتغال کشاورزی

محمدتقی شریعتی
کارشناس ترویج کشاورزی

بانک‌ها و موسسات اعتباری به‌دلایل گوناگون، تمایلی به اعطای تسهیلات به روستاییان به‌ویژه برای اشتغال یا کسب‌وکارهای خرد ندارند. تامین سرمایه در روستاها برای ایجاد اشتغال و کمک به بهبود فرصت‌های درآمدی و تحرک‌بخشی به اقتصاد محلی یکی از مشکلات روستاییان است، چراکه یا سرمایه نقدی تجمیع‌شده‌ای وجود ندارد یا زمانی که نیاز به سرمایه است، در دسترس نیست.

در سال‌های اخیر راهبرد مورد توافق درباره تسهیلات اشتغال روستایی در بین بانک‌ها وجود نداشته و انحراف این گونه تسهیلات از مسیر اصلی و هدف‌گذاری شده نیز در گذشته در معرض انتقاد قرار گرفته است. اما یکی از دلایل مهم انحراف این تسهیلات اعمال نفوذ مقامات سیاسی منطقه یا جلب نظر مردم در بزنگاه‌های سیاسی بوده است.

بنابر این موانع و گره‌هایی در مسیر اعطای این تسهیلات وجود دارد. چون دستگاه‌های متولی تسهیلات، خود را پاسخگوی نهادها و اشخاص بالادست می‌بینند، به ناچار ساختارهایی ایجاد می‌کنند که نه تنها گره‌گشا نیست، بلکه خود به مشکل تبدیل می‌شود. منابع مالی در جایی اثر بخش است که توانایی لازم برای جذب و بکارگیری آن در متقاضی وجود داشته باشد. این توانایی تنها در حوزه فنی یا مدیریتی نیست، بلکه انگیزه و اراده کافی هم باید وجود داشته باشد یا به‌تعبیر بانکداران اهلیت متقاضی محرز شود. برای اثربخشی تسهیلات اشتغال روستایی باید از فرآیند توانمندسازی براساس پروتکلی که در هر منطقه و حتی بخش، متناسب با شرایط اقتصادی-اجتماعی انتعاف‌پذیری داشته باشد و با تسهیلگری اقدام کرد؛ به‌گونه‌ای که با کمترین بروکراسی تا آنجا که حتی تشکیل پرونده و اخذ مدارک در روستا انجام شود پس از تایید طرح تسهیلاتی در کارگروه شهرستانی، سریعاً و مرحله‌ای با نظر تسهیلمرگربوطه پرداخت شود. رویه یادشده قطعاً هزینه کمتر و اعتبارسنجی بهتری از رویه موجود که در سامانه ثبت‌نام شود و مراحل مختلفی را در شهرستان و استان و مرکز سپری کند، خواهد داشت.

شاخص‌های تبیین و تعریف فرایند مدیریت تسهیلات باید آسان، سریع، دقیق و کم‌هزینه باشد؛ ضمناً همه جوامع هدف از آن مطلع شوند و برای‌شان قابل فهم باشد. مهم‌ترین مزیت این فرآیند بر روش‌های مرسوم آن است که از مسیر توانمندسازی اتفاق می‌افتد.

پیش از این فرآیند پرداخت تسهیلات به‌گونه‌ای بود که در روستا پس از نیازسنجی و اطلاع‌رسانی، فراخوان عمومی و آموزش طرح‌نویسی، متقاضیان تسهیلات، فرم دریافت وام یا تقاضای کتبی خود را برای دریافت تسهیلات به ستاد برنامه‌ریزی و نظارت بر طرح در روستا ارائه می‌دادند. تشکیل ستادهای برنامه‌ریزی و نظارت بر طرح در روستاها و شروع به کار آنها با بررسی طرح‌های توجیهی در این راستا بود. برای بررسی، تصویب و پرداخت تسهیلات، فرآیندی تعریف شد که نقش و کارکرد دست‌اندرکاران در قالب ۷ گام عملیاتی شده است.

برای اینکه طرح‌ها با مطالعات اسنادی و میدانی همخوانی داشته باشند، استراتژی‌هایی تدوین و به مردم اطلاع‌رسانی شد. در این استراتژی‌ها، اولویت‌هایی لحاظ شده که در زمان تصویب طرح‌ها اعمال می‌شود.

اطلاع‌رسانی صحیح و کافی به همه مردم روستا، به رسمیت شناختن و اعتبار دادن به ستادها به‌عنوان یک نهاد مرجع و معتبر در روستا، جلوگیری از پنهان‌کاری و اعمال نفوذ، اولویت طرح‌های نوآورانه، صنعتی، خدماتی، اولویت جوانان و غفلت نکردن از زنان برای دریافت تسهیلات از جمله این استراتژی‌ها بود.

وام‌های کشاورزی در سال ۱۴۰۱ به‌طور کلی شامل تسهیلات برای اجرای طرح سیستم آبیاری نوین در اراضی کشاورزی، وام بند الف ماده ۵۲ قانون الحاق که جایگزین وام بند الف تبصره ۱۸ جهاد کشاورزی شده و طرح‌های کمک‌های فنی و اعتباری صندوق توسعه ملی می‌شود که با راهبری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و از طریق بانک‌های عامل با معرفی وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها) و ضمانت زنجیره‌ای به متقاضیان پرداخت خواهد شد.

کیما ملکی

editor@smtnews.ir

هستیم. از سوی دیگر پس از گذشت مدتی با افزایش جمعیت شهری و گرانی مسکن بسیاری از روستاییان از شهرنشینی خسته شده و از سر اجبار به روستاها بازمی‌گردند. در همین زمینه چندی پیش محمد حسینی، معاون رئیس‌جمهوری از برنامه دولت برای جلوگیری از مهاجرت روستاییان به شهرها خبر داد، اما متأسفانه تا امروز خبر بسیار است و عمل کم!

روستا برای آنها فراهم شود. در این زمینه بازارسازی نیز دارای نقش بسیار مهمی است؛ زیرا اگر فرد نسبت به وجود بازار برای محصولات خود اطمینان داشته باشد، قطعاً برای کسب‌وکار به روستا باز خواهد گشت.

آزادی فعالیت اقتصادی

این کارشناس با اشاره به دخالت دولت در بازار کشاورزی گفت: معمولاً روستاهایی که تحت دخالت یا قیمت‌گذاری‌های دولتی هستند با پدیده مهاجرت ساکنان روبه‌رو می‌شوند. آزادی فعالیت اقتصادی در جلوگیری از مهاجرت افراد به شهرها نقش مهمی دارد. اینکه روستایی بتواند محصولات خود را بدون واسطه به دست مصرف‌کنندگان برساند تا به‌واسطه آن درآمد بهتری داشته باشد، موجب اطمینان به کسب‌وکار روستایی خواهد شد؛ از همین رو دخالت نکردن دولت در بازار کشاورزی می‌تواند بسیار کمک‌کننده باشد.

در روستاها امکان‌پذیر است، اما باید متناسب با شرایط طبیعی، اقلیمی و زنجیره عرضه و تامین مشخص انجام گیرد. متأسفانه اسناد آمایشی در ایران در حد

مطالعه است و در بیشتر زمان‌ها خاک می‌خورد. به‌اعتقاد من، برنامه آمایشی باید متناسب با وضعیت نسبی و رقابتی هر منطقه نوشته شود. خدمات گردشگری با افزایش بهره‌وری و استفاده درست از منابع می‌تواند از پدیده پنهان‌دگان اقلیمی در کشور بکاهد.

سخن پایانی

ظاهراً زرق‌وبرق شهرهای بزرگ حسایی به چشم روستاییان آمده است؛ به‌طوری که آسودگی زندگی روستاییان را رها کرده و به شهرهای شلوغ و کدر از آلودگی مهاجرت می‌کنند. این مهاجرت به حدی زیاد است که بسیاری از روستاها ما خالی از جمعیت ساکن شدند. با این وجود مسئولان با خوش‌خیالی خبر از مهاجرت معکوس می‌دهند، در حالی که شواهد حاکی از آن است که تا زمانی که به افراد مهاجر فشار زیادی نیاید حاضر به برگشت به روستا نیستند. البته در این مسئله کمترین قصور متوجه جوانان روستایی است و شاید مقصر اصلی این داستان دولت‌ها باشد که هیچ‌گاه فکری برای اشتغال پایدار روستاییان نداشتند؛ در حقیقت آنقدر وعده دادند که از عمل جاماندند!

تجربه آلمان در مهار اجاره

مجدد گودرزی
کارشناس مسکن

آلمان یکی از پیشرفته‌ترین اقتصادهای جهان است که شیوه حکمرانی و قانون گذاری پیشرفته‌ای دارد. در آلمان هزینه اجاره در سید خانوارها حدود ۲۳ درصد و این رقم در ایران به بیش از ۷۹ درصد رسیده است. متاسفانه در برخی شهرهای بزرگ مثل تهران ۱۰۰ درصد درآمد خانوار هم کفاف اجاره منزل را نمی‌دهد. اکنون در بسیاری از شهرهای ایران تمام حداقل مزد کارگری و کارمندی، کفایت اجاره یک واحد مسکونی متعارف را ندارد. این استدلال غلط است که تورم عمومی باعث گرانی مسکن شده است، بلکه برعکس، بخش مهمی از تورم عمومی در اقتصاد، به‌خاطر رهاشدگی دیوانه‌وار قیمت‌گذاری در بخش مسکن است. مسکن در بهای تمام‌شده اکثریت قریب به‌اتفاق کالاها و خدمات هم نقش دارد. در ایران مالکان با اجاره دادن تنها یک واحد مسکونی، تمام هزینه‌های خود را از مستاجر می‌گیرند. این در حالی است که میزان اجاره نباید بیش از ۳۰ درصد درآمد خانوارها را به خود اختصاص دهد و تنها با اجاره دادن حداقل ۳ واحد مسکونی، مالکان قادر هستند، یک درآمد دائمی داشته باشند. در آلمان، رهن مسکن به‌اندازه ۳ ماه اجاره است و در پایان مدت قرارداد، مبلغ اجاره با سود متعلقه باید به مستاجر برگردانده شود؛ اما در ایران، میزان رهن مستاجر بستگی به نیاز بی‌پایان مالکان دارد. بدهی‌های قبلی و کم و کاستی‌های مختلف، همه در میزان رهن اجاره مستاجر لحاظ می‌شود. نکته قابل‌تأمل این است که ارزش زمانی ودیعه مستاجران در ایران صفر منظور شده است و در یک معادله غلط، ودیعه مستاجر قرض‌الحسنه محاسبه‌شده، اما نرخ ملک جاری است! در ۵ سال گذشته، ۹۲ درصد ارزش و قدرت خرید ودیعه مستاجران از بین رفته است. در آلمان ودیعه اجاره باید جوالبگوی ۳ ماه عدم‌پرداخت احتمالی اجاره باشد و بیش از آن ممنوع است. به‌همین میزان، خسارت‌های احتمالی واردشده به ملک با حکم دادگاه از ودیعه قابل‌محاسبه و مصادره هست. در آلمان، میزان افزایش اجاره‌ها را دولت یا شهرداری‌ها تعیین می‌کنند؛ اما در ایران مصوبه سران قوا هم حیل ضمانت اجرایی ندارد و حتی شهروان حتی اختلاف هم آن را رعایت نمی‌کنند. در آلمان امکان اخراج مستاجر وجود ندارد، مگر در شرایط خاص مانند پرداخت نکردن اجاره، اما در ایران هر زمان مالکان اراده کنند، مستاجران آواره می‌شوند و هزینه آوارگی مستاجر هم به‌تمامی برعهده مستاجر است. مناسبات غلط، مانع بزرگ رشد و توسعه اقتصادی است. قابل‌تأمل است که هیچ کشوری بی‌دلیل پیشرفته نمی‌شود. خرده مالکان در تاریخ معاصر ایران بیشترین فجاجی را درست کرده‌اند. بخش مهمی از اجاره در ایران به عرف غلط و من‌درآوردی و ضعف مفرط قانون برمی‌گردد. ما در طول ۱۱۵ سال گذشته که از قانون‌گذاری در ایران می‌گذرد، حتی یک بند قانونی هم برای ساماندهی بازار مسکن در ایران نداریم. ۵۲ درصد شرکت‌کنندگان در یک نظرسنجی، نظام ملک و مستاجری را از نظر ارباب و رعیتی ظالمانه‌تر می‌دانند. سهم مالکان از محصول زمین‌های دیمی ۰/۲ و از زمین‌های آبی ۵۰ درصد بوده است؛ اما صاحبخانه‌ها اکنون به ۱۰۰ درصد درآمد مستاجران راضی می‌شوند؛ بی‌قانون‌ترین بازار ایران، بازار مسکن است. در یک نامعاده از ۵ سال پیش تاکنون، ودیعه مستاجران ۹۲ درصد قدرت خرید خود را از دست داده است. مستاجران در این نامعاده، مسئول جبران کاهش ارزش پول ملی در نظر گرفته‌شده‌اند. مسکن و جهش‌های قیمتی آن، منبع اصلی ایجاد نقدینگی در کشور شده است. بانک‌ها با خرید ملک و افزایش قیمت، وثایق لازم را برای اخذ وام از بانک مرکزی و ایجاد نقدینگی افسارگسیخته فراهم می‌کنند.

طرح‌هایی مثل مالیات بر خانه‌های لوکس و خانه‌های خالی، یک توهین به قانون‌گذاری بود، چرا که تا زمانی که قیمت‌گذاری کنترل نشود، هرگونه مالیات یا عوارضی به‌راحتی به قیمت‌ها افزوده و باعث تشنج بیشتر در بازار مسکن می‌شود. اکنون بخش مهمی از نارضایتی‌های مردم ناشی از بحران مسکن و کارنامه سیاه دولت‌هایی است که افتخار می‌کردند یک واحد مسکونی هم نساخته‌اند.

برنامه‌ریزی برای تکمیل کریدورهای حمل‌ونقلی

وزیر در جمع عضو کابینه دولت سیزدهم از انجام توافقات مناسب با تامین‌کنندگان داخلی و خارجی برای تکمیل کریدورهای ریلی خبر داد و گفت: تکمیل کریدورهای اصل جاده‌ای، بهسازی راه‌های روستایی، اتصال زنجیره دریایی به شبکه ریلی و ایجاد شرکت‌های مشترکی دریایی با مشارکت برخی کشورها در دستور کار وزارتخانه قرار دارد. به‌گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، مهرداد بذریاش، وزیر راه و شهرسازی در حاشیه مراسم بزرگداشت هفته پژوهش در مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی در جمع خبرنگاران به بیان برنامه‌های

زیرساخت

وزارتخانه در حوزه مسکن و حمل‌ونقل پرداخت و گفت: در حوزه ریلی، تکمیل کریدور شمال - جنوب و شرق - غرب از مسئولیت‌های اصلی ما است که در این‌باره توافقات خوبی با تامین‌کنندگان مالی داخلی و خارجی انجام شد. همین امروز نیز با شوریهایی که نمایندگان آنها در ایران هستند، در سطوح مختلف صحبت‌های خوبی انجام شده است. وزیر راه و شهرسازی ادامه داد: در حوزه جاده‌ای مشکلاتی از گذشته باقی مانده است. در چارچوب منابعی که در اختیار ما است، هم در حوزه منابع عمومی و هم در حوزه منابعی که از فروش اموال و مولدسازی دارایی‌ها

به بهانه خروج سرمایه و افزایش معاملات ملکی در خارج از کشور بررسی شد

تب بالای مهاجرت و تشنج بازار

عکس: آیدا فریدی

نسبت جمعیت مهاجر نسبت به جمعیتی که در داخل هستند، بسیار ناچیز است، اما این یک زنگ خطر است که اگر توجهی به آن نکنیم، خیلی زود ظرفیت سرمایه‌گذاری را در داخل کشور از بین خواهد برد

بازوی پژوهشی مجلس، در یک گزارش جدید از وضعیت بازار مسکن، از کاهش ۴۰ درصدی حجم واقعی سرمایه‌گذاری‌های مولد در طول یک دهه گذشته در بازار مسکن خبر داده است، در حالی که در این گزارش، رشد واقعی سرمایه‌گذاری‌های مولد ساختمانی در یک دهه گذشته به‌طور متوسط در هر سال منفی ۵.۲ درصد اعلام شده است. این در حالی است که در تمام این سال‌ها نقدینگی به‌میزان محسوس رشد داشته، اما مقدار واقعی از افزایش آن وارد بخش سرمایه‌گذاری‌های بخش مسکن نشده است. یافته‌های این گزارش نشان می‌دهد، حجم سرمایه‌گذاری در مسکن از حدود ۲۵۶ هزار میلیارد تومان به نرخ ثابت سال ۱۳۹۵، در سال ۱۳۹۰، به ۱۵۰ هزار میلیارد تومان در سال ۱۴۰۰ رسیده است. در این گزارش همچنین، از خروج سرمایه از کشور و رهگیری آن در خرید ملک در برخی کشورهای همسایه خبر داده شده و همچنین نسبت به مشاهده علامت خروج سرمایه‌گذاران مولد و سازنده‌ها نیز هشدار داده شده که همگی نشانگر نبود بستر مناسب برای سرمایه‌گذاری در این بخش در داخل کشور است. در این گزارش به‌مناسبت روز جهانی مهاجرت، علت خروج سرمایه از بازار مسکن را بررسی کرده است.

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

حرکت بازار مسکن به سمت نابسامانی

انگیزه مهاجرت خریداران مسکن را به کشورهای نظیر ترکیه تقویت کرده و در حال حاضر برخی سرمایه‌گذاران ایرانی بخش ساختمان، وارد بازار مسکن ترکیه شده‌اند. در حال حاضر تعدادی شرکت ایرانی در بخش ساخت‌وساز مسکن در خارج از کشور فعالیت می‌کنند، اما آمار دقیقی از تعداد آنها و میزان خروج سرمایه از صنعت ساختمان ایران و سرمایه‌گذاری در کشورهای دیگر وجود ندارد.

مقرون‌به‌صرفه شده است. اما این آمار در کشور ما بسیار متفاوت است و بیش از ۵۰ درصد سید هزینه‌های خانوارها به بخش مسکن تعلق می‌گیرد. تشدید تحریم‌ها در سال‌های اخیر، سیاست‌های بانکی اشتباه، فاصله عمیق درآمد و سید معیشت و همچنین افزایش تقاضا برای بخش مسکن، عواملی هستند که فقر مسکن را در کشور افزایش داده و بازار مسکن را به‌سمت نابسامانی

مقرون‌به‌صرفه شده است. اما این آمار در کشور ما بسیار متفاوت است و بیش از ۵۰ درصد سید هزینه‌های خانوارها به بخش مسکن تعلق می‌گیرد. تشدید تحریم‌ها در سال‌های اخیر، سیاست‌های بانکی اشتباه، فاصله عمیق درآمد و سید معیشت و همچنین افزایش تقاضا برای بخش مسکن، عواملی هستند که فقر مسکن را در کشور افزایش داده و بازار مسکن را به‌سمت نابسامانی

فعالان بازار ساخت‌وساز می‌گویند که صعود قابل‌توجه نرخ مسکن در ایران باعث شده است که قدرت خرید مردم به‌طور فراوانی کاهش داشته باشد و همین مسئله موجب رکود طولانی در بازار مسکن ایران شود. در بیشتر کشورها هزینه مسکن، مبلغ قابل‌توجهی در درآمد اقشار جامعه را به خود اختصاص می‌دهد. طبق آمارهای بین‌المللی، هزینه مسکن در اروپا به ۲۳ درصد رسیده و بازار مسکن

خروج سرمایه از بازار پر تلاطم مسکن

بخواهد، با یک تحول جدی در نظام بانکی و خروج اقتصاد از تورم، می‌تواند بازگشت آرامش به بازار را تضمین کند. از طرفی، هزینه‌های سنگین تولید، سرمایه‌گذار را از بازار خارج کرده و این روند تا پایان سال افزایش می‌یابد که به‌موجب آن تورم نرخ مسکن تا اسفند امسال افزایش خواهد داشت. این کارشناس بازار مسکن در پایان گفت: اگر دولت سیاست جدیدی برای کاهش تورم برنامه‌ریزی و اجرایی نکند، به‌طورقطع هزینه تولید مسکن تا پایان سال، باز هم افزایش خواهد داشت و این وضعیت، تورم نرخ خانه تا پایان سال را به‌گونه‌ای ایجاد می‌کند که شرایط تولید و خرید مسکن در سال آینده غیرقابل‌تصور و کنترل خواهد شد و به‌دلیل شرایط مساعدتر خرید ملک در کشورهای همسایه، خروج سرمایه شتاب بیشتری خواهد گرفت.

تولید مسکن، به‌راحتی وارد بخش مسکن سایر کشورها می‌شوند که این بزرگ‌ترین آسیب به صنعت ساخت‌وساز کشور است. تورم حاکم بر اقتصاد کشور، گرانی تولید مسکن را به‌گونه‌ای شکل داده که تنها تمهیدات دولت و اصلاح سیاست‌های دولت می‌تواند بازار مسکن را باتوجه به هدف‌گذاری در افزایش تولید، نجات دهد. یک بنگاه اقتصادی خرد در سال ۱۳۹۷ با ۵ میلیارد تومان، توان فعالیت در بازار مسکن را داشت، اما امروز با همین رقم، دیگر نتوان خرید حتی زمین برای ساخت‌وساز را ندارد.

بازیگران اصلی در ایجاد بحران در بازار ملک
پورحاجت به **تلاطم** گفت: در هر صورت، اگر تغییری در سیاست دولت ایجاد نشود، ریزش سرمایه‌گذاری در بازار مسکن در همین ۶ ماه دوم سال، شدت بیشتری خواهد گرفت. متاسفانه تورم و رکود؛ ۲ بازیگر اصلی ایجاد بحران در بازار مسکن هستند، اما اگر دولت

آگهی‌های فروش فوری خانه به‌علت مهاجرت نیز با قیمت‌های پایین‌تری نسبت به بازار برای فروش آگهی شده‌اند. اگر ارزیابی بازار امسال مسکن بر پایه سال ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ گذاشته شود، آنچه آمارها از نیمه اول امسال نشان می‌دهد، حکایت از کاهش ۳۰ درصدی صدور پروانه ساخت در کل کشور دارد؛ یعنی رشد سرمایه‌گذاری در بخش مسکن نه‌تنها افزایش نیافته، بلکه در بیشتر مقاطع زمانی، کاهش شدید را تجربه کرده است. این کارشناس تأکید کرد: با رصد میدانی از روند ساخت‌وساز در ۶ ماه نخست سال نشان می‌دهد شرایط تولید مسکن نسبت به سال گذشته به‌دلیل ریزش حجم سرمایه‌گذاری بسیار شدت داشته است، همچنین از سال ۱۳۹۷ تاکنون بازار مسکن با تنش‌های زیادی مواجه شده که این وضعیت باعث خروج فعالان و تولیدکنندگان از این بازار شده است.

بازار جذاب خرید ملک در خارج
به‌گفته پورحاجت، امروز سرمایه‌گذاران بخش

فرشید پورحاجت، کارشناس بازار مسکن در رابطه با خروج سرمایه از بازار ملک به **تلاطم** گفت: عوامل تاثیرگذار بر افزایش تورم به‌نحوی باعث رشد نرخ مسکن در نیمه اول سال شد که بازگشت آرامش به بازار در نیمه دوم خیلی بعد به‌نظ می‌رسد. نکته مهم در این بحران، خروج سرمایه از بازار پر تلاطم مسکن است. بازار مسکن در فصل رونق خود با رکود معاملات همراه بود که علاوه بر نوسان نرخ دلار، این مهم به خبرهای وین گره زده شده بود. متاسفانه تابستان امسال بازار مسکن نتوانست از رکود معاملاتی فاصله بگیرد که این خود در تمهید رکود تورمی بی‌تأثیر نبوده است. وی در ادامه افزود: ثبت داده‌های جدید از بازار مسکن شهر تهران نشان از توقف انتظارات افزایشی در آستانه ورود به نیمه دوم سال را تأیید می‌کند، اما فعالان این بازار بر این باور هستند که وضعیت سرمایه‌گذاری در این بازار روزهای سردتری را خواهد داشت که در نتیجه این موضوع، حتی

سازندگان و خریداران مسکن در پی مهاجرت

سرمایه‌گذاری در بخش مسکن در ایران دارای موانع متعددی است. این خواب سرمایه باعث لطمه به سازندگان می‌شود.

از سازندگان واحدهای لوکس از شمال تهران کوچ کرده‌اند. برخی فعالان صنعت ساختمان به مناطق متوسط شهر و بسیاری هم به ترکیه و کشورهای عربی رفته‌اند و در آنجا اقدام به ساخت‌وساز می‌کنند، چرا که

باوجود این اوضاع نگران‌کننده، فعالان بازار ساخت‌وساز از شروع مهاجرت بسازو بفروش‌ها به کشورهای اطراف خیر می‌دهند. در ایران خرید ملک توسط خارجی‌ها ممنوع است، اما چنین محدودیتی در سایر کشورها وجود ندارد. همین مسئله موجب شده که برخی از افراد که خواهان استفاده از امتیازات کشورهای دیگر هستند، شروع به خرید ملک در خارج کنند.

نگرانی‌ها از خرید ملک در خارج
ندری هجوم سازنده‌ها به کشورهای اطراف را نگران‌کننده‌تر از خرید ملک در سایر کشورها دانست و به **تلاطم** گفت: کشورهای عربی ماهرترین نیروهای کار در صنعت ساختمان ایران را جذب کرده‌اند، به‌طوری‌که برای هنرمندان گچ‌کار ایرانی دعوت‌نامه ارسال می‌کنند و بهترین جوشکاران ایران که به‌طورمعمول ساکن استان‌های غربی هستند، جذب صنایع نفت و گاز یا ساختمان کشورهای عربی همسایه می‌شوند. این کارشناس خاطر نشان کرد: درست در شرایطی که کشور با کمبود شدید مسکن دست‌وپنجه نرم می‌کند، نوسانات قیمت‌ها و البته قوانین دست‌وپا گیر موجب شده که بسیاری از سازندگان به‌دنبال ساخت‌وساز در سایر کشورها باشند، همچنین بسیاری

کامران ندری، کارشناس بازار مسکن در این رابطه به **تلاطم** می‌گوید: به‌عقیده برخی کارشناسان، نسبت جمعیت مهاجر نسبت به جمعیتی که در داخل هستند، بسیار ناچیز است؛ اما این یک زنگ خطر است که اگر توجهی به آن نکنیم، خیلی زود ظرفیت سرمایه‌گذاری را در داخل کشور از بین خواهد برد. او ادامه داد: افرادی که میل به مهاجرت دارند، به‌طبع اگر از قشر کارآفرین یا سرمایه‌دار باشند، منابع مالی خود را از کشور خارج می‌کنند، اتفاقی که در سال‌های اخیر باعث شده تا خرید ملک توسط ایرانی‌ها در ترکیه، امارات و سایر کشورها رکوردهای جهانی را جابه‌جا کند.

سرمایه‌گذاران ملکی در آن سوی آب
ندری خاطر نشان کرد: براساس آمار موجود، ایرانی‌ها بعد از روس‌ها بیشتر سرمایه‌گذاران و خریداران خارجی ملک در کشور ترکیه هستند. از سوی، تقاضای ایرانی‌ها برای خرید مسکن در ترکیه ظرف ۳ سال، حدود ۱۰ برابر شده است. مرکز آمار ترکیه گزارش داده است که ایرانی‌ها سال گذشته میلادی، ۷ هزار و ۱۸۹ ملک در این کشور خریدند. این در حالی است که در سال ۲۰۱۷ ایرانی‌ها فقط حدود ۷۰۰ واحد مسکونی در ترکیه خریداری کرده بودند.

سخن پایانی

چند هفته اخیر، آگهی‌های فروش خانه «به‌علت مهاجرت» به‌شکل قابل‌توجهی منتشر شده است، چرا که سرعت رشد تورم نرخ مسکن در کشورهای اطراف، شیب کمتری نسبت به بازار داخل دارد. از طرفی، این روزها فعالان بازار ساخت‌وساز از شروع مهاجرت بساز و بفروش‌ها به خارج خبر می‌دهند. رکود طولانی بازار مسکن در ایران انگیزه مهاجرت سازندگان مسکن را به کشورهای همسایه تقویت کرده و در حال حاضر برخی سرمایه‌گذاران ایرانی بخش ساختمان وارد این بازارها شده‌اند. در حال حاضر تعدادی شرکت ایرانی در بخش ساخت‌وساز مسکن در خارج کشور فعالیت می‌کنند، در این راستا ضرورت دارد مسئولان برای ریشه‌یابی و حل این مشکل هرچه سریع‌تر اقدام کنند تا خروج سرمایه از کشور به کمترین حد خود برسد.

یکی از مهم‌ترین مأموریت‌های دولت در راستای برقراری عدالت اجتماعی، کاهش هزینه مسکن از سید خانوار بود که با افزایش لاک‌پشت‌وار درآمد خانوارها و رشد بی‌امان قیمت‌ها، به‌شدت این مهم زیرسؤال رفته است. پایه‌های ضعیف اقتصادی در کشور و نبود مدیریت صحیح سیاست‌های مالی در سال‌های اخیر، آتش بر دامن تلاش‌های گوناگون برای ساماندهی بازارهای اقتصادی زده و رشد آهنگ خروج سرمایه از کشور را به‌سمت بازارهای خارجی تقویت کرده است. شور و اشتیاق ابتدایی دولت‌ها برای باز کردن گره بازار مسکن با دادن وعده‌های مختلف، مردم را به خانه‌دار شدن امیدوار کرده‌اما با گذشت زمان، نه‌تنها بازار به تعادل مطلوبی نرسیده، بلکه مشکلات و چالش‌های مختلفی را ایجاد کرده است، به‌طوری‌که اکنون در

عکس: آیدان فریدی

مرگ خاموش در کمین واحدهای فولادی

موضوع سهمیه‌بندی و تامین سوخت را بررسی کرد

دهد. این در حالی است که این صنعت در ۶ ماهه اول سال به دلیل کمبود برق و همچنین تصمیمات خلق‌الساعه و غیر کارشناسی در بخش صادرات با کاهش حدود ۱۵ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته همراه شد و حالا با شروع فصل سرما، میزان هشدارها درباره تامین گاز موردنیاز رو به افزایش است. در این گزارش به چالش‌های این صنعت مادر برای تامین سوخت پرداخته است.

کتایون ملکسی: گاز بحران جدی این روزهای صنعت فولاد به موضوعی تبدیل شده که مدیران این بخش را نسبت به تحقق برنامه‌های تولیدی نگران کرده است. اتفاقی که علاوه بر آنکه می‌تواند عرضه در بازار داخلی را با مشکل همراه کند و منجر به افزایش نرخ شود، می‌تواند سهم صادراتی این صنعت را کاهش و تامین سرمایه‌های برای اجرای طرح‌های توسعه‌ای را تحت‌تأثیر قرار

نمود، میزان تولید امسال به ۳۴ میلیون تن می‌رسید، اما این مشکلات باعث شده تا تولید با به‌میزان سال گذشته باشد یا حتی کمی کاهش پیدا کند. وی همچنین با اشاره به افرادی که علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در صنعت هستند، گفت: توصیه می‌شود متقاضیان به‌جای ورود به صنعت فولاد، به‌سراغ صنعتی بروند که خواهان بیشتری در بازار دارند، زیرا صنعت فولاد، امروز در بحث تامین انرژی، چالشی جدی دارد.

به‌گفته امیری، وزارت صمت به‌صورت هفتگی جلساتی را با وزارت نفت و شرکت گاز برگزار می‌کند، اما وقتی گاز نیست، برگزاری این جلسات هم به‌نوعی بی‌نتیجه خواهد بود.

مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت تأکید کرد: وظیفه ما به‌عنوان وزارت صنعت، معدن و تجارت، تولید است که برای آن برنامه‌ریزی کرده‌ایم، اما وقتی گاز در اختیار واحدها قرار نمی‌گیرد، این برنامه‌ریزی هم بی‌معنی می‌شود. ما گندله موردنیاز را دیو کرده‌ایم، اما برای آن‌ها اسفنجی چنین امکانی وجود ندارد، به‌همین سبب، گاز بیشتری را به واحدهای آن‌ها اسفنجی اختصاص داده‌ایم.

نگرفتند، چون گاز کمتری در فرآیند تولید مصرف می‌کنند. باتوجه به موارد یادشده، در حال حاضر حفظ شرایط تولید در بخش آهن‌اسفنجی ضروری است و بر همین اساس نیز، باید تامین سوخت این بخش بدون مشکل ادامه داشته باشد، در این صورت در ادامه، روند تولید در واحدهای شمش و میلگرد متوقف نخواهد شد.

امیری درباره واحدهای تولیدکننده ورق نیز گفت: در بخش ورق هم میزان گاز مصرفی کم است، اما مقداری از سهمیه گاز به فولاد مبارکه اختصاص یافت، زیرا ورق محصولی استراتژیک است. مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت معتقد است، باتوجه به برنامه‌ریزی‌های انجام‌گرفته تا امروز، شرایط مدیریت شده است؛ کاری که در سال‌های قبل هم انجام می‌شد، اما تفاوت امسال با سال‌های گذشته آن است که مقدار گاز اختصاص‌یافته به بخش‌های یادشده کاهش یافته است، همچنین اختیارات ما به‌عنوان وزارت صمت نیز در تقسیم‌بندی این سهمیه کم شده است.

امیری بیان کرد: اگر امروز صنعت فولاد با کمبود گاز مواجه

در حالی است که فرهنگ‌سازی و اصلاح الگوی مصرف در بخش خانگی می‌تواند تاحدودی به حل این مشکل و کاهش مصرف در بخش مصارف خانگی بینجامد.

سهمیه گاز صنایع کاهش یافت

مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت در ادامه این گفت‌وگو بیان کرد: متأسفانه وزارت نفت و شرکت گاز میزان سهمیه گاز صنایع را کاهش داده است، یعنی از ۴۰ میلیون مترمکعب در روز ۱۵ میلیون مترمکعب را به صنعت فولاد اختصاص داده است، همچنین سهمیه واحدهای سیمانی از این عدد ۶ میلیون مترمکعب است، البته واحدهای سیمانی به‌واسطه استفاده از مازوت تاحدودی مشکل تامین انرژی موردنیاز را حل کرده‌اند، اما در صنعت فولاد با مشکل جدی مواجهیم و امروز بسیاری از واحدها تعطیل شده و این سهمیه را بیشتر به واحدهای آهن‌اسفنجی اختصاص داده‌ایم.

امیری تصریح کرد: فراموش نکنیم، بخشی از این گاز، صرف گرم کردن کوره‌ها می‌شود تا مشکلی برای موادنسوز موجود در کوره ایجاد و با پرورن‌ریزی از کوره مواجه نشود، در غیر این صورت، حدود ۳ ماه زمان برای بازسازی آن لازم است. اگر قرار بود، ۱۵ میلیون مترمکعب گاز روزانه به تمام صنایع فعال در زنجیره اختصاص یابد، بدون شک شاهد توقف تولید بودیم، به‌همین دلیل، بخش عمده‌ای از آن را به واحدهای آهن‌اسفنجی دادیم تا تولید در این بخش متوقف نشود.

وی در ادامه بیان کرد: در بخش گندله نیز باتوجه به مازاد تولید، سهمیه‌ای در این بخش ندارند، همچنین برای واحدهای کنسانتره نیز به‌دلیل اینکه بیشتر از برق استفاده می‌کنند، سهمیه گاز اختصاص نیافت. واحدهای شمش و میلگرد هم سهمیه‌ای

بود، زیرا در شرایط فعلی حتی برخی معتقدند تولید به‌میزان سال گذشته، یعنی حدود ۲۸ میلیون تن هم کار آسانی نخواهد بود. از سویی دیگر، عدم‌تامین انرژی موردنیاز فولادی‌ها می‌تواند اشتغال موجود در این واحدها را تهدید کند، به‌همین دلیل این روزها هشدارهای بسیاری از سوی تولیدکنندگان فولاد و فعالان این صنعت به گوش می‌رسد که انتظار دارند وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌عنوان متولی اصلی این صنعت با تعامل بیشتر با وزارت نفت مشکل تامین گاز را حل کند.

وزارت نفت برنامه‌ریزی درستی ندارد

در این‌باره سیفاله امیری، مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت در گفت‌وگو با **سنت** اظهار کرد: متأسفانه موضوع گاز این روزها به معضلی جدی برای بخش صنعت و معدن تبدیل شده و این اتفاق حاکی از آن است که وزارت نفت برنامه‌ریزی درستی نداشته است.

وی ادامه داد: نداشتن برنامه‌ریزی دقیق از سوی وزارت نفت، امروز به مشکلی تبدیل شده که گریبانگیر صنعت و وزارت نفت اولویت اول تامین را به بخش خانگی اختصاص داده است. این در حالی است که اهمیت تامین گاز برای بخش صنعتی بسیار بیشتر از بخش خانگی است، زیرا در صورتی که تولید در واحدهای صنعتی متوقف شود، شاهد اختلاف نرخ در بازار و افزایش بیکاری خواهیم بود. بی‌تردید، تامین گاز برای بخش خانگی حائز اهمیت است، اما همان‌طور که امیری اشاره کرد، عدم‌تامین این نیاز برای بخش صنعت تبعات زیادی برای کشور به‌همراه دارد. این

کمبود انرژی (برق و گاز) در سال‌های اخیر صنایع کشور به‌ویژه فولادی‌ها را گرفتار چالشی کرده که حل آن زمانبر شده است.

به‌گزارش **سنت** این در حالی است که صنعت فولاد در سال‌های اخیر به‌ویژه در دوران تشدید تحریم‌ها، نقش مهمی در توسعه صادرات غیرنفتی داشته و از سویی دیگر، ایجاد واحدهای جدید و توسعه‌های زیرساختی در واحدهای موجود، علاوه بر افزایش تولید، منجر به اشتغالزایی هرچه بیشتر شده، در نتیجه حفظ تولید در این واحدها حیاتی و ضروری است.

توسعه صادرات فولاد باعث شد تا این صنعت از زآوری خوبی به‌همراه داشته باشد، آن هم در شرایطی که ذخایر ارزی کشور با مشکل همراه است، اما یکی از اصلی‌ترین فاکتورهای موفقیت در بازارهای صادراتی، تداوم حضور است که به‌طور مستقیم وابسته به میزان تولید خواهد بود.

در امسال و به‌ویژه پس از حمله روسیه به اوکراین، بازارهای منطقه و آسیای شرق با اتفاقاتی مواجه شد که رقابت برای فولاد ایران را سخت کرد، به‌نحوی که امروز، هرچند کشور عراق نخستین مقصد صادراتی فولاد ایران محسوب می‌شود، اما بازار این کشور در دست ترکیه است، در واقع ترکیه و روسیه تحرکات جدیدی در بازارهای فولادی داشتند که می‌تواند حضور ایران را تحت‌الشعاع قرار دهد. حالا در چنین وضعیتی صنعت فولاد، در آستانه زمستان با بحران کمبود گاز مواجه و قطع گاز واحدهای فولادی از هفته‌های اخیر آغاز شده است.

زنگ خطری برای تولید سالانه

این اتفاق، زنگ خطری برای تولید سالانه فولاد و حتی تحقق برنامه چشم‌انداز ۱۴۰۴ و تولید ۵۵ میلیون تن فولاد خواهد

سخن پایانی

هرچند اختصاص سهمیه بیشتر به واحدهای آهن‌اسفنجی بتواند بحران گاز برای امسال را تا حدودی مدیریت کند، اما نداشتن برنامه‌ریزی درست و کارشناسی از سوی وزارت نفت و شرکت گاز، در ادامه، بحرانی جدی را در پی دارد که منجر به از بین رفتن سرمایه‌گذاری‌های انجام‌گرفته می‌شود؛ اتفاقی که خطری جدی برای تولید فولاد، صادرات آن و اشتغالزایی انجام‌گرفته در این صنعت است. بهتر است وزارت نفت در کنار سرمایه‌گذاری بیشتر برای توسعه میادین گازی، موضوع اصلاح الگوی مصرف در بخش پرمصرف خانگی را در اولویت قرار دهد تا بتواند مقدار بیشتری از نیاز صنعت را تامین کند، در غیر این صورت، صنایعی همچون فولاد، قربانی مصرف بی‌رویه بخش خانگی می‌شوند و این به‌معنای از دست رفتن سهم صادراتی صنعتی است که در روزهای سخت تحریم برای بازپایی و افزایش سهم صادراتی خود سرمایه‌گذاری بسیاری کرده است.

معر پادگان زنجان افتتاح شد

امروز شاهد افتتاح پروژه نبودیم.

وی گفت: ۵۰ درصد پروژه در دوره‌های گذشته انجام شده بود که باید قدرشناسی آن باشیم.

تلاش مدیران شهری و ارتش به ثمر رسید

حجت‌الاسلام پورخاقان رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح نیز در این آئین با تأکید بر اینکه در بین مدیران استان وحدت و همدلی موج می‌زند گفت: فرهنگ تشکر از مدیران گذشته امروز نشان از قدرشناسی مسئولان است. حجت‌الاسلام پورخاقان با بیان اینکه زحمات شهردار و شورا و ارتش امروز نتیجه داده است گفت: بنای رهبر انقلاب از ابتدا این بود که اراضی پادگان‌های نیروهای مسلح تا جایی که به ماهیت نیروهای مسلح ضرر وارد نکند به خارج از شهر منتقل شود که در سال ۸۵ ایشان دستور انتقال تیپ دو زرهی زنجان را صادر کردند.

وی با اذعان به اینکه اجازه واگذاری اراضی ارتش را فرامانده کل قوا صادر می‌کند و جزئیات آن نیز بر اساس تفیض اختیار به مسئولان استانی است ادامه داد: در صورتی که در اجرای پروژه مشکلات بزرگ بوده بخاطر سلسله مراتب بوده است و نیروهای مسلح در خدمت مردم است. این مسئول یادآور شد: اگر امروز می‌بینیم که دشمن ارکان جمهوری اسلامی

سبزه‌میدان خبر داد و افزود: حجم کار در این ۹ ماه به حدی بالاست که در گزارش‌ها نمی‌گنجد و تنها درصدد جلب رضایت شهروندان هستیم. فیروزفر با تأکید بر اینکه ارتش همواره بی‌نام و نشان در خدمت شهروندان است، افزود: طی سال گذشته در برفروبی شهرداری را یاری کردند.

عمران شهری پیشانی رشد و تعالی استان

محسن افشارچی در آیین افتتاح معبر داخل و شرق پادگان با تأکید بر اینکه پیشانی رشد و تعالی استان در حوزه‌های مختلف در عمران شهری است گفت: اگر هماهنگی و پشتیبانی‌های متفاوت در بخش‌های مختلف انجام نمی‌گرفت، اتفاق‌های خوب به‌ویژه در عمران شهری رقم نمی‌خورد. استاندار گفت: پروژه‌های شهری نشان می‌دهند که تحرک و حرکت وجود دارد و این نشانگر این است که در سایر نقاط استان هم چنین حرکت تلاش و پویایی وجود دارد.

وی با اشاره به اینکه وظیفه مدیران تلاش برای رضایت‌مندی شهروندان است اظهار کرد: بخشی از مشکلات ما نقاط ناکارآمدی است که با یک انرژی قابل حل است. وی با اشاره به اینکه کلنگ پروژه ۱۲ سال پیش زده شده است افزود: این معطلی‌ها باعث می‌شود سرمایه اجتماعی را از دست دهیم بنابراین اگر هماهنگی یک سال گذشته نبود

مراسم افتتاح معبر پادگان (معبر داخل و معبر شرق پادگان) با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین پورخاقان رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح برگزار شد.

علیرضا فیروزفر در این آئین با اشاره به اینکه موفقیت‌های حاصل شده در مدیریت شهری مدیون همراهی شورای اسلامی شهر است اظهار کرد: یکی از مهم‌ترین پروژه‌های مدیریت شهری بازگشایی معبر پادگان (بزرگراه شهید سلیمانی) بود و در بخش پادگان محدودیت‌هایی را شاهد بودیم که با همکاری تیپ دو زرهی امروز با پشت‌سر گذاشتن این مشکلات این معبر افتتاح رسمی می‌شود.

وی با اشاره به اینکه معبر پادگان به طول ۹۵۹ متر در عرض ۵۰ متر است گفت: این پروژه طی مدت یکسال اخیر پیشرفت قابل توجهی داشت و امروز شاهد افتتاح آن هستیم. فیروزفر اعتبار هزینه شده برای بازگشایی بزرگراه شهید سلیمانی را ۷۰ میلیارد تومان ذکر کرد و ادامه داد: ساختمان‌های تعهد شده و احداث سردرب پادگان بر عهده شهرداری بود.

وی خاطر‌نشان کرد: حدود دوماه پیش این محور زیر بار ترافیک رفت و امروز شاهد افتتاح رسمی معبر هستیم و بعداز ترده معبر به شدت از ترافیک ۲۲ بهمن که از شهروندان حیاتی است کاسته شد. شهردار زنجان یادآور شد: سال گذشته با احصا مطالبات مردم توانستیم پاسخگوی بخش عمده‌ای از مطالبات شهروندان باشیم.

وی از برگزاری عملکرد ۹ ماهه شهرداری زنجان در پیاده‌راه

می‌شود و به مردم زنجان قول می‌دهیم که در همه حال حافظ جان و مال‌شان باشیم.

ایجاد بزرگ‌ترین آزما‌بشگاه صنعت برق در زنجان

مصطفی طاهری نماینده مردم زنجان و طارم در مجلس شورای اسلامی در آیین بازگشایی معبر داخل و معبر شرق پادگان گفت: ما در عملکرد باید افتخار کنیم و ببینیم و خوشبختانه با افتتاح معابر مذکور بخش اعظمی از ترافیک معابر اطراف حل شد.

وی تصریح کرد: ما باید ا فف ۲۰ ساله را ببینیم چون نصف جمعیت استان در شهر زنجان ساکن هستند و باید در پروژه‌های شهرداری این امر لحاظ شود.

طاهری افزود: به ویژه در پروژه‌های شهرداری باید توری اقدام شود که اجرای پروژه بتواند هزینه خود را تامین کند و این امر شدنی است، یعنی پروژه توری تعریف شود که اعتبارش تامین شود.

وی با اشاره به اینکه از جمله پیگیری‌های دوستان این است که دنبال صنایع پاک باشیم، اضافه کرد: ما اخیراً به دنبال توافق بزرگترین آزمایشگاه صنعت برق بودیم که کلی فارغ‌التحصیلان برق و آی‌تی در آن مشغول شوند. وی گفت: ما تلاش می‌کنیم در این زمینه‌ها، شهر زنجان را که یک شهر دانشگاهی است ارتقا دهیم.

نماینده مردم زنجان و طارم در مجلس شورای اسلامی همچنین از پیگیری بحث آب خبر داد و گفت: برای این کار ما ۲۵ سال بعد از می‌بینیم و به فکر امروز و فردا نیستیم.

معبر شرق به غرب کشور از زنجان می‌گذرد

امیر سرتیپ نودر نعمتی جانشین نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی نیز در خاتمه با بیان اینکه ارتش به‌منابه ماموریتی که دارد حافظ امنیت مردم است گفت: تیپ زنجان یادآور شهید مخبری است و چنین سربازانی که شجاعانه پوزه دشمنان را به خاک مالیدند.

امیر سرتیپ نعمتی با ابراز به اینکه معبر شرق به غرب کشور از زنجان می‌گذرد و این معبر گذرگاهی و اهمیت استراتژیک برای کشورهای شرق و غرب است ادامه داد: تیپ زنجان اولین تیپ زرهی و نزدیک‌ترین تیپ در معبر شمال‌غرب کشور است. وی با تأکید بر اینکه تلاش سربازان ارتش در روزهای عادی ملموس نیست گفت: ارتش در مواقع بحرانی چون سیل و زلزله جزء اولین نفراتی است که در صحنه حاضر

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده (نوبت دوم)

شرکت خدماتی شهرک صنعتی کاسپین (سهامی خاص) به شماره ثبت ۶۵۷ و شناسه ملی ۱۴۰۰۳۴۹۱۸۵۸

باتوجه به اینکه جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده نوبت اول تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۶ ساعت ۱۱ شرکت خدماتی شهرک صنعتی کاسپین (سهامی خاص) به حد نصاب نرسید و شرایط قانونی تشکیل مجمع فراهم نشد. بدین وسیله از کلیه سهامداران و نمایندگان قانونی سهامداران شرکت فوق دعوت می‌گردد در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده (نوبت دوم) که در تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۱ ساعت ۱۱ به آدرس کیلومتر ۲۵ اتوبان قزوین - تهران، شهرک صنعتی کاسپین، میدان امام‌خمینی، بلوار امام‌خمینی، کدپستی ۳۴۴۵۱۸۱۱۴۳ برگزار می‌گردد حضور به هم رسانند.

دستور جلسه:

- استماع گزارش هیات‌مدیره و بازرس قانونی
- انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل هیات‌مدیره
- سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی باشد.

هیات‌مدیره شرکت

آگهی فقدان سند مالکیت پلاک ۲۰۰۵/۱۶۲ واقع در (برازجان)

بخش سه‌بوشهر

نموده لذا مراتب طبق اصلاح تبصره یک اصلاحی ماده ۱۲۰ آئین‌نامه قانون ثبت اعلام می‌شود که هر کس نسبت به ملک مورد آگهی معامله‌ای نموده و یا مدعی وجود سند مالکیت نزد خود می‌باشد تا ده روز پس از انتشار این آگهی به اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان دشتستان مراجعه و اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت و یا سند معامله تسلیم نماید چنانچه ظرف مدت مقرر اعتراض نرسد و یا در صورت اعتراض اصل سند ارائه نشود المثنی سند طبق مقررات صادر و به مقتضای تسلیم خواهد شد.

حمیدرضا باقرپور، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان دشتستان

خانم مهتاب صادقی با ارائه دو برگ فرم استنباط‌باده اعلام نمودند که یک فقره سند کاداستری به میزان شش‌دانگ یک باب خانه پلاک ۲۰۰۵/۱۶۲ واقع در برازجان بخش سه‌بوشهر که در دفتر املاک الکترونیکی ۰۲۲۰۰۲۰۰۳۲۴۰۰۳۹۷۲۲ به نام مهتاب صادقی صادر و تسلیم گردیده نامبرده به موجب درخواست شماره ۱۴۰۱/۱۱/۲۰۳۴۴-۱۴۰۱/۰۹/۱۵-۱۴۰۱/۱۱/۱۱۱ اعلام نموده است که سند مالکیت پلاک مذکور در اثر جایجایی مفقود گردیده است اکنون نامبرده درخواست صدور المثنی سند مالکیت مذکور را

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۰۹/۲۷

برنامه‌ریزی گام نخست توسعه

سعید بزرگز

کارشناس صنایع معدنی

آمار از اهمیت و اثرگذاری بالایی در فرآیند سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و به‌دنبال داشتن آمار و اطلاعات دقیق و شفاف، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تعیین اهداف، راهکارها و فعالیت‌ها و در نهایت ارزیابی نتایج مربوطه امکان‌پذیر نیست. همین کمبودهای آماری در بخش تولید و تجارت، عملاً فعالیت در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن را با چالش‌های جدی روبه‌رو کرده است.

آمار و اطلاعات دقیق، رکنی اساسی برای برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و انتخاب استراتژی در حوزه‌های گوناگون است و در همین حال، امکانی برای ارزیابی عملکردهای گوناگونی فراهم می‌کند. مدیران و مسئولان با تکیه بر همین آمار اقدام به تدوین استراتژی در حوزه‌های مختلف صنعتی و اقتصادی می‌کنند؛ بنابراین چنانچه خللی در این آمار وجود داشته یا صحت آنها زیر سؤال برود، عملاً سیاست‌های حاکم بر حوزه‌های گوناگون صنعتی و اقتصادی، از درجه اعتبار ساقط می‌شوند.

ارائه تصویری دقیق از عملکرد صنایع از گذشته تا به حال، ارزیابی مسیر توسعه و تطبیق آن با برنامه‌ریزی‌های از پیش انجام‌شده، نیازمند وجود داده‌های آماری دقیق، جامع و روزآمد است.

آمار و اطلاعات و به‌دنبال آن برنامه‌ریزی و مدیریت دقیق از الزامات توسعه به‌شمار می‌آیند؛ بر همین اساس نیز کیفیت و صحت اطلاعات، یکی از فاکتورهای اصلی برای تشخیص میزان توسعه‌یافتگی کشورهاست. با توجه به اهمیت آمار در فرآیند توسعه برنامه‌ریزی، انتظار می‌رود آمار در عمل مورد توجه قرار بگیرد. به این ترتیب بسیاری از چالش‌های ساختاری حاکم بر عملکرد صنایع برطرف خواهد شد.

نمود مرجعی واحد برای ارائه آمار مرتبط با حوزه تولید و تجارت و خلأ قابل توجه در این حوزه، طی سال‌های گذشته به چالش‌های جدی در مسیر فعالیت تولیدکنندگان بدل شده است. در چنین شرایطی، امنیت تولید و سرمایه‌گذاری از بین می‌رود و نمی‌توان به بهبود شرایط تولید امید داشت. این ضعف در برخی حوزه‌ها از جمله بخش معدن و صنایع معدنی جدی‌تر است و عملاً فرآیند تولید توسعه را در صنعت یادشده با چالش‌های جدی روبه‌رو می‌کند. با توجه به اهمیت آمار و اطلاعات در قالبی شفاف، در موارد متعددی شاهدیم که سیستمی شفاف برای بیان آمار و ارقام در کشور وجود ندارد. برخی مدیران با هدف حمایت از عملکرد خود، عددسازی می‌کنند و آمارهای اشتباه و خلاف واقعیت را ارائه می‌دهند که همین موضوع نیز آسیب‌های قابل توجهی را به آن حوزه وارد خواهد کرد. آماردرمانی راه‌حل مناسبی برای رفع معضلات اقتصادی کشور نیست؛ بنابراین

ارائه آماری دقیق در حوزه‌های گوناگون تولید و تجارت ضروری و پیش‌نیازی در مسیر بهبود تولید است. آمار دقیق در حوزه‌های مختلف کسب‌وکار، فرصت‌های ویژه‌ای را در اختیار تحلیلگران، سرمایه‌گذاران و صاحبان کسب‌وکارها قرار می‌دهد؛ بنابراین در فقدان آمار دقیق و شفاف، کسب‌وکارها و صنایع مختلف با چالش‌های جدی در روند فعالیت خود مواجه می‌شوند. نبود یکدستی در آمار ارائه‌شده از سوی مراجع گوناگون اقتصادی، مانع برنامه‌ریزی در مسیر تولید است. این در حالی است که اگر به ظرفیت‌های آماری در کشور اهمیت بدهیم و ارقام شاخص‌های اقتصادی را مطابق نرم‌های جهانی اعلام کنیم، بسیاری از مشکلات حاکم بر نظام اقتصادی کشور برطرف خواهد شد. از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور برداشت کرد که نبود شفافیت در اقتصاد ما، علت اصلی بروز چنین اختلافاتی است. اگر شفافیت به اصلی اساسی در اقتصاد ما بدل شود، کمبودهای آماری نیز برطرف خواهد شد و در نهایت اقتصاد به شرایط اصولی و شفاف بازمی‌گردد. به این ترتیب صاحبان کسب‌وکار می‌توانند با برنامه‌ریزی دقیق در مسیر بهبود شرایط گام بردارند. با این وجود در حال حاضر، با این شرایط ایده‌آل فاصله جدی داریم. به این ترتیب تولیدکنندگان صاحبان کسب‌وکارهای گوناگون امکان برنامه‌ریزی و اصلاح شرایط را ندارند.

صنایع معدنی

editor@smtnews.ir

ضمن برشمردن یک ابهام اساسی، رفع این اشکالات از طریق برگزاری جلسه کارشناسی درخواست شده است. در نامه انجمن فولاد آمده است: «در باره کالای عرضه‌شده بدون تقاضا، در بخشنامه مذکور تعیین تکلیف نشده و نظر به اینکه امکان صادرات برای همه عرضه‌های بدون متقاضی وجود ندارد، تقاضا دارد دستور فرمایید امکان فروش داخلی با شرایط توافقی بین خریدار و فروشنده ابلاغ شود تا از دپو محصول در انبار کارخانه‌ها تولیدی و تشدید مشکلات تقدینگی و پرداخت حقوق و دستمزد و سایر هزینه‌های تولید قبل از ایجاد بحران جلوگیری شود.»

افتد. بدیهی است عرضه مازاد بر تقاضا باعث می‌شود رقابتی روی قیمت پایه صورت بگیرد و با این شیوه کارایی بورس کالا در کشف قیمت رقابتی ابر خواهد شد. تولید فولاد کشور ۲ برابر مصرف داخلی است و با حجم عرضه تکلیفی در بخشنامه یادشده که به‌مراتب بیش از تقاضای واقعی هست، هیچ‌گونه رقابتی برای کشف قیمت فولاد در بورس کالا اتفاق نخواهد افتاد.»

در نامه انجمن فولاد به وزیر صنعت، معدن و تجارت به ابهامات و ایرادات بخشنامه ابلاغی کف عرضه فولاد در بورس کالا هم اشاره و

انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در نامه‌ای به وزیر صنعت، معدن و تجارت خواستار اصلاح بخشنامه مربوط به کف عرضه محصولات زنجیره فولاد در بورس کالا شد. به‌گزارش جیلان بهرام سبحانی، رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در این نامه با اشاره به عدم تطابق استراتژی دستوری الزام به عرضه در بورس کالا با اصول علم اقتصاد و مدیریت بازار آورده است: «اساساً باتوجه به اینکه فلسفه تشکیل بورس کالا، کشف قیمت عادلانه در فرآیند رقابتی است؛ بنابراین میزان عرضه باید همواره ضریبی از تقاضا باشد تا رقابت واقعی برای کشف قیمت اتفاق

عرضه مازاد تقاضای فولاد، کار آبی بورس را مختل می‌کند

هشدار قطع گاز و تحمیل فشار به صنایع

محدودیت زودتر از موعد، گریبان تولید را گرفت

عکس: ماهیان

ایران سومین تولیدکننده گاز طبیعی در جهان است؛ با این وجود، روند رو به رشد مصرف گاز در کشور و همزمان افت فشار مخازن گازی میدان پارس جنوبی در آینده نزدیک، تامین انرژی کشور را تهدید می‌کند. بی‌توجهی به توسعه زیرساخت‌های انرژی در کشور موجب شده بسیاری از صنایع در ماه‌های سرد سال با محدودیت جدی در تامین سوخت خود روبه‌رو شوند. در چنین شرایطی برخی صنایع از مازوت به‌عنوان سوخت جایگزین استفاده می‌کنند و برخی دیگر نیز ناچار به کاهش ظرفیت تولید خود هستند. محدودیت گاز صنایع در سال جاری از هفته‌های پیش آغاز شده و بسیاری از واحدهای سیمانی کشور از مازوت به‌عنوان سوخت جایگزین استفاده می‌کنند و برخی دیگر از صنایع به‌ناچار از میزان تولید خود می‌کاهند. این در حالی است که مازوت سوختی پاک نیست؛ از همین رو جایگزینی آن به جای گاز، آسیب‌هایی را به محیط‌زیست، آن هم در ماه‌های سرد سال که آلودگی هوا به بحرانی جدی برای شهرها و کلانشهرها تبدیل می‌شود، تحمیل می‌کند. البته تولیدکنندگان نیز از این جایگزینی سوخت راضی نیستند و آن را عامل افزایش هزینه تولید و همچنین کاهش بهره‌وری تولید عنوان می‌کنند. با توجه به تمام موارد یادشده توسعه زیرساخت‌های انرژی تنها راه تداوم تولید برای فعالان صنعتی است.

مرصیه احقانی
editor@smtnews.ir

فشار جایگزینی سوخت به صنایع

شده‌اند؛ بنابراین از دولت انتظار می‌رود زمینه استفاده حداکثری از ظرفیت ذخایر گازی کشور را فراهم کند تا دسترسی صنایع به سوخت پاک محدود نشود. وی در پاسخ به سوالاتی درباره افزودن فیلترهای ویژه برای جذب آلاینده‌های مازوت افزود: اگر صنایع بخواهند در این زمینه اقدام کنند، باید سرمایه زیادی را صرف کنند، اما بهتر و معقول‌تر این است که با صرف هزینه و سرمایه‌گذاری کمتر دولت محترم فکری برای تامین گاز صنایع کند، چراکه زیرساخت‌های توزیع گاز فراهم است اما توزیع مازوت نیازمند ناوگان و هزینه‌بر است و مشکلات عدیده‌ای دارد. چهرگانی گفت: مدیران و مسئولان حوزه انرژی در هفته‌های اخیر مرتب از کمبود منابع گاز کشور سخن گفته‌اند. در حال حاضر توازن میان تولید و مصرف گاز کشور برقرار نیست، این در حالی است که هنوز در ابتدای روزهای سرد سال قرار داریم؛ بنابراین

به سوخت مازوت در صنایع سیمانی نسبت داد، زیرا فرآیند تولید سیمان به‌گونه‌ای است که عمده آلودگی موجود در مازوت را جذب و بی‌اثر می‌کند. چهرگانی گفت: خطوط تولید صنایع سیمانی کشور عمدتاً بر پایه مصرف گاز به‌عنوان سوخت اصلی، طراحی شده‌اند. واحدهای تولید سیمان مجهز به انواع فیلترها هستند که مانع ورود آلودگی به هوا می‌شوند، اما در تغییر سوخت صنایع به‌طور مثال اگر گازهای اکسید گوگرد ناشی از سولفور موجود در مازوت ایجاد شود، این فیلترها کارایی زیادی نخواهند داشت. این فعال صنعت سیمان گفت: ایران در رده کشورهای با بیشترین ذخایر گازی قرار دارد و در طول سال‌های گذشته سرمایه‌گذاری قابل توجهی برای راه‌اندازی تاسیسات و ایجاد خطوط لوله گاز در کشور صرف شده است. هم‌زمان عموم صنایع کشور نیز برای تغییر سوخت خود هزینه قابل توجهی را متحمل

حسین چهرگانی، فعال صنعت سیمان در گفت‌وگو با ماهیان اظهار کرد: محدودیت گاز صنایع سیمان از اواخر آبان آغاز شد و در حال حاضر اغلب صنایع سیمانی کشور برای تداوم فعالیت و تولید خود از مازوت به‌عنوان سوخت جایگزین استفاده می‌کنند. وی در پاسخ به سوالاتی مبنی بر تغییر این سوخت و تاثیر آن بر آلودگی هوا گفت: از گاز به‌عنوان سوخت پاک یاد می‌شود. تفاوت چشمگیری میان احتراق مازوت و گاز وجود دارد. در ترکیب مازوت عناصر آلاینده‌های همچون سولفور وجود دارد که طی فرآیند احتراق به‌شکل SOX منتشر می‌شود، به همین دلیل سوخت مازوت به‌ممنزله ورود گازهای گلخانه‌ای بیشتری به هوا است. براساس آنچه گفته شد باید اذعان کرد میزان آلودگی مازوت در قیاس با گاز به‌مراتب بیشتر است. البته آلودگی شهرهای بزرگ کشور از دلایل متعددی نشأت می‌گیرد و نمی‌توان این آلودگی را تنها

علی‌اکبر الوندیان، دبیر انجمن کارفرمایان صنعت سیمان در گفت‌وگو با ماهیان اظهار کرد: محدودیت در تامین گاز صنایع سیمان کشور از آبان آغاز شده و به‌صورت پلکانی در ۳ مرحله تشدید شده است. میزان مصرف گاز صنایع سیمان کشور روزانه ۲۷ میلیون مترمکعب برآورد می‌شود، اما در حال حاضر تنها ۶ میلیون مترمکعب گاز در اختیار واحدهای سیمانی کشور قرار می‌گیرد. این فعال صنعت سیمان گفت: باتوجه به محدودیت گاز، صنایع سیمان کشور برای تداوم فعالیت خود از مازوت به‌عنوان سوخت جایگزین استفاده می‌کنند. البته سازمان حفاظت محیط‌زیست مجوز استفاده از مازوت به‌عنوان سوخت جایگزین را به واحدهایی که در نزدیکی شهرها قرار دارند،

خطوط تولید صنایع سیمان کشور بر اساس مصرف گاز به‌عنوان سوخت اصلی، طراحی شده‌اند.

واحدهای تولید سیمان مجهز به انواع فیلتر هستند که مانع ورود آلودگی به هوا می‌شوند، اما در تغییر سوخت صنایع، عملاً کار آبی این فیلترها کاسته می‌شود

می‌کنند در فواصل دوری از شهرها قرار دارند و با مجوز سازمان حفاظت محیط زیست مازوت مصرف می‌کنند. وی گفت: شرکت‌های سیمانی برای تامین مازوت از شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران با مشکلات زیادی مواجهند. درباره تامین مازوت نیروگاه‌ها در اولویت قرار دارند و متأسفانه در موارد متعددی مازوت موردنیاز برخی واحدهای سیمانی از انبارهای نفت سایر استان‌ها تحویل داده می‌شود. به‌عنوان مثال کارخانه سیمانی که در شرق کشور قرار دارد برای تحویل مازوت به انبار نفت شهری در استان تهران هدایت می‌شود، این در حالی است که حمل مازوت از فاصله‌های طولانی هزینه قابل توجهی را به این صنعتگران تحمیل می‌کند

نمی‌دهد؛ از همین رو اولویت نخست برای تامین گاز صنایع سیمانی کشور به واحدهایی اختصاص دارد که در نزدیکی شهرها قرار دارند. به این ترتیب امکان تداوم تولید برای این کارخانه‌ها به مقدار محدود فراهم است. این تصمیم با هدف کنترل آلودگی ناشی از سوخت مازوت اتخاذ شده و بدیهی است چنانچه گاز موردنیاز این واحدها به‌طور کامل تامین نشود، ناچار خواهند بود از ظرفیت تولید خود بکاهند. الوندیان گفت: درباره افزایش آلودگی هوای شهرها در روزهای اخیر صنایع سیمانی نقشی ندارند، زیرا کارخانه‌های سیمان نزدیک شهرها با ظرفیت محدود، آن هم با استفاده از گاز در حال تولید هستند و مازوت مصرف نمی‌کنند و کارخانه‌هایی که مازوت مصرف

بهدار احرامیان، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با ماهیان اظهار کرد: در طول سال‌های اخیر روند تامین انرژی فعالان صنعت فولاد با چالش و محدودیت‌های جدی روبه‌رو شده و امسال نیز با شروع روزهای سرد سال عملاً این محدودیت‌ها برای صنایع فولادی کشور آغاز شده است. در چنین شرایطی بسیاری از تولیدکنندگان در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد ناچار به محدود کردن تولید خود هستند. وی افزود: ایجاد محدودیت در تامین گاز واحدهای احیای مستقیم عملاً به‌ممنزله توقف تولید در این بخش است؛ کما اینکه در هفته‌های اخیر میزان تولید آهن‌اسفنجی در کشور به‌شدت محدود شده است.

بهدار احرامیان، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با ماهیان اظهار کرد: در طول سال‌های اخیر روند تامین انرژی فعالان صنعت فولاد با چالش و محدودیت‌های جدی روبه‌رو شده و امسال نیز با شروع روزهای سرد سال عملاً این محدودیت‌ها برای صنایع فولادی کشور آغاز شده است. در چنین شرایطی بسیاری از تولیدکنندگان در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد ناچار به محدود کردن تولید خود هستند. وی افزود: ایجاد محدودیت در تامین گاز واحدهای احیای مستقیم عملاً به‌ممنزله توقف تولید در این بخش است؛ کما اینکه در هفته‌های اخیر میزان تولید آهن‌اسفنجی در کشور به‌شدت محدود شده است.

سخن پایانی

گاز به‌عنوان سوخت اصلی بسیاری از صنایع فولاد، سیمان، پتروشیمی و حتی نیروگاه‌های تولید برق مصرف می‌شود. همچنین این سوخت در کشور ما در مصارف خانگی نیز کاربرد دارد؛ بر همین اساس در ماه‌های سرد سال با افزایش مصرف گاز در بخش خانگی، مشکلاتی در تامین سوخت صنایع پدید می‌آید. این چالش در صنایع مختلف بسته به میزان مصرف آنها به شکل‌های مختلف بروز می‌یابد و لطامتی را به تولید تحمیل می‌کند. ناآرزی تولید و مصرف گاز کشور در سال جاری به قدری شدت گرفته که از هفته پیش احتمال بروز محدودیت در تامین برق صنایع به‌دلیل کاهش تولید برق توسط نیروگاه‌ها نیز قوت گرفته است. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که سوخت ارزان، یکی از مشوق‌های اصلی توسعه صنعتی کشور در سال‌های گذشته بوده است؛ به‌گونه‌ای که بسیاری از صنایع پر مصرف در این سال‌ها بر پایه بهره‌مندی از سوخت ارزان احداث شده و توسعه یافته‌اند. با این وجود، همین سوخت ارزان در طول سال‌های گذشته مانع بهره‌وری کافی مصرف انرژی در صنایع شده است. علاوه بر این، با فروش ارزان انرژی، عملاً شرایط مناسب برای توسعه و بازسازی زیرساخت انرژی در کشور مهیا نشده است. این نقص عملکرد حاکم‌گرایان صنعتگران را گرفته و فرآیند جداسازی آنها را تحت تاثیر منفی قرار داده است. برای مقابله با شرایط یادشده، اصلاح الگوی مصرف در حوزه‌های گوناگون و ارتقای سرمایه‌گذاری در بخش انرژی ضروری به‌نظر می‌رسد.

افت تولید فولاد جدی است

قابل توجهی به کوره‌های ذوب و تجهیزات صنایع فولادی کشور تحمیل می‌شود. احرامیان در پاسخ به سوالاتی مبنی بر اثرگذاری این محدودیت در قیمت محصولات فولادی گفت: با وجود آنکه قیمت تمام‌شده تولید فولاد تحت تاثیر شرایط یادشده افزایش می‌یابد، نوسانات چشمگیری در بازار فولاد کشور شکل نخواهد گرفت، زیرا از یک سو میزان تولید در اغلب حلقه‌های این زنجیره، به‌ویژه در بخش محصولات طولی فولاد به‌مراتب بالاتر و دیات مسئول تامین زیرساخت‌های موردنیاز برای بهره‌مندی از این ذخایر انرژی در کشور است؛ بنابراین اصلاح فرآیند تامین انرژی صنایع ضروری به‌نظر می‌رسد.

بهدار احرامیان، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با ماهیان اظهار کرد: در طول سال‌های اخیر روند تامین انرژی فعالان صنعت فولاد با چالش و محدودیت‌های جدی روبه‌رو شده و امسال نیز با شروع روزهای سرد سال عملاً این محدودیت‌ها برای صنایع فولادی کشور آغاز شده است. در چنین شرایطی بسیاری از تولیدکنندگان در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد ناچار به محدود کردن تولید خود هستند. وی افزود: ایجاد محدودیت در تامین گاز واحدهای احیای مستقیم عملاً به‌ممنزله توقف تولید در این بخش است؛ کما اینکه در هفته‌های اخیر میزان تولید آهن‌اسفنجی در کشور به‌شدت محدود شده است.

فوت ۵ شهروند زنجانی در اثر ابتلا به آنفلوآنزا

مواقع با بروز حالت تهوع و اسهال و استفراغ است. معاون بهداشت دانشگاه علوم پزشکی زنجان با اشاره به لزوم رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی، توصیه کرد: شهروندان در راستای پیشگیری از ابتلا به آنفلوآنزا و همچنین بیماری کرونا استفاده از ماسک و شست‌وشوی مداوم دست‌ها را فراموش

معاون بهداشت دانشگاه علوم پزشکی زنجان با اشاره به لزوم رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی، توصیه کرد: شهروندان در راستای پیشگیری از ابتلا به آنفلوآنزا و همچنین بیماری کرونا استفاده از ماسک و شست‌وشوی مداوم دست‌ها را فراموش

معاون بهداشت دانشگاه علوم پزشکی زنجان گفت: با یکم مهر تا ۱۹ آذر سال جاری، تعداد کل موارد مثبت آنفلوآنزا در استان زنجان ۸۹ مورد بوده است که از این تعداد ۵ نفر منجر به فوت شدند. مشهود تقی‌لو با بیان اینکه از یکم مهرماه سال جاری تا ۱۹ آذرماه، ۳۴۰ نمونه مورد مشکوک ابتلا به آنفلوآنزا

معاون بهداشت دانشگاه علوم پزشکی زنجان گفت: با یکم مهر تا ۱۹ آذر سال جاری، تعداد کل موارد مثبت آنفلوآنزا در استان زنجان ۸۹ مورد بوده است که از این تعداد ۵ نفر منجر به فوت شدند. مشهود تقی‌لو با بیان اینکه از یکم مهرماه سال جاری تا ۱۹ آذرماه، ۳۴۰ نمونه مورد مشکوک ابتلا به آنفلوآنزا

دانش‌بنیان‌ها حمل‌ونقل عمومی را توسعه می‌دهند

سرمایه‌گذاری‌های کلان کشورها، روی صنعت حمل‌ونقل عمومی و توسعه فناوریانه این حوزه یک پیام مهم برای مدیران دولتی دارد؛ آن هم ضرورت توجه ویژه به این عرصه پرکاربرد و عمومی که جامعه با آن سروکار دارد. در همین راستا، تاکنون ۱۸ محصول و خدمت نوآورانه و فناوریانه در زمینه حمل‌ونقل موردحمایت قرار گرفته است. به‌گزارش معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، چند سالی است که صنعت حمل‌ونقل به‌طور جدی موردتوجه بسیاری از شرکت‌های بزرگ دنیا از جمله کمپانی‌های فعال در حوزه فناوری قرار گرفته و

کوچ دسته‌جمعی فناوران قوت می‌گیرد

مهاجرت، گزینه روی میز نخبگان

عکس: آیدآ فریدی

تاکنون موج خروج از کشور برای یک زندگی بهتر با امنیت شغلی و آرامش بیشتر نخبگان را در بر گرفته بود، اما امروز شاهد مهاجرت دسته‌جمعی نخبگان در قالب شرکت‌های دانش‌بنیانی هستیم

اروپا کم بود، امارات هم اضافه شد

بهره گرفت، برخی کشورها به‌ویژه کشورهای غربی برای سرفتن مغزهای ایرانی، برنامه‌ریزی‌های متعددی دارند و قوانین‌شان را سهل‌تر می‌کنند. برای مثال برخی کشورها از جمله فرانسه، ترجمه مدرک موقت و ریزنمرات وزارت علوم را برای پذیرش دانشجویان ایرانی کافی می‌دانند و نیازی به آزاد کردن مدرک اصلی نیست! به‌گفته قائم‌مقام بنیاد ملی نخبگان، ۲۷ درصد از رتبه‌های برتر کنکور و المپیادها از کشور مهاجرت می‌کنند. چنین آمار

کشورها و از سوی دیگر، دلیل قانع‌کننده‌ای را به فناوران برای ترک دیار داده است. اکنون چند سالی می‌شود که ترکیه و امارات هم به لیست مهاجران اضافه شده، این کشورها به‌دلیل کم بودن فاصله و سهولت در رفت‌وآمد می‌توانند گزینه مناسبی برای افرادی باشند که در ابتدای مسیر کارآفرینی قرار دارند. این در حالی است که می‌توان از ظرفیت دانش‌بنیانی یک کشور برای نگهداشت نیروی کارآمد و نخبه در داخل

نزدیک به یک دهه می‌شود که تب مهاجرت از کشور به آن سوی آب‌ها در میان فناوران و صاحبان فعالیت‌های استارت‌آپی در کشور قوت گرفته است. تاکنون موج خروج از کشور برای یک زندگی بهتر با امنیت شغلی و آرامش بیشتر نخبگان را در بر گرفته بود، اما امروز شاهد مهاجرت دسته‌جمعی نخبگان در قالب شرکت‌های دانش‌بنیانی هستیم. شرایط سخت دانش‌بنیان شدن و توسعه کسب‌وکارها در کشور از یک‌سو، چراج سبز

علی رحمانپور، مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان در زمینه اینترنت اشیا در گفت‌وگو با **سنت** گفت: یکی از مهم‌ترین پارامترهایی که باعث می‌شود افراد و صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان را به مهاجرت وادارد، صرفه‌های اقتصادی است که در آن سوی مرزها وجود دارد. گفتمی است، به‌طورمعمول شرایط بهتری برای شرکت‌های دانش‌بنیان به‌دلیل افت ارزش ریال وجود دارد و همین امر باعث می‌شود آنها را به مهاجرت ترغیب و این تفاوت ارزی باعث شده است که بخواهند از صفر شروع و سختی‌ها را تحمل کنند. از تفاوت ارزی

که بگذریم، بعد دیگری که دانش‌بنیان‌ها را ترغیب به مهاجرت می‌کند، کیفیت و رفاه اجتماعی موجود در کشورهای مقصد نسبت به ایران است. وی افزود: حمایت خاصی از سوی نهادهای دولتی وجود ندارد و حجم سرمایه‌گذاری که در یک سال گذشته روی شرکت‌های دانش‌بنیان انجام شده، قابل‌مقایسه و قانع‌کننده نیست و کاملاً متوقف شده است و از سوی دیگر ظرفیت بالایی دارند و به‌طبع در این حوزه افرادی که خواهان فعالیت هستند، گاه به این نتیجه می‌رسند که شاید در کشور کارآیی لازم را نداشته

رهایی از دردهای تسهیلاتی در جایی دیگر

باشند. حمایت‌هایی که در کشورهای توسعه‌یافته انجام می‌شود، بحث دیگری است که رهبران استارت‌آپ‌ها و دانش‌بنیان‌ها را به مهاجرت ترغیب می‌کنند. موضوع دیگر، مشکلات و اوضاع کلان کشور است و در کل، وقتی شرایط کشور برای اکوسیستم نوآوری مناسب نباشد، نمی‌توان در یک زیست گلخانه‌ای و متفاوت از دیگر بخش‌های کشور از آنها مراقبت کرد.

رحمان‌پور گفت: در زمینه اینترنت اشیا، بازار خوبی برای دانش‌بنیان‌ها وجود دارد و مهاجرت، بحث داغ نخبگان این حوزه است. افزون بر آن، تحریم‌ها باعث

شده که برخی شرکت‌های دانش‌بنیان، نتوانند با بدنه و ساختار داخلی خود به فعالیت بپردازند و مجبور هستند، برای توسعه کسب‌وکارشان بخشی از فعالیت خود را در قالب شرکت‌های فرامزی انجام دهند و ترجیح می‌دهند مجموعه خارجی ثبت کنند و برخی به‌دلیل رشد و پیشرفتی که شاهدش هستند، ترجیح می‌دهند شرکت پایه را آن شرکتی انتخاب کنند که در خارج از کشور تاسیس کرده‌اند.

در زمینه اینترنت اشیا بازار خوبی برای دانش‌بنیان‌ها وجود دارد و مهاجرت، بحث داغ نخبگان این حوزه است

در بستری واقعی به نقد بگذارند و ضعف‌های‌شان را شناسایی کنند تا علاوه بر افزایش مهارت و توانایی در راه‌اندازی یک کسب‌وکار، شانس موفقیت‌شان افزایش پیدا کند. **□ کار را به دانشگاه‌ها و دانش‌بنیان‌ها بسپارید** وی در انتها یادآور شد: به‌اعتقاد من، حل معضلات بزرگ کشور نظیر کم‌آبی، خشکسالی، فقر و بیکاری باید از مسیر دانشگاه‌ها و دانش‌بنیان‌ها بگذرد. اگر این مسائل در دانشگاه‌ها موضوع آموزش و پژوهش باشد و راه‌حل‌های موجود در فضای آکادمیک از سوی نخبگان

سخن پایانی

اگر فیلترینگ، انگیزه فعالان حوزه دیجیتال را برای مهاجرت تقویت کرده، بحران تأمین مواد اولیه هم موجب تقویت انگیزه کوچ صنعتگران از کشور شده است. افزایش شمار مهاجرت نخبگان و دانش‌بنیان‌ها برای کشور تبعات غیرقابل‌جبرانی دارد. افرادی که هزینه زیادی برای آموزش و یادگیری مهارت آنان شده تا در نهایت گره از کار کشور باز کنند، اما به‌دلیل برخی موانع، فرار را بر قرار ترجیح می‌دهند. برخی کارشناسان معتقدند می‌توان از استراتژی مهاجرت در راستای کاهش هزینه آموزش بهره گرفت؛ تجربه‌ای که بیشتر کشورهای شرقی دارند. وقتی نخبگان برای فعالیت در کشورهای توسعه‌یافته، راهی بازار کار آنان می‌شوند، باید ابتدا آموزش ببینند تا استانداردهای لازم را کسب کنند. این فرصتی را به کشور برای ایجاد زیرساخت‌های شغلی لازم را می‌دهد و می‌توان در نهایت زمینه مهاجرت معکوس را فراهم کرد، بنابراین می‌توان از مهاجرت به‌عنوان یک مسیر دوطرفه و حتی مثبت هم یاد کرد، اما به‌شرطی که شرایط را برای برگشت مهاجران نخبه و فنآور فراهم کنیم. از آنجایی که در سند راهبردی کشور در امور نخبگان از واژه «مهاجرت نخبگان» استفاده نشده و عبارت «خروج» به کار گرفته شده، باید گفت، خروج زمانی رخ می‌دهد که نخبه از چرخه خدمت به جامعه و اثرگذاری خارج شود؛ خواه داخل کشور باشد (خروج خاموش) یا خارج از کشور. صاحبان استعدادهای برتر و نخبگان، بیشتر با نیت کسب تخصص و بازگشت و خدمت به کشور یا با نیت اقامت در کشور مقصد و کار در آنجا، از کشور خارج می‌شوند. خروج نخبگان از کشور دربردارنده ۲ وجه متفاوت فرصت‌آمیز و تهدیدآمیز است، به‌نحوی که تسریع و تسهیل در مسیر نخبگی و همچنین توانمندسازی و امکان مشارکت اجتماع نخبگانی جزو وجه فرصت‌آمیز این موضوع تلقی می‌شود، اما از دیدگاه تهدیدآمیز، این پدیده سبب از دست رفتن اثرگذاری نخبه در جامعه و هدر رفتن سرمایه‌گذاری‌های کشور در توسعه اجتماع نخبگانی می‌شود.

شروع همه‌چیز از نقطه صفر

حبیب‌الله اسغری، رئیس جهاد دانشگاهی خواجه‌نصیرالدین طوسی

ممکن است مهاجرت در گام نخست برای اعضای یک شرکت دانش‌بنیان رضایت‌بخش باشد، اما افراد باید این را هم در نظر بگیرند که مهاجرت گروهی نخبگان در قالب یک کسب‌وکار، به‌معنای از دست رفتن دستاوردهایی است که تا پیش از این در داخل کشور به‌دست آورده بودند؛ نظیر بازار، ارتباطات حرفه‌ای و... که با ورود به دیگر کشورها به اجبار، بسیاری از فرآیندهای انجام‌شده را از نو بسازند، به‌عبارتی، همه‌چیز از صفر شروع می‌شود. عموم افراد باسابقه در اکوسیستم دانش‌بنیان، کمتر راغب می‌شوند تا در کشورهای دیگر از صفر شروع کنند، واژه‌ای که چند سالی برای پیشگیری از مهاجرت نخبگان در این زمینه مطرح می‌شود، نخبه خدم است؛ یعنی وقتی که جامعه و نظام آموزش عالی برچسبی به نام نخبه را روی شاگرد اول دانشگاه یا افراد با تراز علمی بالا می‌زند، این توقع هم ایجاد می‌شود که تمامی امکانات کشور باید متعلق به نخبگان باشد، اما آن روی دیگر سکه این است که جامعه نخبگانی هم باید نسبت به مملکت و مردم کشورشان احساس دین کنند و در قبال امکاناتی که دریافت می‌کنند، تعهد خدمت داشته باشند، در کل، جامعه موظف است نخبه خدم پرورش دهد، نه نخبه متوقع، اما نباید از وظایف حاکمان و دستگاه‌ها هم غافل شد که لازم است، شرایط مناسبی را برای این افراد فراهم کنند. به‌عبارت روشن‌تر، تعامل نخبگان با دستگاه‌های حکومتی باید دوطرفه و این خدمت‌رسانی در رفت‌وآمد باشد. ناگفته نماند موانع شکوفایی سر راه نخبگان بسیار زیاد است و حتی بسیاری از آنها توقع پایینی دارند و با اندک تسهیلاتی، خواهان توسعه کشور و خدمت‌رسانی هستند، در حالی که همان توقع کم هم در بسیاری مواقع مرتفع نمی‌شود.

یکی دیگر از دلایلی که باعث می‌شود، نخبگان و شرکت‌های دانش‌بنیان به فکر مهاجرت بیفتند، این است که تفاوت در نگرش و فکر باعث می‌شود که این ۲ قشر، حرف یکدیگر را نفهمند. اگر مسئولان اجازه بدهند که این نسل پرشگر، تفکرات متفاوت خود را پرورش و عملیاتی کنند، شاهد اتفاقات خوشایندی خواهیم شد، در واقع، مسئولان باید پذیرای نگرش متفاوت آنها نسبت به جامعه باشند و نباید این تفاوت در نگرش را به‌پای زیادخواهی بگذارند. آنها انتظار دارند مسیر هموارتری در مسیر رشد و توسعه کسب‌وکارشان داشته باشند. اینکه بسیاری از شرکت‌های دانش‌بنیان از بی‌عدالتی‌های خدمات‌رسانی صحبت می‌کنند، علت دیگری است که موجب شده کشوری جز ایران را برای فعالیت انتخاب کنند. عموم تفاوت میان دریافت خدمات و تسهیلات در شرکت‌های دانش‌بنیان، زنگ خطری برای گسترش مهاجرت این افراد به حساب می‌آید. نخبگان و مسئولان باید نسبت به یکدیگر احساس مسئولیت داشته باشند. نکته بعدی که منجر به مهاجرت نخبگان می‌شود، نگرش رسوخ‌یافته فرهنگی در امر سبک زندگی است که به‌طورعموم با تجمل‌گرایی آمیخته و در اصل باعث شده، بیشتر نخبگان، آن سوی مرزها را برای خود بهشتی برین ببینند. اینکه اگر تجملات در زندگی افراد نداشته باشد، بدبخت تلقی می‌شوند، نگرشی است که افراد تنها با اهداف مالی به کار و فعالیت بپردازند. مورد دیگری که اهمیت دارد، این است که باید تغییر نگرش در تفکر جامعه نخبگانی به‌وجود بیاید، برای مثال، باید از نگرش کسب‌وکار به‌سمت کار و کسب برویم؛ به این معنا که ماهیت فعالیت و کار، راجح‌تر از در آمد باشد، به‌عبارت دیگر، نخبگان نباید تنها با هدف ارتقای طبقه اقتصادی به کار و فعالیت بپردازند، چرا که در این شرایط تنها خود را ارتقا داده‌اند، اما اگر نگرش کار و کسبی داشته باشند، نه‌تنها سبب ارتقای خود، بلکه موجب توسعه سبک زندگی و ارتقای آحاد جامعه می‌شوند.

ناگفته نماند که نخبگان بین مردم اعتبار و آبرو دارند و معمولاً مردم تحت‌تأثیر نخبگان قرار دارند؛ اما سیاسیون و جریان‌های فکری و مدیریتی از نخبگان به‌عنوان نزدیکان استفاده می‌کنند و بعد از اینکه به هدف‌شان رسیدند، روابط قومی، قبیله‌ای و دیگر حامیان را وارد کار می‌کنند و جایگاه‌های اداری و اجتماعی را به کسانی واگذار می‌کنند که مقاصد سیاسی، جناحی و انتخاباتی‌شان را بهتر اجرایی کنند و قشر نخبه را فراموش می‌کنند و این خود می‌تواند دلیل رفتن بدون بازگشت نخبگان از کشور باشد.

نقدینگی، آفت
پنهان اقتصادمر تفسی الله‌داد
اقتصاددان

در محافل اقتصادی مدت‌هاست که سخن از حذف ۴ صفر از پول ملی در میان است تا شاید این راهکار بتواند جلوی افزایش تورم و انتظارات تورمی را بگیرد. زمان کنونی بهترین فرصت دولت برای انجام این جراحی بزرگ است. مالیات، اصلاح نظام بانکی، حذف یارانه نقدی، اصلاح نرخ سوخت و انرژی، اصلاح نظام گمرکی، اصلاح نظام ارزی، خصوصی‌سازی و... از مواردی است که دولت به‌جهد به دنبال اجرای آنهاست، اما به‌نظر می‌رسد مادامی که برای کنترل نقدینگی کشور فکر و از ریشه این معضل ویرانگر مرتفع نشود، حجم بالای نقدینگی همچون آفتی ویرانگر ریشه‌های اصلاحات اقتصادی را سست خواهد کرد. تورم، نقدینگی و نرخ ارز زنجیروار به‌هم پیوسته‌اند و اگر تورم و نقدینگی کنترل نشوند، نرخ ارز و کالاها کنترل نمی‌شود؛ بنابراین برای درمان دردهای اقتصاد باید این سه عامل موثر همیشه به‌شکل یک بسته دیده شوند.

حال مسئله این است که بخشی از مسائل کشور اقتصادی هستند و با رویکرد اقتصادی باید آنها را دسته‌بندی کرد، اما برخی دیگر از مسائل سیاسی و ناشی از انتظارات هستند که به انتظارات تورمی منجر می‌شوند. بنابراین مسائل سیاسی تأثیر زیادی در بحث‌های اقتصادی دارند، به همین خاطر، مسئولان سیاسی باید برای تصمیمات خود با مسئولان اقتصادی هماهنگ شوند؛ کما اینکه موضوعات اقتصادی نیز در مسائل سیاسی تأثیرگذاری دارند و ضروری است رویکردهای مختلف این دو به یکدیگر ارزیابی شود. تورمی که اکنون سراسر اقتصاد کشور را در بر گرفته ناشی از بی‌تدبیری مسئولان بانکی است. در حال حاضر مشکل این است که به‌ازای تولید نقدینگی که توسط بانک‌ها یا به‌دلیل استقراض دولت از بانک مرکزی انجام می‌شود، سرمایه‌گذاری و تولید شکل نمی‌گیرد. نقدینگی به ذات چیز بدی نیست و همیشه افزایش نقدینگی برابر با افزایش تورم نیست. این شاخص می‌تواند باعث چرخش خیر اقتصاد و رونق تولید شود؛ به‌شرط اینکه به اندازه‌ای که نقدینگی در اقتصاد وجود دارد، رشد تولید صورت گیرد؛ یعنی به ازای ریالی که تولید می‌شود کالا در دسترس باشد. از آنجایی که بیشتر دارایی‌های دولت راکد و طرح‌های نیمه‌تمام آن استهلاک‌پذیر است، باید دولت خود را از شر این وضعیت خلاص کند تا هم منابع در دسترس دولت در جهت بودجه عمومی و عمرانی مدیریت شود و هم از افزایش تورم جلوگیری شود. راهکار دیگر دولت برای کنترل نقدینگی فروش اوراق قرضه است. دولت از طریق فروش اوراق می‌تواند جذب سرمایه کند و این سرمایه را به‌طور مستقیم به تولید تزریق کند. کوچک‌سازی دولت به‌عنوان سومین راه برای کنترل نقدینگی مدنظر دولت‌ها بوده اما تاکنون هیچ اقدام موثری در این راستا صورت نگرفته است. کوچک شدن دولت و صرفه‌جویی شرکت‌های دولتی که نزدیک ۱۴۸۰ میلیارد تومان ردیف بودجه دارند از یک سو و افزایش بهره‌وری شرکت‌ها و سازمان‌ها از سوی دیگر، می‌تواند کشور را از گرداب نقدینگی و تورم نجات دهد که همه اینها مستلزم نظام مدیریتی پویا، توانمند و شایسته‌محور است. همچنین کنترل ترازنامه بانکی از وظایف مهم بانک مرکزی در سال‌های آتی است که می‌تواند یکی از زمینه‌های کاهش نقدینگی را به‌وجود آورد و مسیر کاهش تورم و کسری بودجه را هموارتر سازد. البته این اقدامات به‌تنهایی کارکرد خاصی ندارند و تنها ریسک انفجار نقدینگی در سال‌های آینده را به تعویق می‌انند.

برای جلوگیری از وقوع این اتفاق باید نقدینگی جمع شده صرف کمک به بهبود پیشران‌های اقتصاد شود تا بتوان از این طریق جلوی ضررهای بزرگ شدن حجم اسمی اقتصاد «نقدینگی کل» را گرفت. براساس آنچه گفته شد مهم‌ترین مطالبه در حوزه اقتصاد به‌ویژه برای کنترل نقدینگی باتوجه به نقشی که این شاخص می‌تواند در کاهش تورم داشته باشد، برنامه‌ریزی برای هزینه‌کردهای منطقی و بهینه، جلوگیری از اعطای بی‌رویه اعتبارات و نظارت مستقیم بر عملکرد بانک‌ها و توجه ویژه به مسئله تولید و بهبود زیرساخت‌های آن برای حرکت قطار اقتصاد و به‌تبع آن، افزایش اشتغال است.

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

کارشناس مسائل اقتصادی در گفت‌وگو با سمن: بررسی کرد

نقش بانک‌ها در خلق نقدینگی

افزایش نقدینگی کل در طول ۴ دهه گذشته موضوعی است که همواره مورد توجه اقتصاددان‌ها بوده و طی سال‌های اخیر اهمیت بیشتری پیدا کرده است. در طول یک سال گذشته بانک مرکزی برای آنکه جلوی افزایش نقدینگی را بگیرد به بانک‌ها فشار می‌آورد اجازه ندهند ترازنامه از یک حدی بیشتر رشد کند.

دولت پایه پولی را افزایش داد، اما به بانک‌ها تکلیف می‌کند، ترازنامه‌شان رشد نکند. حالا اینکه با حجم پایه

افزایش نقدینگی کل در طول ۴ دهه گذشته موضوعی است که همواره مورد توجه اقتصاددان‌ها بوده و طی سال‌های اخیر اهمیت بیشتری پیدا کرده است. در طول یک سال گذشته بانک مرکزی برای آنکه جلوی افزایش نقدینگی را بگیرد به بانک‌ها فشار می‌آورد اجازه ندهند ترازنامه از یک حدی بیشتر رشد کند.

دولت پایه پولی را افزایش داد، اما به بانک‌ها تکلیف می‌کند، ترازنامه‌شان رشد نکند. حالا اینکه با حجم پایه

افزایش نقدینگی کل در طول ۴ دهه گذشته موضوعی است که همواره مورد توجه اقتصاددان‌ها بوده و طی سال‌های اخیر اهمیت بیشتری پیدا کرده است. در طول یک سال گذشته بانک مرکزی برای آنکه جلوی افزایش نقدینگی را بگیرد به بانک‌ها فشار می‌آورد اجازه ندهند ترازنامه از یک حدی بیشتر رشد کند.

دولت پایه پولی را افزایش داد، اما به بانک‌ها تکلیف می‌کند، ترازنامه‌شان رشد نکند. حالا اینکه با حجم پایه

پولی افزوده شده توسط دولت، بانک‌ها چگونه می‌توانند رشد ترازنامه را محدود کنند، از یک طرف بانک مرکزی به بانک‌ها اجازه افزایش رشد بیش از حد ترازنامه را نمی‌دهد و از طرف دیگر بانک‌ها را مجبور می‌کند تسهیلات تکلیفی را پرداخت کنند.

برای پرداخت این تسهیلات تکلیفی هم برای بانک‌ها تامین مالی انجام می‌دهد و پول تزریق می‌کند که این پول یا از محل «خلق پول» تامین می‌شود یا دولت دست در جیب شرکت‌های دولتی می‌کند. به اعتقاد احمد

ترازنامه یعنی بدهی بانک‌ها افزایش پیدا می‌کند؛ بنابراین شاید بتوان گفت عامل به‌وجود آمدن وضعیت کنونی در اقتصاد ما به نوع قانون‌گذاری‌های مجلس نیز برمی‌گردد.

همه این موارد که بیشتر ناشی از عدم استقلال بانک مرکزی است سبب شده رشد بالای نقدینگی را در اقتصادمان تجربه کنیم.

در حال حاضر دولت مدعی است بانک مرکزی استقراض نکرده است؛ پس چگونه می‌تواند در خلق پول دخیل باشد؟

افزایش نقدینگی کل بیش از ۴ دهه است که اقتصاد ایران را درگیر کرده است. دولت در دهه نخست انقلاب به‌صورت مستقیم از بانک مرکزی استقراض می‌کرد. در دوران پس از جنگ جلوی استقراض مستقیم دولت از بانک مرکزی شد، اما دولت برای اینکه به منابع بانک مرکزی دست‌اندازی کند، از طریق تبصره‌های تکلیفی که در قوانین بودجه قرار می‌داد، بانک‌ها را مکلف به پرداخت تسهیلاتی به بخش‌های مدنظر خودش می‌کرد.

این تسهیلات گاهی مشمول یارانه هم می‌شد و نرخ سود آنها پایین‌تر از نرخ جاری زمان خودش بود. علاوه بر این تسهیلات یادشده به‌نوعی در مسیری قرار می‌گرفت که نمایندگان مجلس یا دولتمردان می‌خواستند، پرداخت شود. عمده این تسهیلات بازپرداخت نمی‌شد و به معوقات بانکی و تسهیلات مشکوک‌الوصول تبدیل می‌شد.

در یک سال اخیر هم وضع به روال گذشته است. دولت به‌طور مستقیم از بانک مرکزی استقراض نکرده، اما از طریق تبصره‌های تکلیفی به بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات فشار می‌آورد. در نهایت این تکالیف منجر به خلق پول و افزایش نقدینگی شده است؛ بنابراین دولت به‌طور غیرمستقیم در خلق پول دخیل شده است.

به‌نظر شما چگونه می‌توان جلوی خلق پول توسط شبکه بانکی به‌ویژه بانک مرکزی را گرفت؟

اصولاً تسهیلات تکلیفی تحت تأثیر لایه‌های حاکمیت پرداخت و موجب شده در نهایت بانک‌ها با کسری نقدینگی مواجه شوند و به منابع بانک مرکزی روی بیاورند تا بتوانند پاسخگوی تعهدات‌شان به سپرده‌گذاران باشند؛ بنابراین اگر از حجم تسهیلات تکلیفی کاسته شود، بانک‌های تجاری هم کمتر دست به دامن بانک مرکزی خواهند شد.

تنها عامل محدودکننده که می‌توانست جلوی خلق پول را بگیرد، اعمال محدودیت ارانه خط اعتباری به بانک‌ها از سوی بانک مرکزی و جلوگیری از اضافه‌برداشت بانک‌ها بوده که

یزدان پناه، اقتصاددان و استاد دانشگاه به‌دلیل غیرمستقل بودن

بانک مرکزی نقدینگی انباشته شده در بانک‌ها صرف فعالیت‌های توام با رانت شده و تولیدکنندگان بهره‌ای از آن ندارند. گفت‌وگو با این استاد دانشگاه و اقتصاددان اصلی‌ترین چالش نظام بانکی که همانا خلق پول و افزایش «نقدینگی کل» است را مورد بررسی قرار داده است.

بانک مرکزی نقدینگی انباشته شده در بانک‌ها صرف فعالیت‌های توام با رانت شده و تولیدکنندگان بهره‌ای از آن ندارند. گفت‌وگو با این استاد دانشگاه و اقتصاددان اصلی‌ترین چالش نظام بانکی که همانا خلق پول و افزایش «نقدینگی کل» است را مورد بررسی قرار داده است.

در یک سال اخیر دولت به‌طور مستقیم از بانک مرکزی استقراض نکرده، اما از طریق تبصره‌های تکلیفی به بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات فشار می‌آورد

می‌روند، دارای توان مالی بالایی هستند، زیرا همه‌کس توان حضور در این بازار را ندارد؛ بنابراین بانک‌ها به‌دلیل قدرت بالای‌شان احتمالاً از طریق شرکت‌ها یا عوامل‌شان یکی از طرف‌های حضور در این بازارهای اولیه هستند، در حالی که برای ورود به این بازار نیاز به نقدینگی ندارند، چراکه خودشان منبع خلق پول هستند. در این شرایط هر چه تفاوت نرخ یک کالا در بازار اولیه و بازار آزاد بیشتر باشد بانک‌ها با گزینه بیشتری به این بازارها ورود می‌کنند؛ در نتیجه خلق پول بیشتری هم توسط بانک‌های تجاری صورت می‌گیرد. به ازای خلق پول انجام‌شده رشد نقدینگی اتفاق می‌افتد و این رشد در قالب تورم همچون غده سرطانی کل جامعه، به‌ویژه اقشار کم‌برخوردار را درگیر می‌کند. بر این اساس، نقدینگی که خلق می‌شود به سمت تولید نمی‌رود، بلکه به سمت استفاده از فرصت‌های رانتی تمایل پیدا می‌کند که براساس مداخلات دولت‌ها ایجاد شده است.

در شرایط کنونی که مطابق گفته شما بانک‌ها خودشان عامل افزایش نقدینگی هستند، پیشنهاد شما برای کنترل نقدینگی چیست تا اقشار آسیب‌پذیر کمتر زیر بار تورم کمر خم کنند؟

در حال حاضر مشکل اینجاست که کشور ما به‌دلیل اعمال تحریم‌ها دچار کمبود شدید منابع مالی است. دولت منابع ارزی در اختیار ندارد تا بتواند با تزریق ارز همه مشکلات اقتصاد کشور را حل و بازار عرضه و تقاضا را کنترل کند. از سوی دیگر کنترل بازار با ابزارهای قدیمی هم جوابگو نیست و بانک‌ها نیز به بنگاهداری برای سود بیشتر روی آورده‌اند.

برای کنترل نقدینگی باید ابتدا جلوی اضافه‌برداشت‌ها و خطوط اعتباری گرفته شود تا بانک‌ها نتوانند به‌راحتی در پایان روز کاری تا منابع بانک مرکزی برداشت کنند. همچنین مطابق آنچه در تمام دنیا مرسوم است باید تضمینی برای بازپرداخت خطوط اعتباری و اضافه‌برداشت‌ها بانک در نظر گرفته شود.

در حال حاضر بانک‌ها وثیقه‌هایی نزد بانک مرکزی دارند و مایلند چنین وثیقه‌هایی را برای دریافت خطوط اعتباری ارائه دهند، اما وثیقه آنها ارزشی ندارد؛ بنابراین باید لیستی از وثیقه‌های قابل‌قبول تهیه شود و مبنایی برای دریافت خطوط اعتباری بانک‌ها از بانک مرکزی قرار گیرد.

همواره عوامل سیاسی و عدم استقلال بانک مرکزی مانع جدی برای انجام آن بوده است. به گفته شما رشد نقدینگی به‌نوعی ناشی از عدم استقلال بانک مرکزی از بدنه دولت است؛ در صورت حرکت بانک مرکزی به سمت استقلال آیا می‌توان امیدوار بود جلوی افزایش بی‌رویه نقدینگی گرفته شود؟

اگر به ترکیب سهامداران بانک خوب دقت کنیم، درمی‌یابیم عمده سهامداران بانک‌ها از بدنه حاکمیت هستند؛ بنابراین با توجه به موازنه قدرت بین جناح‌های سیاسی در نهایت عدم استقلال بانک مرکزی سبب می‌شود این نهاد تسلیم فشارها شود؛ از همین رو نمی‌تواند وظیفه وضع مقررات احتیاطی و نظارت بر بانک‌ها را به‌درستی انجام دهد. در واقع در کشور ما به‌نوعی می‌توان گفت رشد نقدینگی ناشی از عدم استقلال بانک مرکزی و فقدان مدیریت حرفه‌ای در بانک‌ها بوده است؛ بنابراین اگر فکری برای وضعیت کنونی نقدینگی نشود این بحران می‌تواند نتایج نامطلوبی به همراه داشته باشد که تبعات سیاسی و اجتماعی خواهد داشت. بحران کنونی افزایش نقدینگی خودش را در بخش تورم نشان داده است. بحران اقتصادی گسترده به‌دنبال خودش مشکلات اجتماعی می‌آورد که این وضعیت می‌تواند به تحولات سیاسی بینجامد؛ بنابراین باید هر چه زودتر قانون اصلاح ساختار بانک مرکزی تصویب شود تا در سایه استقلال بانک مرکزی از هرم قدرت، این نهاد به نقش نظارتی خود توجه کند و جلوی رشد نقدینگی را بگیرد.

طبق گفته‌های شما افزایش نقدینگی در بلندمدت آسیب‌زا است. این آسیب در کدام بخش‌های اقتصاد ملموس‌تر است؟

معضل اصلی اقتصاد ما مداخله دولت در نظام قیمت‌گذاری است که باعث شده یک نرخ رسمی داشته باشیم و یک نرخ بازار. مردم عادی خریدشان را براساس نرخ بازار انجام می‌دهند.

کالاها در بازار اولیه (رسمی) عرضه می‌شوند و کسانی که نتوانند در بازار اولیه کالا را به نرخ رسمی تهیه کنند و به نرخ بالاتر در بازار آزاد بفرروشند به درآمد بسیار بالایی دست پیدا می‌کنند. به‌طورمعمول کسانی که برای خرید به بازار اولیه کالا که همان بازار عمده‌فروشی است

سوخت هیج واحد صنعتی قطع نخواهد شد

وزیر نفت با اشاره به سفر هیات چینی به تهران که به ریاست معاون نخست وزیر این کشور انجام شد، اظهار کرد: در جریان این سفر توافقنامه و تفاهمنامه‌های خوبی با چین در خصوص توسعه میدان نفتی و گازی و میداین مشترک انجام شد. به گزارش ایرنا، جواد اوجی با بیان اینکه در فصل زمستان سوخت هیچ واحد صنعتی را قطع نخواهیم کرد، گفت: با توجه به فصل سرما و یخبندان در بیشتر استان تلاش دولت این است تا زمستان بدون چالش را پشت

سر بگذارد و از این رو از همه درخواست داریم تا الگوی مصرف را رعایت کنند. اوجی با یادآوری اینکه تعرفه مشترکان پرمصرف گاز از ۱۶ آذر افزایش یافته است، اظهار کرد: اما تعرفه پله‌های یک تا سوم مشترکانی که الگوی مصرف را رعایت کردند افزایش نمی‌یابد. وی ادامه داد: اقدامات خوبی انجام شده تا امسال زمستان بدون چالش به ویژه در بخش خانگی داشته باشیم. وزیر نفت گفت: ۱۲ پله برای تعرفه گاز در نظر گرفتیم که پله‌های

بررسی مصرف گاز در فصل سرما

مصرف کنندگان خانگی یارانه پنهان می‌گیرند

عسکری

شرکت ملی گاز ایران در حالی برای رویارویی با فصول سرد سال آماده می‌شود که براساس پیش‌بینی‌ها، ناترازی تولید و مصرف گاز که چندی است وزارت نفت را با چالش‌های جدی در تامین سوخت زمستانی به‌ویژه در بخش‌های صنعتی و نیروگاه‌ها مواجه کرده، امسال نیز با شکاف بیشتری روبه‌رو خواهد شد. براساس آمار در فصل سرد سال، مصرف خانگی از روزانه ۲۵۰ میلیون مترمکعب به ۶۵۰ میلیون مترمکعب افزایش پیدا می‌کند و این موضوع باعث می‌شود، بیش از ۲۰۰ میلیون مترمکعب در روز ناترازی داشته باشیم. درحال حاضر ایران سومین کشور تولیدکننده گاز در جهان و دومین کشور از حیث ذخایر است. مصرف گاز در ایران به اندازه ۲ برابر اتحادیه اروپا است. این آمار حکایت از بروز مشکلاتی دارد که برای رفع آنها راهی جز بهینه‌سازی مصرف انرژی و اصلاح مدیریت نداریم. **سازمان** در گفت‌وگو با کارشناسان به آمار تولید و مصرف گاز پرداخته و مشکلات ناترازی گاز در ایران را بررسی کرده است.

مدیریت مصرف گاز با تعرفه‌گذاری پلکانی

حداکثری یارانه‌ها، حدود ۴ تا ۵ برابر مشترکان عادی نیز مصرف دارند که همین موضوع سبب شده است بخش بزرگی از ناترازی گاز بر دوش همین عده کم، اما پرمصرف جامعه باشد. بنابراین، بهترین سیاست در مقابله با این افراد استفاده از مکانیسم و اصلاحات قیمتی بدون فشار به ۸۹ درصد مردم است. سیاست تعرفه‌گذاری پلکانی موثر مشترکان پرمصرف به‌طوردقیق همان مدلی است که موجب خواهد شد

که این افراد به‌سمت اصلاح رویه بروند. فاز اول این مدل تعرفه‌گذاری موثر و پلکانی، در آذر ۱۴۰۰ بعد از روی کار آمدن دولت سیزدهم اجرایی شد که نتیجه آن تنها با اجرا در ۴ ماه پایانی سال، به کاهش روزانه ۲۵ میلیون مترمکعبی میزان مصرف مشترکان پرمصرف به‌نسبت مدت مشابه در سال ۱۳۹۹، منجر شد. این در حالی است که تامین مالی سالانه موردنیاز برای افزایش این میزان گاز در سال، برابر با ۳ میلیارد

طبق داده‌های مربوط به مصرف گاز، از مجموع تولید ۸۷۰ میلیون مترمکعبی گاز در فصول سرد سال، بیش از ۸۰ درصد از کل تولید گاز کشور در بخش خانگی و تجاری مورداستفاده قرار می‌گیرد. نکته بسیار مهم در این زمینه، مصرف بسیار بالای مشترکان خارج از الگوی بهینه مصرف است که با وجود اینکه تنها ۱۱ درصد مشترکان، پرمصرف به‌شمار می‌آیند، اما این مشترکان علاوه بر اخذ

سهام بخش خانگی و تجاری

فریدون اسعدی، کارشناس انرژی: براساس کل سهم بخش خانگی و تجاری در مصرف نهایی کشور از گاز ۴۰ درصد است، یعنی بیشترین میزان مصرف گاز در همین بخش هاست. همچنین طبق آمار، سهم نیروگاه‌ها در دریافت یارانه پنهان گاز طبیعی ۴۳ درصد، خانگی ۳۰ درصد و صنعت ۲۱ درصد است. از ۱۸۶ میلیارد متر مکعب گازی که در سال ۹۷ در کشور مصرف شده است سهم نیروگاه‌ها ۳۶ درصد، صنعت ۳۰ و بخش خانگی ۲۷ درصد و تجاری ۲ درصد از گاز طبیعی کشور را استفاده کرده‌اند. این مسئله یکی از نکات کلیدی است که باید در حوزه گاز خانگی به آن توجه کنیم. براساس سیاست‌های اعمالی برای محاسبه نرخ گاز، ۵ الی ۵ اقلیم و حدود ۱۲ پله مصرف وجود دارد. بر مبنای داده‌های سال ۹۷ در حدود ۵۱ درصد از مصرف گاز کشور در گروه کم مصرف است، ۳۶ درصد در گروه مصرف متوسط است و ۱۳ درصد هم در گروه پر مصرف قرار می‌گیرد. اگر بخواهیم سیاستی را برای جلوگیری از هدر رفت گاز اتخاذ کنیم باید روی همین ۱۳ درصد پر مصرف‌ها متمرکز شویم. با توجه به اینکه در ایران تعرفه‌گذاری پلکانی گاز خانگی نمی‌توانیم روی ۵۱ درصد گروه کم مصرف سیاست قیمتی اتخاذ کنیم، عملاً باید روی ۴۹ درصد مصرف‌کننده‌های دیگر که مصرف کمتری نسبت به سایرین دارند، یک سری سیاست‌های قیمتی بر اساس تعرفه‌گذاری پلکانی گاز خانگی اتخاذ کنیم. اتخاذ و یا پیشنهاد اجرای تعرفه‌گذاری پلکانی گاز

خانگی برای نتیجه گرفتن در این شرایط، آن هم برای کل خانوارها می‌تواند منجر به نارضایتی در کشور شود. بنابراین بهترین راه حل برای برون رفت از وضعیت کنونی حداقل برای زمستان امسال اجرای تعرفه‌گذاری پلکانی گاز خانگی است. در فصول سرد سال حدود ۷۰ تا ۸۰ درصد گاز کشور در بخش خانگی مصرف می‌شود. در این شرایط با باید روی ۱۳ درصد گروه پر مصرف و یا اینکه روی ۲۶ درصد مصرف متوسط و ۱۳ درصد پرمصرف متمرکز کنیم. در همین دو گروه مصرف عملاً سیاست قیمتی برای کاهش مصرف اتخاذ کنیم. متوسط نرخ گاز خانگی هر متر مکعب ۱۰۰ تومان است و این نرخ عددی نیست که مصرف‌کننده را وادار به صرفه جویی در مصرف گاز کند. با این عدد ۱۰۰ تومان دیگر هیچی چیزی نمی‌توان خرید. متوسط فروش گاز ۵۰۰ تومان و متوسط صادرات برای هر متر مکعب ۱۰ هزار تومان است. به این ترتیب می‌توان گفت ما ثروت کشورمان را با این نرخ کم به فروش می‌رسانیم، با اعمال این سیاست‌های ناکارآمد هزینه آن را پرداخت می‌کنیم. اخیراً هم شنیده‌ایم یک موصوبه‌ای از سوی وزارت نفت برای دولت و شورای اقتصاد آمده و تصمیم بر این است که بخاری‌های گرید B و C را جایگزین بخاری‌های فعلی مورد استفاده مردم کنند که ما را با مشکلات دیگری مواجه خواهد کرد.

ضرورت بهینه‌سازی مصرف انرژی

محمدعلی خطیبی، کارشناس انرژی: در رابطه با علت ناترازی تولید و مصرف گاز در کشور باید به چند نکته کلیدی توجه داشت. نکته اول این است که به‌دلیل شرایط خاص کشور، تحریم‌ها اجازه نمی‌دهد که درآمدهایی که در حوزه انرژی هدف‌گذاری شده‌اند، به‌دست آیند. درحال حاضر بسیاری از پروژه‌های نفتی و گازی کشور به‌دلیل شرایط ناسامان اقتصادی به‌سرانجام نمی‌رسد، چرا که سرمایه‌گذاران اشتیاقی برای سرمایه‌گذاری در این حوزه ندارند و این موضوع برپایه نیازهای کشور پیش نمی‌رود. بنابراین، اگر سرمایه‌گذاری‌ها برطبق پیش‌بینی‌ها و برنامه‌های اقتصادی هدف‌گذاری می‌شود، به‌طبع تولید نفت و گاز کشور افزایش چشمگیری پیدا می‌کند و صادرات انرژی نیز مسیر مناسب‌تری را در پیش می‌گرفت. خلاصاً سرمایه‌گذاری‌ها باعث درجا زدن تولیدات گازی کشور شده و روزه‌روز از آنچه انتظار می‌رفت، فاصله گرفته است؛ موضوعی که به‌تازگی وزیر نفت در مجلس شورای اسلامی به‌طورعلنی به آن پرداخته و اظهار کرد: باوجود اینکه در برنامه ششم توسعه مقره شده بود، روزانه معادل یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون مترمکعب تولید گاز خام داشته باشیم، اکنون تولید روزانه ما ۸۵۰ میلیون مترمکعب است. سرمایه‌گذاری نکردن در توسعه میداین گازی سبب این عقب‌ماندگی در تحقق برنامه ششم شده است. نکته دومی که باید

برای آن برنامه‌ریزی کرد، این است که ایران سومین کشور تولیدکننده گاز در جهان و دومین کشور از حیث ذخایر بوده و مصرف گاز بسیار مهم و حیاتی است تا بتوانیم ناترازی را کنترل کنیم. برای رفع این مشکلات باید بهینه‌سازی مصرف انرژی به درستی اجرا شود. متولی بهینه‌سازی مصرف انرژی یکی به سازمان نیست، بلکه مجموعه‌ای از ارگان‌ها و سازمان‌های مربوطه باید برای این موضوع برنامه‌ریزی کنند تا از مصرف بی‌رویه جلوگیری شود. این موضوعات به‌تنهایی از عهده وزارت نفت بر نمی‌آید، بلکه باید سایر سازمان‌ها برای بهینه‌سازی مصرف انرژی به‌میدان بیایند. بهینه‌سازی مصرف انرژی بر همه جنبه‌های زندگی انسان تاثیر مستقیم دارد، از منابع طبیعی گرفته تا منابع انسانی و انرژی‌های تجدیدناپذیر و فرایند گرمایش زمین و آلودگی هوا و مواردی از این دست که به‌طور مستقیم دستخوش تغییرات می‌شوند، از این‌رو در کلانشهری مانند تهران بهینه‌سازی انرژی، می‌تواند اهمیت زیادی برای کنترل آلودگی هوا داشته باشد.

احتمال ناترازی گاز در سال‌های آینده

پیک، مصرف گاز از تولید پیشی می‌گیرد که کشور هم‌اکنون نیز با حالت دوم درگیر است. **صنایع، پاسوز اماکن مسکونی می‌شوند** بنابراین در زمستان، کشور با قطعی گاز صنایع، تزریق منابع نفتی و همچنین کاهش صادرات گاز مواجه می‌شود و علت این موارد نیز تامین گاز خانگی، تجاری و عمومی است. قاعدتاً ۲ دسته راهکار کلی برای ناترازی گاز وجود دارد؛ این مسئله باید از طریق افزایش تولید حل شود یا کاهش مصرف انجام بگیرد. درباره ناترازی در پیک کاش راهکارهای مدیریت مصرف از جمله راهکارهایی است که باید به آن توجه کرد و این راهکارها به‌طورعمده بر مقوله ذخیره‌سازی گاز متمرکز است.

حسب‌الله ظفریان، کارشناس انرژی: ایران درحال حاضر چهارمین مصرف‌کننده بزرگ گاز در دنیا است و به‌همین دلیل است که عمده سبب انرژی در کشور را گاز تشکیل می‌دهد. از طرفی تاکنون کشور توانسته که با افزایش تولید، به افزایش تقاضا پاسخ بدهد، اما باتوجه به اینکه ۷۰ درصد تولید گاز کشور را میدان پارس‌جنوبی تامین می‌کند و تولید پارس‌جنوبی نیز به حد بیشینه خود رسیده است، برآوردها نشان می‌دهد که در سال‌های آینده با ناترازی گاز روبه‌رو خواهیم بود. وی در ادامه گفت: باید ناترازی گاز را در ۲ حالت بررسی کرد؛ یکی اینکه سالانه میزان تولید از تقاضا کمتر است و دومین حالت، در مقطع زمانی خاص و در ایام

اول تا سوم که سقف الگوی مصرف را رعایت می‌کنند هیچ افزایش قیمتی نداشته و نداریم و پله‌های بعدی که افزایش مصرف داشته باشند، با افزایش نرخ در نظر گرفته شده که در قبض دی ماه صادر می‌شود و این دسته از مشترکان گله مند نشوند. به گفته اوجی حدود ۷۰ درصد مشترکان ما از پله‌های اول تا سوم هستند که ۵۰ درصد بیشتر مصرف ندارند و افزایش تعرفه برای آنها اعمال نشده است.

بی توجهی وزارت صمت به صنعت مقره‌سازی

لاله‌زمانی
کارشناس صنعت برق

سازندگان تجهیزات صنعت برق کشور، تامین‌کننده بخشی کلیدی از پروژه‌های زیرساختی و توسعه‌ای این صنعت هستند، که در نهایت تامین پایدار برق را برای جامعه تسهیل و تضمین می‌کند. این شرکت‌ها در شرایط فعلی با مشکلات متعددی از جمله انباشت مطالبات از کارفرمایان دولتی، تحریم‌ها، عدم جبران خسارات ناشی از نوسانات شدید نرخ ها، عقد قراردادهای یکسویه و دشواری در تامین مواد اولیه مواجهند. این در حالی‌است که این سازندگان با اتکا به توانمندی‌های خود می‌توانند سهم قابل توجهی در توسعه و در صادرات کشور ایفا کنند. متأسفانه در شرایط کنونی مشکلات انقدر زیاد شده که به نظر می‌رسد نجات این صنعت تدبیر و توجهی جدی و منسجم از سوی دولت به ویژه وزارت‌خانه‌های نیرو و صمت را می‌طلبد. در این میان سازندگان انواع مقره که تامین یکی از تجهیزات حیاتی در ساخت خطوط توزیع و انتقال برق و راه‌اندازی پست‌های فشار قوی را بر عهده دارند، قربانیان تدوین تعرفه‌های گمرکی پایین برای واردات کالاهای مشابه ساخت داخل شده‌اند. در همین راستا جادارد وزارت صمت با افزایش تعرفه واردات کالاهای خارجی که مشابه آنها در کشور ساخته می‌شود، از تولیدکنندگان داخلی حمایت کرده و زمینه را برای توسعه ظرفیت شرکت‌های سازنده فراهم آورد.

در این میان نوسانات قیمت‌ها به ویژه نرخ ارز هم مشکلات جدی برای سازندگان ایجاد کرده است. به عنوان مثال شرکتی را در نظر بگیرید که در پایان سال ۱۴۰۰ در مناقصه‌ای حضور یافته و با احتساب نرخ ارز ۴۲۰۰۰ ریالی برای ترخیص مواد اولیه پیشنهاد نرخ ارائه داده و از بخت بد حادثه برنده مناقصه شده و طبق روال معمول، در اواخر فروردین ماه سال ۱۴۰۱ ابلاغ قرارداد شده است. در خرداد ماه با ابلاغ بخشنامه اعمال نرخ ارز برای ترخیص کالا از سوی هیات وزیران، هزینه ترخیص مواد اولیه تا شش برابر افزایش یافته، آن هم در شرایطی که در قراردادهای صنعت برق هیچ ابزار و امکانی برای بران این خسارت پیش‌بینی نشده است. همین مسئله به ظاهر ساده منجر به ضرر وزیان سازنده و شاید ورشکستگی او شده است. به موازات این موضوع افزایش بی‌رویه نرخ ارز و دستمزد کارکنان و سایر هزینه‌ها به گونه‌ای است که با ضرایب تعدیل به هیچ وجه قابل جبران نیست و امر به معنای افزایش هزینه‌های سربار برای شرکت‌هاست. آن هم در شرایطی که سازنده در نهایت ناگزیر به اجرای تعهدات قراردادی خود بوده و در صورت قصور در تحویل به‌موقع کالا مشمول عواقب حقوقی و مالی جدی خواهد بود. به‌طور خلاصه باید گفت؛ نبود یک ردیف تعرفه‌ای

طبق آمار و به گفته کارشناسان سرانه مصرف گاز در ایران بیش از ۳ برابر اروپا است و این مهم‌ترین نکته قابل تامل است

برای آن برنامه‌ریزی کرد، این است که ایران سومین کشور تولیدکننده گاز در جهان و دومین کشور از حیث ذخایر بوده و مصرف گاز بسیار مهم و حیاتی است تا بتوانیم ناترازی را کنترل کنیم. برای رفع این مشکلات باید بهینه‌سازی مصرف انرژی به درستی اجرا شود. متولی بهینه‌سازی مصرف انرژی یکی به سازمان نیست، بلکه مجموعه‌ای از ارگان‌ها و سازمان‌های مربوطه باید برای این موضوع برنامه‌ریزی کنند تا از مصرف بی‌رویه جلوگیری شود. این موضوعات به‌تنهایی از عهده وزارت نفت بر نمی‌آید، بلکه باید سایر سازمان‌ها برای بهینه‌سازی مصرف انرژی به‌میدان بیایند. بهینه‌سازی مصرف انرژی بر همه جنبه‌های زندگی انسان تاثیر مستقیم دارد، از منابع طبیعی گرفته تا منابع انسانی و انرژی‌های تجدیدناپذیر و فرایند گرمایش زمین و آلودگی هوا و مواردی از این دست که به‌طور مستقیم دستخوش تغییرات می‌شوند، از این‌رو در کلانشهری مانند تهران بهینه‌سازی انرژی، می‌تواند اهمیت زیادی برای کنترل آلودگی هوا داشته باشد.

خود این عدد نیز عدد بسیار بزرگی است. وی در حوزه غیرقیمتی نیز سیاست‌هایی مدنظر است که ناظر به قانون اصلاح الگوی مصرف و اقدامات فنی مانند اصلاح شیوه ساختمان‌سازی و مدیریت صنعتی است، اما مهم‌ترین راهبرد در این زمینه، ایجاد بازار بهینه‌سازی انرژی و محیط‌زیست است. بر این اساس، ناظر به تفاوت نرخ بخش خانگی، تجاری و نیروگاهی، با نرخ خوراک پتروشیمی‌ها یا نرخ صادرات گاز، این اختلاف نرخ را می‌توان مبنای اقتصادی شدن انجام پروژه‌های بهینه‌سازی مصرف توسط بخش خصوصی قرار داد.

واردات نوع مشابه خارجی و همچنین تدوین تعرفه‌های گمرکی نامتناسب با شرایط این صنعت، عواملی هستند که موجبات تضعیف سازندگان مقره را به‌تدریج فراهم کرده است. در این میان تحریم هم یکی از جدی‌ترین موانع پیش روی سازندگان انواع مقره است. چرا که بخش عمده‌ای از مواد اولیه این نوع تجهیزات وارداتی است. به همین دلیل فعالان این صنعت با افزایش محدودیت‌های ناشی از تحریم برای تامین مواد اولیه مورد نیازشان با مشکلات جدی روبه‌رو و ناگزیر شده‌اند با پذیرش هزینه‌های گزاف تحریم‌ها را دور زده و از طریق واسطه‌ها نسبت به تامین مواد اولیه اقدام نمایند. بر همین اساس تحریم‌ها تأثیری غیرقابل انکار بر افزایش هزینه تمام شده محصولات و همچنین کاهش قدرت رقابتی شرکت‌های ایرانی در بازارهای صادراتی داشته است.

در پایان باید گفت، اگرچه سازندگان این نوع تجهیزات همواره تلاش کرده‌اند بازارهای داخلی و خارجی خود را توسعه داده و ضریب نفوذ مقره‌های ایرانی را در بازارهای منطقه‌ای افزایش دهند ولی به دلایل متعددی که عمدتاً در فضای داخلی کسب‌وکار رقم می‌خورد، در برابر رقبای چینی و هندی قدرت رقابت کمتری دارند. هر چند باز هم با این حال صادرات این محصول در حال انجام بوده و امید است با حمایت سازمان یافته از سوی وزارت صمت ظرفیت صادرات با شتاب بیشتری افزایش یابد.

سخن پایانی

روسیه نسبت به ایران جمعیت بیشتری دارند؛ بنابراین شاخص تولید به مصرف آنها در مقایسه با ایران وضعیت بهتری دارد. همچنین طبق بررسی آمارهای شرکت بریتیش پترولیوم نرخ رشد مصرف طی سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۱ نیز بیانگر این است که مصرف گاز ایران نسبت به آمریکا و روسیه، در ۱۰ سال اخیر، بیشتر بوده است. به گفته کارشناسان بازار انرژی، درباره نسبت بین میزان تولید و مصرف گاز باید به جمعیت کشورها توجه شود. در بین کشورهای دارای بیشترین تولید و مصرف گاز، چین با حدود ۱ میلیارد و ۴۰۰ میلیون نفر تبه اول جمعیت، آمریکا با حدود ۳۳۲ میلیون

نفر تبه سوم جمعیت، روسیه با حدود ۱۴۲ میلیون نفر تبه نهم جمعیت و ایران با حدود ۸۵ میلیون نفر تبه هفدهم جمعیت جهان را دارا است. اگر شاخص جمعیتی را ملاک قرار دهیم، مصرف گاز ایران از چین، بسیار بالاتر و از آمریکا نیز کمی بیشتر است؛ اما از روسیه کمتر است. بنابراین روسیه، ایران، آمریکا و چین در رتبه‌های اول تا چهارم قرار می‌گیرند و ایران در مصرف گاز، رتبه دوم را کسب می‌کند. در نهایت اینکه طبق آمار و به گفته کارشناسان سرانه مصرف گاز در ایران بیش از ۳ برابر اروپا است و این مهم‌ترین نکته قابل تامل است.

صنعت معدن تجارت

مشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه‌های www.smtnews.ir/about.html	
صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صنعت»	
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر	
سر دبیر:عاطفه خسروی	
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۲۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱	
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmail.com	
تلفن: ۸۲۱۹۰ - شماره: (داخلی- ۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰	
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۲۳ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹	
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۲۵	
تهران: خیابان قائم مقام‌فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱	
روابط عمومی: pr@smtnews.ir	
امور استان‌ها: smtnews.ir@ostanha	
چاپخانه: هنر سرزمین سبز	
info@smtnews.ir	
www.smtnews.ir	
telegram.me/smtnews	instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com	
روزنامه صنعت با رتبه ۱	عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱	عضو انجمن مدیران رسانه
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲	عضو تعاونی مطبوعات

عکس: آیدافرنیدی

بحران نقدینگی همچنان تأمین دارو را با خطر جدی مواجه کرده است؛ بانک‌ها همچنان کارشکنی کرده و برخلاف مصوبات طرح دارو یاری به داروسازان تسهیلات ارائه نمی‌کنند؛ موضوعی که زنگ خطر جدی را در زمینه تأمین دارو برای ماه‌های باقی‌مانده امسال و همچنین سال آینده به صدا در آورده است. با اجرای طرح دارو یاری که اکنون ۵ ماه از اجرای آن می‌گذرد، گمان می‌رفت که آرامش بر حوزه دارویی کشور حاکم شود و دیگر چالش‌هایی مانند کمبود دارو را شاهد نباشیم،

بهبود موجودی دارویی

با ورود تیم جدید سازمان غذا و دارو و نهادهای نظارتی به مساله کمبود دارو، تولیدکنندگان دارو در حال حاضر به صورت سه شیفت در حال تولید و تأمین دارو و رف کمبودها هستند. از سوی دیگر هم با برنامه‌ریزی سازمان غذا و دارو برای واردات آنتی‌بیوتیک، سوسپانسیون، سرم و... این اقدام در چند محموله وارد کشور شدند و شرایط بازار دارویی کشور اندکی آرامش یافت. به‌طوری‌که در حال حاضر به گفته سیدعلی فاطمی نایب‌رئیس انجمن داروسازان ایران، وضعیت کمبودهای دارویی نسبت به یک ماه قبل، به‌طور مشهودی دربارہ سرم‌ها و آنتی‌بیوتیک‌ها رو بهبود است. البته در برخی اقلام مانند برخی اسپری‌های تنفسی که کورتونی و وارداتی هستند، مقداری کمبود وجود دارد. بااین‌حال در کل وضعیت کمبودهای دارویی رو بهبود است.

وعده‌های بی‌سرانجام بانکی به داروسازان

بر این اساس همان‌طور که ذکر شد، اکنون تأمین نقدینگی برای تأمین دارو، دغدغه اصلی صنعت داروسازی کشور است. از آنجایی که بروز چنین چالشی پیش از اجرای دارو یاری پیش‌بینی می‌شد، قرار بود که بعد از اجرای طرح، با توجه به افزایش مابه‌التفاوت ارز دولتی و نیمایی، تسهیلات بانکی به تولیدکنندگان دارو تعلق گیرد و مصوباتی در این زمینه به تصویب رسیده بود؛ به‌طوری‌که طبق اعلام مسئولان سازمان غذا و دارو یکی از مصوبات این بود که اجازه پرداخت تسهیلات بانک‌ها به شرکت‌های دارویی، از ۲۰ به ۴۰ درصد سرمایه پایه شرکت‌ها افزایش یابد. همچنین بر اساس اعلام سازمان غذا و دارو فرمول دیگری هم برای ارائه تسهیلات بر اساس فروش شرکت‌ها وجود

خطر کمبود نقدینگی

بر همین اساس هم چندی پیش سومین نشست بررسی مشکلات صنعت داروسازی کشور در سال ۱۴۰۱، با حضور رئیس سازمان غذا و دارو و برخی اعضای سندیکای صاحبان صنایع داروهای انسانی ایران، برگزار و چالش عدم ارائه تسهیلات بانکی به صنعت دارویی کشور موردبررسی قرار گرفت؛ به‌طوری‌که محمد عبده‌زاده رئیس هیات‌مدیره سندیکای صاحبان صنایع داروهای انسانی ایران، بزرگ‌ترین مشکل حال حاضر صنعت داروسازی کشور را بحث نقدینگی دانست و اعلام کرد که خطر کمبود نقدینگی بسیار بزرگ‌تر از چیزی است که تصور می‌شود.

وی بابیان اینکه با آزادسازی نرخ ارز نیاز به نقدینگی برای تأمین نهادهای تولید و هزینه‌های جاری به‌شدت افزایش‌یافته و شرکت‌های داروسازی نیاز جدی به تسهیلات بانکی دارند، اظهار کرد که این در حالی است که بانک‌ها (غیر از بانک‌های ملی، ملت و صادرات) در این زمینه همکاری نمی‌کنند.

به گفته عبده‌زاده، قیمت داروهای باید ۲۳ درصد تغییر می‌یافت، اما در عمل ۵۴ تا ۷۰ درصد تغییر کرد و همین روند بود که باعث شد پنج سال پیاپی نرخ استهلاک از نرخ سرمایه‌گذاری در صنعت عقب بیفتد. درعین‌حال عباس کبریایی‌زاده عضو هیات‌مدیره سندیکای صاحبان صنایع داروهای انسانی ایران نیز در این جلسه اعلام کرد که دولت به‌جای حواله دادن مشکلات به ارگان‌های مختلف، باید خود از تولید مشکل دست بردارد؛ دولت به شکلی عمل کرده که نیاز به نقدینگی صنعت دارو چند برابر شود و بعد به بانک‌ها دستور تأمین نقدینگی را می‌دهد؛ درحالی‌که آن‌ها توان انجام این کار را ندارند.

الزامات حضور در جامعه بین‌الملل

محمود سریع‌القلم- پژوهشگر و نویسنده؛ پیشرفت و توسعه اقتصادی در سایه ارتباطات و مشارکت‌های بین‌المللی محقق می‌شود. شرکت‌ها در همکاری‌های تنگاتنگی که با یکدیگر دارند زمینه توسعه علمی صنعت را رقم می‌زنند. نباید از این مسئله غافل شد که بدون مشارکت بین‌المللی زمان را از دست می‌دهیم و کارها کند پیش می‌رود. هر چند که نباید توانمندی‌های خود را دست‌کم بگیریم اما همکاری و مشارکت بین‌المللی برای دستیابی به توسعه از ضرورت‌هایی است که به هیچ شکل قابل چشم‌پوشی نیست.

ارتباطات جهانی باعث می‌شود فرآیند تولید همراه با تحولات روز جهان باشد و صنعتگر ناچار بر همان اساس برنامه‌های خود را تدوین می‌کند. بنابراین ضرورت همکاری‌های بین‌المللی در هر زمان و مکانی برای کشورها واجب است. این درحالی است که فلسفه بین‌المللی شدن دارای الزاماتی است که باید رعایت شوند. تجربه نشان داده کانونی‌ترین علتی که یک کشور بین‌المللی می‌شود، ساختار اقتصادی آن است.

به محض اینکه دولتی تصمیم گرفت و مقرر کرد مسئولیت تولید، توزیع، کسب درآمد، ایجاد اشتغال و معاش مردم با او باشد، ضرورت بین‌المللی شدن اقتصاد و کشور خود را از میان برداشته است. نمونه بارز این وضعیت، اتحاد جماهیر شوروی است. در مقابل، وقتی دولتی زنجیره تولید، مصرف، درآمد و اشتغال را به بخش خصوصی محول کند، «مجبور» می‌شود نظام اقتصادی خود را در معرض اقتصاد بین‌الملل قرار دهد. بخش خصوصی ساختاری دارد که اجازه نمی‌دهد کارمند تا ساعت ۱۰ صبح مشغول صرف صبحانه باشد یا با مشتری بدرفتاری داشته باشد یا کالای نامرغوب عرضه کند. هر لحظه و هر رفتار با اهمیت است. اگر صنعت خودرو ما در ۱۰ کشور دیگر فروش داشت و با هیوندای و تویوتا رقابت می‌کرد، آیا می‌توانست به تولید خودرو بی کیفیت ادامه دهد؟

به‌محض اینکه شرکتی بین‌المللی شد، باید عملیات و گردش کار خود را شفاف کند، چون به محض کوچک‌ترین تقلب، حبله‌گری، حساب‌سازی و تزویر، اعتماد، جایگاه و ارزش سهام خود را در بازار از دست می‌دهد. رقابت و بازار، درستکاری را هم به دنبال می‌آورد. اقتصاد یک کشور نمی‌تواند بین‌المللی شود، اما در هاله‌ای از ابهام، مدیریت سازمان‌های موزای، گیرودار بروکراسی، بازی با آمار و تغییر خلق‌الساعه سیاست‌گذاری به‌مانند.

چندین دهه است در کشور بحث «شایسته‌سالاری» مطرح است. وقتی ۸۵ درصد اقتصاد یک کشور نزد نهاد دولت است، تحقق «شایسته‌سالاری» در نظام اجتماعی امری نزدیک به محال است. چندین دهه است در کشور بحث «کارآمدی و مبارزه با فساد مالی و اداری» در جریان است. اگر فعالیت و نظام بانکی به‌معنای دقیق و عملیاتی کلمه، خصوصی باشد، هیچ گاه بانک خصوصی ۶۵ میلیون یورو بدون وثیقه به فردی وام نمی‌دهد. چندین دهه است نسبت به «قرار سرمایه» ابراز نگرانی می‌شود. تاکارآمدی‌ها و دخالت‌های دولتی است که اقتصاد ناسالم و «بی‌ثباتی» به بار می‌آورد و زمینه‌های فرار سرمایه را فراهم می‌کند.

برخی معتقدند فقر، تعهد به خاک و کشور را ضعیف می‌کند. مردم مالزی، اندونزی، ویتنام و سنگاپور لزومی ندارند به فکر مهاجرت به کشور دیگری باشند، چون در میهن خود فرصت رشد، رقابت و بهبود زندگی را دارند. رانت نباشد افراطی‌گری به حداقل خود می‌رسد. چرا رغبت به کار دولتی در امریکا همیشه ضعیف بوده؟ چون در بخش خصوصی حقوق و مزایا حداقل ۵ برابر بیشتر است. بی‌دلیل نیست که بالای ۹۵ درصد نیروی کار این کشور برای بخش خصوصی کار می‌کنند. در مصر هم بخش خصوصی هست، اما در دلان‌های دولت تنفس می‌کند، استقلال ندارد و در خدمت حاکمیت است که به آن سرمایه‌داری آنگلی می‌گویند.

در دویی ۱۲۵ ملیت زندگی می‌کنند و امارات ۵ برابر جمعیت خود شهروند خارجی دارد. طیف وسیعی از آداب، فرهنگ‌ها و زبان‌ها در کنار هم کار و زندگی می‌کنند. مردم می‌آموزند که باید به ملت‌ها و فرهنگ‌ها و فرآنت‌های مختلف گوش فرا داد، احترام گذاشت و آموخت. برزیل چه کار کرده که از روسیه در تولید ناخالص ملی جلوتر است؟ چرا اندونزی با سرعت نور در حال پیشرفت است؟

الگوی امارات چیست؟ چگونه چین فقط در ۲۰ سال به‌گونه‌ای عمل کرد که ۶۰درصد آنچه مردم امریکا مصرف می‌کنند چینی است؟ چگونه مکزیک در بسیاری از موارد به امریکا «نه» می‌گوید و در عین حال حدود ۶۵ میلیارد دلار با آن کشور تجارت دارد؟ هم‌اکنون تولیدکنندگان خودرو در صف ایستاده‌اند تا مکزیک به آنها مجوز تولید در خاک خود را بدهد.

عموم این کشورها یک پیش‌شرط را قبول و به آن عمل کرده‌اند: «با داخلی‌ها قدرت را share می‌کنند و با خارجی‌ها ثروت را».

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

مقایسه اقتصاد ایران

با کشورهای منطقه

تا دو دهه پیش، ایران و ترکیه بهترین اقتصادهای منطقه بودند و تقریباً شانه به شانه یکدیگر حرکت می‌کردند. اما براساس گزارش بانک جهانی، در سال ۲۰۲۶ میلادی، شهروندان گرجستان، جمهوری آذربایجان، ویتنام و مصر از شهروندان ایرانی ثروتمندتر خواهند بود.

سال ۱۳۸۴ اما از قضا همان سالی هم هست که «سند چشم‌انداز توسعه ۱۴۰۴» ایران، در اصلاحات به تصویب رسید، سندی که می‌گفت تا سال ۱۴۰۴ خورشیدی، یعنی ۲۰ سال پس از تصویب سند، ایران بزرگ‌ترین اقتصاد منطقه و الگویی برای کشورهای همسایه خواهد بود.

داده‌های بانک جهانی نشان می‌دهد ایران در سال ۲۰۱۹ میلادی، با تولید حدود ۴۴۵ میلیارد دلار کالا و خدمات، در جایگاه بیست‌وهشتمین اقتصاد بزرگ جهان ایستاده بود. در همان سال، ترکیه با تولید ۷۵۴ میلیارد دلار کالا و خدمات، در جایگاه نوزدهم جهان و دیگر رقیب منطقه‌ای ایران، یعنی عربستان سعودی نیز با تولید حدود ۷۹۲ میلیارد دلار کالا و خدمات، در جایگاه هجدهم جهان قرار داشت

اقتصاد ترکیه در سال ۱۳۸۴ بر اساس «شاخص برابری قدرت خرید» با

اقتصاد ایران هم اندازه بود.

بر اساس شاخص «برابری قدرت خرید» (PPP)، تا پایان سال ۲۰۱۹ میلادی، ایران با تولید حدود یک تریلیون و ۱۷۲ میلیارد دلار کالا و خدمات در جایگاه بیست و دومین اقتصاد بزرگ جهان قرار گرفته و در واقع، در قیاس با رده‌بندی بر اساس GDP، جایگاه اندک بهتری را تصاحب کرده است.

در مقابل، اقتصاد ترکیه بر اساس همین شاخص، با تولید حدود ۲ تریلیون و ۳۰۰ میلیارد دلار کالا و خدمات، در جایگاه سیزدهمین اقتصاد جهان قرار داشته و تقریباً دو برابر ایران کالا و خدمات تولید کرده و حتی یک پله بالاتر از اقتصاد کره‌جنوبی در این سال قرار گرفته است.

اقتصاد ایران عملاً از سال ۱۳۸۴ خورشیدی تا سال ۱۳۹۹ خورشیدی در جا زده است.

«سرانه تولید ناخالص داخلی بر حسب شاخص قدرت خرید» برای ایران در این ۱۵ ساله، ثابت مانده، حال آنکه این شاخص برای ترکیه، طی همین مدت تقریباً ۳ برابر شده است.

هر شهروند ترکیه‌ای، در ۱۵ سال اخیر ۳ برابر ثروتمند شده، اما ثروت هر شهروند ایرانی، به طور متوسط، طی همین مدت ثابت مانده است. نگران‌کننده‌تر اینکه ترکیه همچنان در مسیر افزایش ثروت قرار دارد، اما پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد ایران (دست‌کم برای ۵ سال آینده) همچنان درجا می‌زند و ثروتمندتر نمی‌شود.

براساس همین آمار و ارقام برخی پیش‌بینی می‌کنند ممکن است شهروندان ایرانی در سال ۲۰۲۶ میلادی از شهروندان کشورهای ترکیه، مالزی، گرجستان، ارمنستان و جمهوری آذربایجان فقیرتر باشند. برآوردهای صندوق بین‌المللی پول نشان می‌دهد که «سرانه تولید ناخالص داخلی بر حسب شاخص قدرت خرید» در سال ۲۰۲۰ برای هر شهروند ایرانی حدود ۱۳ هزار دلار آمریکا بوده است. این یعنی کل ثروت تولید شده در ایران در سال ۲۰۲۰ میلادی، با در نظر گرفتن قدرت خرید هر دلار آمریکا در ایران در آن سال، تقسیم بر کل جمعیت ایران، عددی معادل حدود ۱۳ هزار دلار بوده است.

اگر پیش‌بینی‌های صندوق بین‌المللی پول درست از آب در بیاید، این عدد برای هر شهروند متوسط ایرانی در سال ۲۰۲۶ میلادی، حدود ۱۵ هزار و ۸۰۰ دلار خواهد بود.

در مقابل، «سرانه تولید ناخالص داخلی بر حسب شاخص قدرت خرید» برای هر شهروند ترکیه‌ای که در سال ۲۰۲۰ میلادی حدود ۲۰ هزار دلار بوده، در سال ۲۰۲۶ میلادی (یعنی ۵ سال دیگر) به حدود ۴۰ هزار دلار خواهد رسید. این یعنی هر شهروند ترکیه‌ای در سال ۲۰۲۶ میلادی، حدود ۲ برابر از هر شهروند ایرانی ثروتمندتر خواهد بود و این یعنی شکاف کنونی میان ثروت شهروندان ایرانی و شهروندان ترکیه‌ای در ۵ سال آینده، عمیق‌تر می‌شود.

اما داده‌هایی وجود دارند که حتی باز هم نگران‌کننده‌تر است. بر این اساس، در سال ۲۰۲۶ میلادی، «سرانه تولید ناخالص داخلی بر حسب شاخص قدرت خرید» برای شهروندان گرجستان (حدود ۲۲ هزار و ۷۰۰ دلار)، برای شهروندان جمهوری آذربایجان (حدود ۱۶ هزار و ۹۰۰ دلار)، برای شهروندان مصر (حدود ۱۷ هزار و ۳۰۰ دلار) و برای شهروندان ویتنام (حدود ۱۷ هزار و ۳۰۰ دلار) است. رقمی که همگی از ایران بالاتر خواهد بود.

این در حالی است که «سرانه تولید ناخالص داخلی بر حسب شاخص قدرت خرید» برای شهروندان ایرانی، تا همین ۳ سال پیش، از همین شاخص برای شهروندان این کشورها بالاتر بود. به عبارت ساده‌تر، بر اساس پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول، شاید در ۵ سال آینده شاهد سبقت گرفتن شهروندان کشورهای فقیرتر، در زمینه ثروت باشیم.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

رشد قیمت مسکن در پایتخت

براساس تازه‌ترین گزارش مرکز آمار شاخص قیمت آپارتمان‌های مسکونی تهران نسبت به یک‌سال منتهی به آبان رشد ۲۶ درصدی و نسبت به ماه قبل ۵ درصد رشد داشته است.

به گزارش مرکز آمار، براساس تازه‌ترین گزارش مرکز آمار شاخص قیمت آپارتمان‌های مسکونی تهران نسبت به یکسال منتهی به آبان رشد ۲۶ درصدی و نسبت به ماه قبل ۵ درصد رشد داشته است.

این گزارش می‌افزاید: در ماه گذشته متوسط وزنی و حسابی قیمت آپارتمان‌های مسکونی فروش رفته در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران به ترتیب به ۴۷ میلیون و ۹۳۸ هزار تومان و ۴۶ میلیون و ۱۶ هزار تومان رسیده است. در این ماه منطقه یک با متوسط وزنی قیمت ۹۶ میلیون و ۷۷۸ هزار تومان بیشترین و منطقه ۱۸ با متوسط وزنی قیمت ۲۴ میلیون و ۲۶۲ هزار تومان کمترین قیمت را در بین مناطق ۲۲ گانه شهر تهران داشتند.